

Ado Mala Hedabi Madiuea

Dëdëi

Neala olelo oboba

Ado Mala Hedabi Madiuë bebagi dëdëla negei dibe amogida, gomalä säi dialea. Asialo made ado dafidi säla negei amogida, Godea hamo-molömelëlage, imolömelëlage säla negei amoda Yesu e misi amoma gausiala digai. Yesueada Yu udia dolömu damula moholö made, udia dolö mogela made, sulubadela damula moholö misi.

Madiuë bebagi ado dëdëla negei amogi mi gäwila dëdëida, Melia Yesu neegela ägüi amoge, Yonea Yesu ödägi gei amoge, mugabe Saidania Yesu fedogola meli amoge, dëdëla negei dialea. Amase, elöda, Yesu e Galili nea, ado mala säla olelela aliligi asi amoge, udia dolö oloi difolalo amoli neala wahiladidigila asi amoge, dëdëla negei dialea. Yesu e Galili sege digila nawesa namolö awäla Yalusaleme beselagalai amoge, salele afädëgi hamosa nelo amoge, e baagola be-defasebegi, Godea e nowela ifosi amoge, amoli dëdëla negei dialea.

Ado Mala Hedabi ameada Yesu eda säla olelelo edefademalä nelo amo neala ulufai dialea. Yesueada Godeië ado mala säla negei dibe amoda, geloi iso gäwi gowe gadoi dialeamelëlage, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami gowe gadoi dialeamelëlage, gelolafali ulufadigisa nelo.

Yesuea mala olelesa nelo amoda Madiuea geloi iso gäwi bia amoli gegedola dëdëla negei amoda gowe.

Age - Yesu e segebidaia ami fedala salea, udia dolö Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo mi hamola nefolalebe amolile asigi hedabola negela namolöge, hamoi hamomolöge, hedabi dibe amomu salugamolöge, hobeä Godebalä namolöge, amoli säla olelesa nelo. (Hogoli 5-7)

Agedu - Yesuie bögëla aulo nefolalo amoli hamoi hamomolö afufumäia, Yesueä ilima gomälä hamomalola säla i dialea. (Hogoli 10)

Osoda - Yesueä Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebeä amida gowe gadoi dialeamelëla ado besula yafie säla iäha nelo. (Hogoli 13)

Biyidu - Yesu dofä bögëla aulo nefolalebe amolida, gowe gadoi namolö dialeamelëla säi. (Hogoli 18)

Bi - Yesueä segeyo aligila wagahalea hamomolö amoge, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebeä ami moholö amoge, ado säla negei amo dialea. (Hogoli 24-25)

Yesu Gelesoie yaua mäulali aliligi misi amolile ei (Ulugu 3.23-28)

¹ Dëdëla negei difolalebe golida, Yesu Gelesoie yaua mäulali aliligi misi amolile ei dialea. Yesu Gelesoie yaua mäuda Abalahamale Debidile nelo.

² Abalahamaie malöda Aisaga. Aisagaie malöda Yeigaba. Yeigabaie malöda Yuda, ie edoolali nefolalo amoli.*

³ Yudaie malöda Felesele Selale. Elele emeda Damala. Amase, Feleseie malöda Hesolono. Hesolonoie malöda Alama.

* **1:2:** 1.2 Yudala ie edoolalida Isilale sosogo giwilasi beselagalai amoie yaua mäuda amoli.

- 4 Alamaïe malöda Aminadaba. Aminadabaïe malöda Nasono. Nasonoïe malöda Salomono.
- 5 Amase, Salomonoïe malöda Boasa. Boasaïe emeda Elehaba. Boasaïe malöda Obedi. Obediïe emeda Uludi. Obediïe malöda Yesi.
- 6 Amase, Yesiïe malöda beaha aligilo Gini Debidi. Debidiïe malöda Solomono. Dafidi Solomonoïe emeda Uliaïe udia sulo.*
- 7 Solomonoïe malöda Elehoboama. Elehoboamaïe malöda Abia. Abiaïe malöda Asa.
- 8 Asaïe malöda Yehosafada. Yehosafadaïe malöda Yeholama. Yeholamaïe malöda Usia.
- 9 Usiaïe malöda Yodama. Yodamaïe malöda Ahasa. Ahasaïe malöda Hesegia.
- 10 Hesegiaïe malöda Manasa. Manasaïe malöda Amono. Amonoïe malöda Yosaea.
- 11 Yosaeaïe malöda Yehoiagini, ïe edoolali nefolalo amoli. Amo gaaluda, Isilale ili sigi awäla Babilonomu galadigi nefolalo amo.
- 12 Ili Babilonomu galadigi nefolaloa amilada, Yehoiaginiïe malöda Sealadieie. Sealadieieïe malöda Selubabele.
- 13 Selubabeleïe malöda Abiuda. Abiudaïe malöda Eliagimi. Eliagimiïe malöda Asolo.
- 14 Asoloïe malöda Sadogo. Sadogoïe malöda Agima. Agimaïe malöda Eliudi.
- 15 Eliudiïe malöda Eleasala. Eleasalaïe malöda Madani. Madaniïe malöda Yeigaba.
- 16 Yeigabaïe malöda Yosebe. Yosebeda Meliïe egoa. Meliada Yesu neegela ägüi. Yesumada

* **1:6:** 1.6 Dëdëla negei dibe adogogi udia odoa ëi difolalebegoda fii odoa dili gaso, Isilalema fila misi amolile ëi. Damalale Elehabaleda fiida Gainana. Uludi eda fiida Moaba. Amase, Solomonoïe eme Badasiba afädëfalï emuda Isilale udia. Gasoda, dafidi eda Hidi sosogo dolö afädë Uliama fila asi.

Gelesola sälo amo.* Amala aliligi misi.

¹⁷ Ëi amolida Abalahama nelo a mila maala De-bidi nelo a milada damo silasi nelo. Debidilahilä Isilale udia dolö ili Babilonomu galadigia amilage damo silasi nelo. Oböla Babilono galadigia amila Afädë Memelei e misia amilage damo silasimu nelo.

*Melia Yesu Geleso neegela ägüi
(Uluu 2.1-7)*

¹⁸ Yesu Geleso ägüla maasolo amo gala, gomälä hamoi. Ìe eme Meli Yosebegali olei sulo. Yosebea, aso, made neala sebegi, Godeie Gesami Hedabifalä malö dubo i amo, ili sefolalo amolia beagolei.

¹⁹ Egoa Yosebe eda dolö mogoi ameada, udia dolö nefolalebe amolia Meli e hewalasiloa, eada geleä musügä Meli fisimolöla helësësa nelo.

²⁰ Amala helësëlahilä, e adi simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloie selesai fii afädë ulufadigilahilä, Yosebema ado säla iahalea, Debidie malö Yosebee, Meli die udia samiäia nimolö amoda bedämabio. E fagulo hagui sebe amoda Godeie Gesami Hedabia negesimelë.

²¹ Eada dolö malö afädë neegela ägümolömelë. Neegela ägülahilä, ie ei Yesu negemalo. Mida, ea ie udia dolö nafade hamoi amoli hëla fisila damula moholömelëla säla i.*

²² Dafidi Dafidilo Geloia ie bea säloa aligila bea säla negei amo gadola gausiala digamolöie, nelebo sulubadela amala hamoi. ²³ Bea säla negei amoda

* **1:16:** 1.16 Gelesoda Giligi ado. Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Gelesole Mesaeale nilile ado sälada Afädë Memelei. * **1:21:** 1.21 Yesuda Giligi ado. Hibulu adoeada Yasua. Nilile ado sälada Godea damula aulo.

gowe. Dolisä dolöbalä made nawelo afädëa fagulo hagai sulolahilä, dolö malö neegela ägümolömelë. Malö amoïe ëi Emanuele negemolömelëla säla dëdëla negei dialea. Ëi amoïe mida gomalä, Gode nilibalä nea.

Aisaea 7.14

²⁴Yosebe adi nowela awälahilä, Dafidilo Geloïie sesaia fiia ema ado säi amo gadola bëgëla, ea Meli nii. ²⁵Neasebegi, Melia malö made ägüla maala saleada, Yosebebalä made nawela sulo. Giso ägüla maasebegida, Yosebea malö amoïe ëi Yesu negei.

2

Sege wagadi made eso maasidola dawadigi dolöea bea misi

¹Heledo eda beaha aligilo gini nelo amo gaalu, Yudia segea gaamu afädë ëi Bedeleheme ami Melia Yesu neegela ägüi.* Ägüsebegi, dolö odoa gasumilä melëlo mala dawadigi nefolalo amoli sege wagadi made eso maasidola maala Yalusaleme beselagalai. ²Beselagalalahilä, ilia sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini namolö malö dubo neegela ägüi amoda, abidi dialea. Ìe gasumilä eso maasido neebe amo bealahilä, nilia ìe ëi gauia adamolö mofiaimelëla säi. ³Ado amala säi amo nabalahlä, beaha aligilo Gini Heledo e asigi säosäosa nelo. Amase, Yalusaleme ami nefolalo amoli sulubadelaeage, amalamu helësësa nefolalo. ⁴Säosäolahilä, Heledoea Yu udia dolöie gobela ìlo busa nefolalo amolige, amase, mala

* **2:1:** 2.1 Gini Heledo ameada, Yudia segege, sege odoa Yudia ga madela dilo amoge, Heledo eamu beaha nelo gasoda, eda Olomoïe Gini edefade ëi Sisala sälo amo hawa nelo.

dawadigi nefolalo amolige gegedomalolahilä, ilima nabahalea, Afädë Memelei amoda sege abidi neegela ägümolöla nabi. ⁵ Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Yudia segeamadi gaamu afädë ëi Bedeleheme amimelë. Amala säsebe amoïe mida, bea sälo nelo amea säla dëdëla negei dibe amoda gowe.

⁶ Bedelehemee, Yudia segegida, dida Yudia segeïe gaamu ilibia edefade difolalebe amoli hawa made. Dige sege edefademelë. Amoïe mida, dima aligila sigi aligilo afädë beselagalamolömelë. Eada sugua sibi sigi aligilo amo gadola, nïe Isilale udia dolö sigi namolömelëla

säla dëdëla negei dialeala säi.

Maiga 5.2

⁷ Amala säi amo nabalahlilä, Heledoea geleä musügä dolö dawadigi eso maasidola mofiai amoli welahlilä, dilia gasumilï amoda abola melïla ea ilima fädäla nabi. ⁸ Nabala ili Bedeleheme mosalolahilä, ea ilima sähalea, Dilia malö amo hedabolafalï hogolahilä beagoleseda, nage ie ëi gauia adamolö moholöïe nema säla ïmalola säla ï. ⁹ Gini amea amala säi amo nabalahlilä, ili awäha nebegi, gasumilï dafidi eso maasido meli amo dafidi awäla, malö dibeami aumala aligisi.* ¹⁰ Ili gasumilï amo bealahilä, ilile iso asigigila edefademalä obeägïmolö beselagalai. ¹¹ Aumala aligisi neebe amo bealahilä, dolö amoli mosö afädë neebe amoïe mumusogi digai. Nogila digalahilä, ilia malöge ie eme Melige bealahilä, emo gumu sasagala fia idogolahilä sefolalea, malö

* **2:9:** 2.9 Yalusalemela Bedelehemeda mia made made, holöbö gilomida gödölasi gadoi, Dodomonala Aya gadola.

amoie ëi gauia adaha sefolalo. Amalahilä, ilia igi gologe, i heale gobesegi höba gafisigä hedabi baëla aligilo amoge, amase, i afädëie heale sigä gäha made misiäia hëlo ëi muwege, amoli ägüi amo Yesugali somodala i.*

¹² Amala somodala ialahilä, ili misi idi amogi made, idi elögi obëgëi. Amoie mida, ilia simasia beahaleamelebe, Godea ilima sähalea, Heledo nee-beamadida obëgëmabiola säi amo nabalahilä, hilile segea amala obëgëi.

Fisäla Isibi asi

¹³ Dawadigi dolö amoli afiaibua, Yosebea simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloie selesaia fii afädë maala ulufadigilahilä sähalea, Di nowela malöle emele sigi, dili fisäla Isibi mosalo. Awäla neëgi, na dima bu elö säla imolöie ami beaha namialo. Mida, Heledoea malö go nufudadigimolöie hogomolömelëla säi. ¹⁴ Amala säsebegi, Yosebe nowela malöle emele sigi, ili gasigi fisäla Isibi asi. ¹⁵ Isibi awälahilä, eda Heledo baagomäialahilä Isibimu nelo. Amoda dafidi Dafidilo Geloia ie bea sälama aligila bea säla negei amo gausiala digamolöie, amala hamoi. Bea säla negei amoda gowe.

Nie nafege Isibi segeala na weimelëla säla dëdëla negei dialea.

Hosea 11.1

Malësä malei nufudadidigisa maadei

¹⁶ Heledoeada dolö dawadigi amolia e gadia-boi gabula helësëlahilä, e edefademalä mihaläi. Edefademalä mihalälahilä, Bedeleheme amige,

* **2:11:** 2.11 Nelebo ohodoa i amolida gädili elögi bidi edefadea nea aulo.

amase, sege Bedeleheme ga madela sebea amige, dolö malësä gäheo i äudä sulo amolige, gäheo i äudä, aso, made baagi sulo amolige, ea sulubadela baagomäia nufudaha maademalola säi. Dolö dawadigi amolia gasumilä mi gäwila neia idogoimelëla säla i amo helësëlahilä, amala nufualai. ¹⁷ Amo hamoi amoda bea sälo Yelemaeaea dafidi bea säla negei amo gausiala digai. Amoie säla negei dibe amoda gowe.

¹⁸ Alama gaamugi ado afädë säsebe, ado amoda edefade didigaola diisa neebe amoda nabaha nea. Eleseloea ie malölaligi diisebe amo. Ili hä maade amea, afädëa e neala adoea aeasisila made sämäiala helësësa saleala

säla dädëla negei dialea.

Yelemaea 31.15

Yosebelali Isibila obëgëi amo

¹⁹ Heledo baagoibua, Yosebe Isibi ami nea simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloie selesaia fii afädë maala ulufadigilahilä ²⁰ ema sähalea, Di nowela malöle emele sigi Isilale segea mosalo. Mida, malö amo nufulöla helësësa nefolalo amolida, hä, baagosa maadeimelëla säi. ²¹ Amala säsebegi, Yosebe e nowela malöle emele sigi, Isilale segea obëgëi. ²² Ili obëgësalea, Yosebea Agelau-sada ie eedo bedefala Yudiaie beaha aligilo gini neamelëla säi amo nabalalahilä, eda ami obëgëmolö bedäi. Bedäla nebegi, ea simasia beahaleamelebe, Godea ema mosabiosebegi, e Galili segea ami awäla ²³ bobala Nasalese gaamugi asi. Amala hamoi amoda bea sälo nefolalo amolia bea säla negesalea, Eda Nasalese fii neala sämolömelëla dafidi säla negei amo gausiala digai.

3

*Ödägi gelo Yonea ado mala säla iaha nelo amo
(Maga 1.1-8, Ulugu 3.1-18, Yone 1.19-28)*

¹ Gäheo i odoa nelolahilä*, ödägi gelo Yone e Yudiamadi sege nafade udia dolö aligisia made ami ulufala maalahilä, mala säla iaha nelo. ² Ea säla iahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dibe amea, dili asigi besumalola säla iaha nelo.* ³ Godea bea sälo Aisaeama aligila Yoneie dafidi bea säla negesalea sähalea, Sege nafade udia dolö aligisia made ami nea, afädëa wesalea sähalea, Dafidilo Geloi misiäia idi daiala hamogilasimalo. Ìe idida mogola fodolasimalola säha neamelëla säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 40.3*

⁴ Yone eda sugua gamele hilä fagulo hamoi amo salugalahilä, sugua gafodo gadoia malibu negela nelo. Eada galiawage, äwi ödäge naha nelo.* ⁵ Udia dolö Yalusalemelage, Yudia sege dibe amo sulubadelagilage, sege ödä Yodona ga made dibe amilage, Yone neebea maahamu nelo. ⁶ Ilia nafade hamoi amo säla sisiasebegi, ea ili ödä Yodonagi gei.

* **3:1:** 3.1 Giligi adoda Segeyo amo gaalula dëdëla negei dialea gaso, hogoli agedu baagiada hogoli osodaie gäheo i nabülasi äudäie odoai gödölasi gadoi nelo. * **3:2:** 3.2 Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebela säi amoge, amase, Godea Beaha Maadela Sigi Neebela säi amoge, ado amole säi amoda Gode eda dofä udia dolöle nelebo

sulubadela dibe amolele Gini namolöla säi. * **3:4:** 3.4 Ado egowea fagulo gäige molö naha neloge säi ameada, Yone eda bea sälo dolö afädë Elaia gadoi galea. Agedu Gini 1.8ge, Malagai 4.5ge, Madiu 11.14ge, amase, 17.10-13ge bimalo.

⁷ Felesi dolö amolige, Sadiusi dolö amolige yafie Yonea ili ödägi gemäia maaha neebe amo bealahilä, ea ilima sähalea, Dilida baagolo nubaie malö nebego, Godea së ia idogomolö amogi, made naala fisäla moholömelëla dilima nowëa säla iasio. ⁸ Dilia asigi besui amoie gägä ulufala negemalo. ⁹ Dilia dihilidomu sähalea, Abalahamada nilile mäu nelola sämolö dialeala helësëmabio.* Na ado afädë säla iahago. Nabualo. Godea igi difolalebe gowegi neala gaulahilä, Abalahamaie yaua mäu hamolasimolöi neamelë. ¹⁰ I nefolalebe mia ami gabi negesisi dialea. I gägä hedabi made negelo nefolalebe amolida, sulubadela abalahilä, nulogi gobesa maademolömelë.

¹¹ Dili asigi besui ameada na dili ödäea gelasilömelë. Hobeä ne baagia afädë moholö amoda, ne holöfalimelë neebewe gadoi made, eda ilibia edefade neamelë. Na ie emo usililo gaumolö dofea made neawe. Eada Gesami Hedabiage, nulo söaeage dili gelasimolömelë. ¹² Eada helebe guläia gadoi ëi widiie gägä dobilahilä, isole düle mogemäia nelebo gasala sadia adogolo nama gadoi afädë gaula nea. Mogesa maadelahilä, ea widi gägä amo negelo mosöa ami negesilahilä, ie widi dobilö sege amo gëgelë doaladigilahilä, dü fisi amoli nulo usilo made, wisamu neebea ami gobemolömelëla Yonea säi.

*Yonea Godeie malö Yesu ödägi gelasi amo
(Maga 1.9-11, Ulugu 3.21-22)*

* **3:9:** 3.9 Iliä Abalahamada nilile mäu nelola ado amala sälo ameada, së molö dibeä ami made naala, sisigala moholöla helësëlo amea, Yonea amala helësëmabiola säi.

¹³ Segeyo amo gaalu, Yesu e Galilila ödä Yodona dibeä ami maalahilä, e Yonea ödägi gelasimäia misi. ¹⁴ Maasebegi, Yonea Yesuea oböla asigi be-defala ödägi made gemolöla sämäia, ea nabahalea, Dia ne ödägi gemolöi dialea gasoda, na di ödägi gemäia, ne neebee misi golela nabi. ¹⁵ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Walio amala hamomäiamelë. Mala go hamosaleada, Godea hamesebe amoda hamosa maademolö dialeala säi. Amala säsebegi, Yonea ema üi.

¹⁶ Yonea Yesu ödägi gei. Yesu ödägila agesua fodolo aliga adogoi amole, mu dogä negelahilä, ea haea maliabu hagila digalo amo gadola, Godeie Gesami digala edaia fisebe amo meli. ¹⁷ Amo gaalu, selesaia mosöala ado afädë säia idogosalea, Egoweda nie malöfali, nihä boba hamosa neawela säi.

4

*Mugabe busaea Yesuea nafade hamomabelela
fedogola bimolöie misi amo
(Maga 1.12-13, Ulugu 4.1-13)*

¹ Amala hamosebegi, mugabe busaea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolöie, Godeie Gesamia Yesu e sege nafade udia dolö aligisia made ami sigi fedala ifosi. ² Amala sigi fedala ifosi nea, Yesu e segeyo nabülasi biyidia, yobage gasigige, molö made naala neamu, sidëa baagosa nelo. ³ E amala sidëa baagosa nebegi, nafade hamomalalo mugabe busa amo maalahilä sähalea, Di Godeie malö nea galëda, igi difolalebe gowelima wahalo hamomalamola säi.

⁴ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado säla dëdëla negei dibe amea sähalea, Udia dolöea wahalomu nalahiläda namolöi mademelë. Ado sulubadela Godeie nafiäla maasebe amolia namolöila dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Egei 8.3*

⁵ Amala säla obëgësebegi, mugabe busaea Yesu sigi, gaamu hïdo elöi Yalusaleme ami awäla, gobela ilo mosöa ilibiafali gadogo ifosilahilä, ⁶ ema sähalea, Di Godeie malö nea galëda, guilahilä nea hä di dihi nila sadia idogomo. Amoie ado afädë säla dëdëla negei dibe amea sähalea, Godea ie sele-saia fii amolima die säla ïmolömelë. Säla ïaseda, igia die emo daualoea, ilia ilile naaboea di gauia adogomolömelëla säla dëdëla negei dialeala säi. *Sama 91.11-12*

⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado elö gomälä säla dëdëla negei dibe amea sähalea, Dafidilo Geloi, die Gode neebe amo, fedogola bimabiola dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Egei 6.16*

⁸ Amala säsebegi, mugabe busaea segebi ilibia edefade neebedaia ami Yesu sigi fedalahilä, sege föi dibe sulubadelaie gädili elö elöla amoge, ilile nelebo hedabi difolalebe amoge olesa maadei. ⁹ Olesa maadelahilä sähalea, Dia ne mia emo gumu sasagalahlä, nïe ëi gauia adaseda, nelebo sulubadela beasebe egowelida, digali ïaha maademolömelëla säi.

¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ai. Saidani. Di moholöi mosö. Ado säla negei dibe amea sähalea, Dafidilo Geloi, die Gode neebe amo, dia ie ëi gauia adamalolage, amase, hilemu hamoi

hamomalolage dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Egei 6.13*

¹¹ Amala säla obëgësebegi, mugabe busaea Yesu dīgīla asi. Asibua, selesaia fii Yesu neebee maala, ilia e ugila negei.

*Yesuea Galili ami hamoi mi gāwila hamosa nelo
(Maga 1.14-15, Ulugu 4.14-15)*

¹² Yone e galabaia mosōa neala säi amo nabalahilā, Yesu e Galili segea obëgëi. ¹³ Obëgëla awālahilā, e Nasalese gaamu dīgīla, Gabaniama gaamugi namolō asi. Gabaniama gaamuda, oeabo edefade dibe amoie agesugi Sebulunilele Nafadalilele sege dilo.* ¹⁴ Amo hamoi amoie Godea ie bea sālo Aisaeama aligila, bea säla negei amo gausiala digai.

¹⁵ Sebuluni segege, Nafadali segege, ëi odoada, idi oeabo edefade dibeamadi ami aulo sege amoge, ödā Yodona agesugi dibe sege amoge, amase, Disiligi Galiligi udia dolō fii odoa yafie maala sefolalebe sege amoge, amolida Sebulunilele Nafadalilele segemu.

¹⁶ Segea ami udia dolō gasimi sagaigi nefolalebe amoliada, yo digalo edefademalā melīmelē. Baagoloie sege augi hawa nefolalebe amolimada yo digala beselegalaimelēla säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 9.1-2*

¹⁷ Segeyo amo gaalu, Yesuea mi gāwila säla iahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga

* **4:13:** 4.13 Siiba Isilale sosogo äudā Sebulunile Nafadalileda, Galili oeabo agesugi ami filo. Gaso, Yesu e neebe amo gaalu, sege amoda Galili bolobinisi amogi dilo.

made dibe amea, dilia asigi besumalola säla äaha nelo.

*Yesuea dolö biyidia seme digiisa nebegi wei
(Maga 1.16-20, Ulugu 5.1-11)*

¹⁸ Yesu e Galili oeabo edefade dibe amoie age-sudilä awäha nea, ea seme digiilo dolö äudä elowole ëole meli. Elöda Saimono, ie ëi elöda Fida, amase, ie edoo Ädulule meli. Eleada ödä edefade amogi seme digiisa nelo. ¹⁹ Ele bealahilä, Yesuea elema sähalea, Alia seme nelo amo gadola, udia dolö nimäia na alima neala oleledelä. Ne bögëla misiëla säi. ²⁰ Amala säsebegi, elea elele selëgë amoli digila, fodolofali e bögëla asi. ²¹ Amila awäha nea, ea edoole edoole elö neebe meli. Elöda Sebediie malö Yemese, amase, elöda ie edoo Yone. Elea elele eedobalä ödä du amodaia selëgë hamogisa neebe meli. Bealahilä, Yesuea ele wesebegi, ²² fodolofali elea ödä duge, eedoge digila, Yesu bögëla asi.

*Yesuea mala säla oleleladigi, oloi wahiladidigisa
nelo
(Ulugu 6.17-19)*

²³ Yesuea Galili sege sulubadelagi nawesa neada, ilile gedolo mosöa säla olelesalea, Beaha Maadela Sigi Neebe amoie Ado Mala Hedabi säla oleleladigi, udia dolö amoligi olo elö elöla oloi wahiladigi, amase, domalo nalafadela nawei sulubadela wahiladidigisa nelo. ²⁴ Amala hamosa nelo amo, udia dolö Siliamadi nefolalo

amoli sulubadelaea nabaha maadei.* Nabaha maadelahilä, ilia udia dolö olo elö elöla oloi amolige, së edefade sësä difolalo amolige, amase, mugabe fedai difolalo amolige, amulämei difolalo amolige, fii si sefolalo amolige, sulubadela neala gaula e neebee maasebegi, ea amoli wahisa maadei. ²⁵ Udia dolö yafie Galili amilage, Gaamu Nabülasimadilage, Yalusalemelage, Yudiamadilage, ödä Yodona näiado alömodilage, e bögëla afiai.

5

Obeägisa neala säi (Uluu 6.20-23)

¹ Yesuea udia dolö yafie negegila nefolalebe amo bealahilä, e gau afädë amo fedala, segebidaia ami sulo.* Amala sebegi, ie bögëla aulo amoli e sebee ami mafusebegi, ² ea mi gäwila nafi dagala ilima säla olelesalea sähalea,*

* **4:24:** 4.24 Segeyo Olomoea Yuda beaha nelo amo gaaluda, Galilile Isilalemadida holöbö bolobinisi edefade ameadä, Olomo iliada bolobinisi Siliala sälo. * **5:1:** 5.1 Yu ilile malada, dawadigi amolia udia dolöma säla olelesaleada salea sälo. Madiu 13.2, 24.3, Uluu 4.20 bimalo. * **5:2:** 5.2 Madiu 4.23-25eage, amase, Madiu 9.35eage sähaleada, Yesueada hamoi nofe äüdä hamosa nelola säi dialea. Amolegi agede, ea udia dolö ilima säla olelesa nelo. Amase, ageduda, oloi elö elöla difolalo amolige neala wahiladigisa nelo. Amo gadola, Madiu 5-7 amo nilia beaseda, Yesuea udia dolöma säla olelesalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie säida, ado nahui dialea. Hobealada, Madiu 8-9gi Yesuea oloi difolalo amoli wahisa nelola sedalu säi amo dialeamelë. Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebägi dëdëi dibe amoligida, agede go. Yesuea segebidaia fedala salea säi. Ado amoda Hogoli 5-7 amogi dialea.

- ³ Odoaea asigigi helësësalea, nïe iso asigi dofea
made gabula helësësa nefolalebe amolida,
obeägisa nea. Mida, Hebeni Beaha Maadela
Sigi Neebe amoda ilile dialeamelë.
- ⁴ Diisa nefolalebe amolida, obeägisa nea. Mida,
Godea ili bobasëla aealasimolömelë.
- ⁵ Hili nagadaiala aligilo nefolalebe amolida,
obeägisa nea. Mida, sege dibe amo
sulubadela Godea iligali ïmolömelë.
- ⁶ Sïdëa baagosa neebe amoli molöle ödäle gelola
hamese amo gadola, mala mogoi hamo-
molö gelola hamesebe amolida, obeägisa
nea. Mida, Godea ili neala nobalasisa
maademolömelë.
- ⁷ Odoa bobasëla ugila negelo nefolalebe amolida,
obeägisa nea. Mida, Godea ili bobasëla ugila
negemolömelë.
- ⁸ Asigi gagadelai amolida, obeägisa nea. Mida, ilia
Gode bimolömelë.
- ⁹ Daluloïe hamoi hamosa nefolalebe amolida,
obeägisa nea. Mida, ilima Godeïe malö
neala sämolömelë.
- ¹⁰ Mala mogoi hamolo amoïe së naha nefolalebe
amolida, obeägisa nea. Mida, Hebeni Beaha
Maadela Sigi Neebe amoda ilile dialeamelë.
- ¹¹ Dilia ne bëgëla mofiasebegoïe, dolö odoaea
dili gagadesese, sëlasisege, ado nafade elö elöla
wäfalï säsäla dili hololösege, mala amoli gadoi dil-
ima hamoseda, dili obeägisa nea. ¹² Dilia ede-
fademalä obeägisa namialo. Mida, selesaia mosöa
dilile bidi edefade negei dialea. Dili maadeia, bea
sälo dafidi nefolalo amoliage së amo gadola wäla
naha nefolalomelëla säla ï.

*Dilida ëbîle yo digalole gadoila säi
(Maga 9.50, Ulugu 14.34-35)*

¹³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Udia dolö sulubadelaïe ëbî gadoida, dili nebegomelë. Ëbîie hëdälo amo hogosa heleseda, edoea bu hëdälasimolöi gabu. Ëbî nafade amo gadoida, iso gäwi madela, nagadaia sadia gasegi, udia dolöie emoea daiasalomelë. ¹⁴ Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amolile yo digalo gadoida, dili nebegomelë. Gaamu afädë segebidaia dibe amoda, hagumolöi made dialea. ¹⁵ Amase, afädëa gamali yola sagasilahiläda, falo hawa negelo mademelë. Amala negelo made, aulidaia nege-segi, mosö amogi difolalebe amoli yo digaha maadelomelë. ¹⁶ Amo gadola, dilile yo digalo udia dolöea bimäia, yo digalasimolö dialea. Dilia mala hedabi hamose amo bease amea, ilia dilile Diado selesaia mosöa neebe amoïe ëi gauia adamäiala säla i.

*Mosese nebegi Ado säla negei amoïe Yesuea säla
olelei*

¹⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, bea sälo nefolalo amolia mala säla olelesa nelo amoge, na hailadigimolöie misi gabula helësëmabio. Na hailadigimolöie made misi. Iliä ado säla negei amo gausiala digamolöie ne misi neawe. ¹⁸ Na dilima dofä sähago. Naga föïge, mu giwige dibe amo gaalu, Mosese nebegi Ado säla negei dibe amogi ado damui afädëge, dudumu afädëge, dofä made hogosa helemolömelë. Mala sulubadela ado amogi dëdëla negei amo gausiala digamäia,

mala amo diamolöi diamolömelë. ¹⁹ Amaimo, afädëa mala säla negei amogi, mala holöfali afädë memalä gabula, damula, amase, odoaeage damumäia olelelo neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami emada, dofä gidogofali neala sämolömelë. Amo gadola made, afädëa mala säla negei amo gadola hamola, odoaeage hamomäia olelelo neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami emada, ilibia edefadela sämolömelë. ²⁰ Amai gabugi, na dilima ado afädë säla ïahago. Dilia mala mogoi hamolo amoda, mala dawadigi nefolalebe amoliage, Felesi dolö nefolalebe amoliage hamolo amo gadola made, dilia ili baagila awäla made hamoseda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami dofä made moholömelëla säla ï.

Yesueayöla habobalo amo hamogimolöie ado säi (Ulugu 12.57-59)

²¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Si-ibafali udia dolö nefolalo amolima ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Udia dolö baagomäia nufuabio. Afädëa amala hamoseda, gudimolö dië bimolömelëla sälo. ²² Amai gaso, na dilima säla ïahago. Afädëa ïe edoobalä mihaläsedä, gudimolö dië bimolömelë. Amase, afädëa ïe edooma dida dofea madela nolealeseda, Galisolö dolö neebea ami sigi awäla gudimolömelë. Gasoda, afädëa ïe edooma dida nafadefali asigi maade nebegola säsedä, Heli segea nulo gobei dibeä ami moholömelë. ²³ Amaimo, dia nelebo ïmolöie gobela ïlo aulidaia negemolö nea, dië didooea dima nelebo afädëgi habobai neala helësëla obëgëseda, ²⁴ hä, nelebo ïmolö gaui amoda, gobela ïlo auli ga made

ami negesilahilä, dafidi dië didoo neebee dalu-
molö mosalo. Dalula asi obëgëlahilä, nelebo ïmolö
negei amo ïmalo.

²⁵ Ado nii dolö afädëa dibalä gudimolöie awähala
säseä, aso, gudimolö segea ami made besela-
galala, idiafa ebalädale fodolofalï hamogimalo.
Gudimolöie sigi awäseä, gudi mogelo dolö neebe
amoma di gaula ïlahilä, mogelo dolö ameada
di dadi gaui amolima ïlahilä, di galabaia mosöa
ami ifosiloea. ²⁶ Na dilima dofä sähago. Amala
hamosedä, dia nafade hamoi amoie bidi nelo amo
gadola neaha maademäia, galabaia mosöa ifosi
neamu, made moholömelëla säla ï.

Yesuea udia fa neloie säi amo

²⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado säi
dilia nabelo amea sähaleada, Udia dolö fa nimabi-
ola sälo. ²⁸ Amai gaso, na dilima gomälä säla
ïahago. Dolö afädëa udia siia bealahilä gesami
awäseä, udia amo hä asigia fa niimelë. ²⁹ Dië
si dafädi goea di neala digalasiseda, beselala sa-
dia gamalo. Dië domaloie sosogo gogi afädë
maade nea, namolöda dofea galea. Dië domalo
sulubadela aligisa maadei neëgida, Heli segea sa-
dia idogomolö amoda, nafade gabugi. ³⁰ Amase,
dië naabo dafädi goea di neala digalasiseda, naabo
amo damula sadia gamalo. Dië domaloie sosogo
gogi afädë maade nea, namolöda dofea galea. Dië
domalo sulubadela aligisa maadei neëgida, Heli
segea moholö amoda, nafade gabugila säla ï.

Yesuea dolöea udia nii fisiloie säi
(Madiu 19.9, Maga 10.11-12, Ulugu 16.18)

³¹ Yesuea ado aso, sāhamu neamu sāhalea, Ado elö sälo amoda gowe. Dolö afädëa ñe udia fisiseda, ea beba dëdëlahilä, ñe udiama ñmolö dialeala säi gabio. ³² Amai gaso, na dilima säla ñahago. Dolö afädëie udiäea dolö elöbalä mala nafade hamoigi made, ñe udia amo fisiseda, ñe udia amea dolö fa nimäia fa nimalalasimelë. Dolö afädëa dolö elöie udia memalä fisi amo neaseda, ameage udia amo fa nimolömelëla säla ñ.

Yesuea migalïa diigila säloie säi

³³ Yesuea ado aso, sāhamu neamu sāhalea, Si-ibafalï udia dolö nefolalo amolima ado sälo dilia nabelo amea sāhaleada, Migalïa diigila ado gelola säla negei amoda, made fisila, Dafidilo Geloima migalïa diigila ado gelola säla negei amoda, hamo-malola sälo. ³⁴ Amai gaso, na dilima säla ñahago. Migalïa diigila ado gelola säla negemabio. Mudaiala säla diigimabio. Mida, mudaiada Godea beaha maadela filo dialeamelë. ³⁵ Naga föigige säla diigimabio. Mida, naga föida Godeie emoea emosaia idala filo dialeamelë. Amase, Yalusale-mege säla diigimabio. Mida, Yalusalemeda beaha aligilo Gini edefade neebe amoie gaamumelë. ³⁶ Dihile busa säla, migalïa diigila ado gelola säla negemabio. Mida, dia busa hilï afädë neala dihï falemolöige, yabumolöige ulïmelë. ³⁷ Afädë hamo-molö galëda, ü, ailemu sāmalo. Ado odoage baala säsedä, ado amo baala sälo amolida, mugabe busa nafadefalïmadila maasebe amo sāhamelëla säla ñ.

Dilia hamola obëgëmabiola säi
(Ulugu 6.29-30)

³⁸ Yesuea ado aso, sāhamu neamu sāhalea, Ado säi dilia nabelo amea sāhaleada, Afädëa elöie si

besela digiseda, ie siige besela digilomelë. Amase, afädëa elöie bese besela digiseda, ie besege besela digilomelëla sälo. ³⁹ Amai gaso, na dilima säla iahago. Afädëa dilima nafade hamoseda, dilia bu dabemabio. Afädëa dië ba dafädimadi nufudaseda, ba näiadogoge olemalo. ⁴⁰ Afädëa dië fagulo sedi amo gudi mogeloea imalamolöie, dibalä gudimolö sigi awäsedä, dië gögi fagulo daia salugalo amo bu baala imalo. ⁴¹ Afädëa gelolafalä di dofe afädë mos-alaseda, ebalä dofe äudä mosalo.* ⁴² Afädëa nelebo afädë go imola säsedä, hä egali imalo. Amase, afädëa hobeä iduläie bidi negesagola säsedä, auaula baagi imabiola säla i.

Yesuea ado nii neebe amo boba hamomalola säi (Uluu 6.27-28,32-36)

⁴³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siiba ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Dië damelëbalä boba hamosaleada, dibalä ado nii nefolalebe amolibalä habobala namialola sälo. ⁴⁴ Amai gaso, na dilima gomalä säla iahago. Dilibalä ado nii nefolalebe amolibalä boba hamola, amase, dili neala sēlasisa nefolalebe amoli hedabomäia, Godema adolasisa namialo. ⁴⁵ Ameada, dilile Diado selesäia mosöa neebe amoie malö neala olemolömelë. Mida, eada nafade hamolomage, hedabi hamolomage, ie eso neelasilo neada, mala mogoi hamolomage, mala mogoi made hamolomage, sege digalasilo nea. ⁴⁶ Dili boba hamolo amolimu boba hamoseda, dilia edo bidi nimolö. Dagisi muni nelo nefolalebe amoliage amo gadola hamolo nea madele. ⁴⁷ Dilia

* **5:41:** 5.41 Dofe afädëla säi amoda holöbö Dodomonala Dauba gadolaie säi.

dilile didoo amolalimamu haeafula aeahaleada, odoada baagila aulole. Udia dolö Gode helësëlo made nefolalebe amoliage amo gadola hamolo nea madele. ⁴⁸ Amai galëda, dilile Diado selesaia mosöa hedabi mogoifali neebe amo gadola, dilige hedabi mogoifali namialola säla i.

6

Yesuea odoa ugila negeloie mala olelei

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia Godeie mala helësëla hamosaleada, udia dolö nefolalebe amolia dili bimäiala, ilile sidaia made hamomalo. Amala hamoseda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea diligali bidi imolö dibe amo imolöi made bimolömelë.

² Amaloea, gumusui nefolalebe amoligali nelebo afädë iäседа, odoa ilile sidaia gugusämäiala gelola uuala säla imabio. Asigi fea negelo nefolalebe amoliada bimäialahilä, gedolo mosöage, idiafage, odoaea ilile ëi gauia adamäia, amala hamolo nea. Na dilima dofä sähago. Amoie bidida hä nii aguimelë. ³ Amaimo, dilia afädë gumusui neebe amogali afädë iahaleada, naabo dafädia hamosebegoda, naabo fefeädia made bimäia, ⁴ musügä imalo. Amala iäседа, dilile Diadoea dili hido hidolaea musügä hamosebego beaha neebe amea, diligali bidi imolömelëla säla i.

Yesuea Godema adoloie mala olelei (Ulugu 11.2-4)

⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dili nefolalebegoea Godema adosaleada, udia dolö asigi fea negelo nefolalebe amolia hamolo amo gadola made hamomalo. Ilile asigiada, udia

dolö odoa nefolalebe amolia bimäialahilä, gedolo mosöage, idi edefade osogoloage, nowela nea Godema adomolömu hamelo nea. Na dilima dofä sähago. Amoie bidida hä nii aguimelë. ⁶ Amala hamolo amo gadola made, dilia Godema adomolö neada, dihilile mosö hogoli afädëgi nogila digala idi galadigimalo. Amalahilä, dilile Diado siia bimolöi made neebe amoma adomalo. Amala adoseda, dilile Diadoea dili hïdo hïdolaea musügä hamosebego beaha neebe amea, diligali bidi ïmolömelë. ⁷ Dilia Godema adosaleada, udia dolö odoa Gode made helësëlo nefolalebe amolia memalä säla dabolo amo gadola sāmabio. Amolia sedade olögöla adosebe ameadada, Godea nabulöla helësëlo. ⁸ Amalo amo, dilida ili gadoi namiabio. Dili nefolalebegoea nelebo sulubadela nimolöi amolida dilile Diadoma aso, adola made neëgi, dafidi eadale dawadigisa maadei neamelë.

⁹ Amaimo, Godema ado gomalä sāmalo.

Nilile Nado selesaia mosöa nebego, die ëi amo hedabifalï hïdo elöi namiäia hamesa neawe.

¹⁰ Die Beaha Maadela Sigi Neebe amo misiäia hamesa neawe. Dia hamesebe amoda, selesaia mosöa nefolalebe amolia hamolo amo gadola, nagadaia nefolalebe niliäage hamodelä hamesa neawe. ¹¹ Walio molö molö amo, walio ïmalo.

¹² Odoaea nilima asiala hamosegi fisilo amo gadola, dia nilia asiala hamoi amolige fisimalo.

¹³ Nili neebeawi fedogola bimolö made negesimäia. Mugabe busa nafadefalï neebe amoda, dia neala yolasimalo.

¹⁴ Amaimo, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo fisiseda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea dilia asiala hamoi amolige fisimolömelë.

¹⁵ Gasoda, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo made fisiseda, dilile Diadoea dilia asiala hamoi amolige made fisimolömelëla säla i.

Yesuea molö made naala namolöie mala olelei

¹⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia Gode helësëla molö made naala neada, udia dolö odoa asigi fea negelo nefolalebe amolia odagi augia idala aligilo amo gadola namiabio. Udia dolö amoliada molö made naha gabula helësëmäia, ilia ilile odagi nigime hëla made aligilo nea. Na dilima dofä sähago. Amoie bidida hä nii aguimelë.

¹⁷ Amai gaso, dilia molö made naala, dilile odagi nigime hëlahilä, busagia weli negemalo. ¹⁸ Amala hamomolö amoie mida, udia dolö odoa nefolalebe amolia dili bealahilä, molö made naala nefolalebe amo made helësëmäia, dilile Diado siia bimolöi made neebe ameamu helësëmäia hamolomelë. Amala hamoseda, dilile Diadoea dili hido hïdolea musügä hamosebego beaha neebe amea, diligali bidi imolömelëla säla i.

Nelebo hedabi selesaia mosöa gafedela negeloie mala säi

(Uluu 12.33-34, 11.34-36, 16.13)

¹⁹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nagadaia nefolalebeawi, gasiämoëa nulö dibeä wige, asömalö gaisa baasia wige, fa nelo amolia mosö dagabola fa nelo neebeä wige, dilile nelegei hedabi gafedela negesa namiabio. ²⁰ Amala hamolo dibeä wi made, selesaia mosöa gasiämoëa made nulö dibeä amige, asömalö gaisa made baasia amige, fa neloëa mosö dagabola made fa neasia

amige, dilile nelegei hedabi gafedela negesa nami-alo. ²¹ Mida, dilile nelegei hedabi dibea amida, dilile boba hamolo amoda amimu diamolömelë.

²² Siida domaloie yo digalo gamali gadoi nea. Dilile si hedabi neëda, dilile domalo sulubadelagi yo digaha maadei namolömelë. ²³ Amase, dilile domalogi yo digalo neebe amo gasimi sagai diëda, gasimi sagai amoda edela gasimi sagalomelë.

²⁴ Afädëa dafidilo äudäie galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolö ulimelë. Eada dafidilo elö amo bimolö habobalahilä, elö amo boba hamosa namolömelë. Dafidilo elö amo hedabola ugila negesaleada, oböla elö amo gadiabomolömelë. Dilia Godeiege, muniiege, helegelaie galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolö ulimelëla säla i.

*Asigia säosäoloie säi
(Ulugu 12.22-31)*

²⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amoieda, na dilima sähago. Molöle ödäle edo molödulage, domalogi edo salugamolödulage säla, dilile namolö amoie asigia säosäola namiabio. Molö aso, nigia galahilä, udia dolö namolö amoda dafidilo madele. Amase, faguloge aso, nigia galahilä, domaloda dafidilo madele. ²⁶ Haea hagila nawiaha dibe amo bimo. Haea amolida molö hawage sagalo made, molö faige gegecola negelo made, amase, negelo mosöage negelo made. Amalo gasoda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea molö hilima iaha neamelë. Haea amoli holöbö gidogolahilä, udia dolö dili dafidilo nebege madele. ²⁷ Nowëa hile nagadaia namolö amo holöfali baalasimolödu. Dofä maademelë. ²⁸ Faguloie asigia säosäola namolö amoda edoie.

Mama amoli memalä bāulahilä, gägä negelo amo abeahäla fedaha aligilodula helēsēmo. Ila hamoige made hamolo, amase, ēfēge made nolo neamelē. ²⁹ Amai gaso, na dilima sāla iahago. Nelebo yafie negelo Solomonoda, iē fagulo hedabifalī salugalo amoda, ilile momadoi hīdo elōi amo gadoi made nelo. ³⁰ Giisi memalä bāui walio nefolalebe egowelida, aiyo dolōea damula gobelomelē. Asigi holōfalī negei nefolalebela dilie, Godea giisi nefolalebe amolida memalä momadolasilō. Amo gadola made, dofä baagila awāla, dili nefolalebegoge fagulo gāmāia imolō madele. ³¹ Amaimo, nilia molōle ödāle edo molōdulage, fagulo edo salugamolōdulage sāla, dilia asigia sāosāola namiabio. ³² Amo gadolada, udia dolō Gode helēsēlo made nefolalebe amolia, nelebo amoli gadoi helēsēsamu aligilo nea. Mi elōda, dilile Diado selesaia mosōa neebe ameada, dili nefolalebegoea nelebo sulubadela nimolōi amolida dawadigisa maadei neamelē. ³³ Amaimo, iē Beaha Maadela Sigi Neebe amole, ea dilia hamomāia hamesa neebe amoledale hogosa namialo. Amala hogosa aligiseda, ea nelebo amoli dibe amo sulubadela dilima baala imolōmelē. ³⁴ Amai galē, walio neada dilia aiyoīe asigia sāosāola namiabio. Aiyoīeda, segeyo aiyo hī asigia sāosāosa namolō. Segeyo afādēie yōi dibe amoda amoīemu dialeamelēla sāla i.

7

*Odoaea hamose amo mogesebe amoīe sāi
(Ulugu 6.37-38,41-42)*

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Godea dilia hamosebego mogeloea, odoaea hamosebe amoge made mogemalo. ² Mida, dilia odoaea hamosebe amo beala memelelo amo gadola, dilia hamosebe amoge beala memelemolömelë. Amase, dilia odoa beala mogelo amo gadola, dili bealage amo gadola wäla mogemolömelë. ³ Amaimo, dilia dilile didooie sihidoa gëgelë holöbö dibe alogola sälo amo, amai dihilile sihidoa i gäi gadoi dibe amo helësëla made sälo amoda edoie. ⁴ Dilia dihilile sihidoa i gäi gadoi dialea wäla, oböla dilile didooma sähalea, Dïe sihidoa gëgelë holöbö dibe alogo neahagola abeahäla sämolö gabu. ⁵ Asigi fea negelo nefolalebela dili, dihilile sihidoa i gäi gadoi dibe amodale neadigilahilä, hobeala dilile didooie sihidoa gëgelë holöbö dibe amo hedabola beala nimolöi bimolömelë.

⁶ Nelebo Godema odala ilo dibe amogi, dilia ügülogali imabio. Amase, dilile helebe näia gadoi hedabifali hïdo elöi difolalebe amoli suguagali sadia idogomabio. Amala hamoseda, ilia nelebo amolida emoea daiasala obëgëia welahilä, dili emosala nolealela mihimolömelëla säla i.

*İmola sämolöge, hogomolöge, idi gai dugimola
sämolöge
(Uluu 11.9-13, 6.31)*

⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, İmola sämalö. İmoseda, diligali imolömelë. Hogosa namialo. Hogosa aligiseda, dilia beagolemolömelë. Idi gai dugimola säha namialo. Idi gai dugimola

säha aligiseda, di digamäia idi gai doga negesimolömelë. ⁸ Mida, udia dolö sulubadelaëa imosa nefolalebe amolia nimolömelë. Hogosa nefolalebe amolia beagolemolömelë. Amase, idi gai dugimola säha nefolalebe amolima idi gai doga negesimolömelë. ⁹ Malö eedo nefolalebego, dilile malöea wahalo imola säседа, dili afädëa igi neala imolöle. ¹⁰ Amase, malöea eedoma seme imola säседа, dili afädëa dābaea neala imolöle. ¹¹ Eedola dihilidilida nafade hamolo nea gaso, dilile malöma hedabi ilo amoda dawa. Amo gadola made, dofä baagila awäla, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea imola säsebe amoma nelebo hedabi imolömelë.

¹² Odoaea mala sulubadela dilima hamomäiala hamelo amo gadola, amase, diliage odoa ilima amo gadola wäla hamomalo. Mida, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, bea sälo nefolalo amolia ado säla negei amoge, amolia säi amoie iso gäwida gomelëla säla i.

*Dilida idi doga negei dedeleigi digamalola säi
(Uluḡu 13.24)*

¹³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Idi doga negei dedelei holöfalä amogi digamalalo. Mida, nafadelo segea aulo idi doga negeida edefade dialea, amase, idi amoge uahabai dialea. Udia dolö yafieda amogimu awäha nea. ¹⁴ Amai gaso, namolöfalä segea aulo idi doga negeida dedelei holöfalä dialea, amase, idige nelebolei dialea. Udia dolö afädë afädëlaeamu amo beagolelo neala säla i.

*Wäfalä bea sälo nefolalebe amolile säi
(Uluḡu 6.43-44)*

¹⁵ Yesuea ado aso, sāhamu neamu sāhalea, Wāfali bea sālo nefolalebe amoli helēsēla, idihē nami-alo. Ili sugua sibi aeai gadoi, dili neebee mulo nea gaso, iso asigida nufudaha maadelo ilua ügülo gadoi nea. ¹⁶ Ilile gägä negesebe amo dilia bealahilä, wāfali bea sālo gabula helēsēmolömelē. Gufaeo gadoi neebe amomada, gägä hedabi ēi gelebi negesege failole. Amase, buudi äyo ēfē gadoi amomada āfäeo gägä negesege failole. ¹⁷ Amo gadoi, i hedabi nefolalebe amoli sulubadelaēada gägä hedabi negelo nea gaso, i nafade nefolalebe amoliada gägä nafade negelo nea. ¹⁸ I hedabi nefolalebe amoliada, gägä nafade negemolö uli nea, amase, i nafade nefolalebe amolia gägä hedabi negemolö uli nea. ¹⁹ I gägä hedabi made negelo nefolalebe amolida, sagai eedoea sulubadela abalahilä, nulogi sadia galo. ²⁰ Amaimo, ilile gägä negesebe amo dilia bealahilä, golida wāfali bea sālo gabula helēsēmolömelē.

²¹ Sulubadelaēa ne wesalea, Dafidilo Geloie, Dafidilo Geloie la sāha nefolalebe amolida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebee ami made digamolö. Nie Nado selesaia mosöa neebe amea hamesebe amo gadola hamosa nefolalebe amolimu digamolömelē. ²² Godea gudimolö segeyo amo gala, udia dolö yafiea nema sāhalea, Dafidilo Geloie, Dafidilo Geloie, die ēigila nilia ado bea sālage, amase, die ēi sāla nilia mugabe fedai nesiladigilage, amase, geloi melēlo made gadoi yafiege die ēigila hamosa nelo amodala sāmölömelē. ²³ Amala sāseda, na ilima sāhalea, Dilida na dofä dawa made. Mala nafade hamolo dili, ne neebeawi made, bahila afiamola sāmölömelēla sāla i.

*Dolö äudäea mosö ulië säi amo
(Maga 1.22, Ulugu 6.47-49)*

²⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amaimo, sulubadelaea na ado säsebeweli nabala bægëla hamosebe amolida, dolö afädë asigi gäwia igidaia mosö uli amo gadoi nefolalea.* ²⁵ Amala uli nebegi, hä, sege digalage, ödä bëi nedalage, fo guula maalage, mosö amo gelola nidäla asi gaso, made dagaboi. Mida, igau geloidaia uli nelo amea. ²⁶ Amaimo, sulubadelaea na ado säsebeweli nabala made bægëla hamosebe amolida, dolö afädë asigi made gäwia ödä bosedaiä mosö uli amo gadoi nefolalea. ²⁷ Amala uli nebegi, hä, sege digalage, ödä bëi nedalage, fo guula maalage, mosö amo gelola nidäla awäsebegi, mosö dagabola digala nafademolöi nafadeila säla i.

²⁸ Yesuea ado amoli sulubadela säha maadesebegi, udia dolö yafie negegila nefolalo amolia ea olelei amo nabalahlä, asigigi fudugisa sefolalo.

²⁹ Mida, ilile mala dawadigi nefolalo amolia säla olelelo amo gadola made, eada geloi gaulahlä, geloi hido elöi säla olelei amogi.

8

*Yesuea dolö gudubu hamoi afädë wahilasi
(Maga 1.40-45, Ulugu 5.12-16)*

¹ Yesu e segebidaia amila digasebegi, udia dolö yafie nefolalo amoli e bægëla asi. ² Amala awäha nebegi, dolö afädë gudubu hamoi nelo amo Yesu neebëa maalahilä, emo gumu sasagaia idogola

* **7:24:** 7.24 Giligi adoea dëdëida, igidaia mosö ulila säi. Mida, Isilale iliada igidaia mosö olelo amo helësëla amala säi. Niliada igaudaia mosö olelo amo gadola.

salea sähalea, Dafidilo Geloie, dia ne wahimäiala helësëseda, hä dia ne wahilasimolöi nebegola säi.*

³ Amala säsebegi, ïe naabo mogodigia gala, dolö amo diigisalea sähalea, Na amala helësësa, wahi-mola säi. Amala säsebegi, dolö gudubu hamoi amo hä fodolofali wahii.* ⁴ Amala hamolahilä, Yesuea ema sähalea, Dofä asiala elöma säloeo. Gobela ilo dolö neebee ami di siia bimäia olemolö mosalo. Amalahilä, di wahii go ilima olemolöie, Mosesea nelebo odala ïmalala säla negei dibe amo gadola, nelebo amo odala ïmalola säla ï.

Yesuea ami sigi aligilo afädëie hamoi hamolasilo wahilasi
(Ulugu 7.1-10)

⁵ Amila awälahilä, Yesu e Gabaniama beselagalasebegi, Olomo ilile ami hädali afädë beaha aligilo afädë Yesu neebee maalahilä, ema hähäfilila sähalea, ⁶ Dafidiloo, nïe hamoi hamolasilo e nïe mosöa oloi dialea. ïe naabo emo baagola së edefademalä sëlahilä, fologomolö uli dialeamelëla säla ï. ⁷ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Na e wahilasimolö awähamelëla

* **8:2:** 8.2 Yu ilile ado säla negei ameadä, afädë olo amo gadoi gudubu hamoi galëda, eda Godeïe siigi nigime baaila sälo. Hä, hi helësësalea, e olo amo hogosa helesa maadeila helësëseda, gobela ilo neebe amo bea aulo. Ila beahaleamelële, oloi wahii galëda, ilia sähalea, Dolö amoda Godeïe siigi hä hëimelëla sälo. Gobela Ilo 13-14gi bimalo. *

* **8:3:** 8.3 Yu ilile ado afädë säla negei amea sähaleada, Dia gudubu hamoi amoma diigiseda, dige Godeïe siigi nigime baaila sälo. Amala sälo gasoda, amo gala Yesuïe naaboea dolö amoma diigisebegi, hi eda nigime made baai. Eada dolö amoïe olo amomu wahilasila nigime hëi.

säi.* ⁸ Amala säsebegi, ami sigi aligilo amea säla obëgësalea, Ai. Dafidiloo, neda dofea made. Na mosöa di nogila digamolö holöbö dofea made gabugi, dia adoeamu sāmāia. Säседа, nie hamoi hamolasilo amo wahimolö. ⁹ Nage ami beahamu aligilo geloi nefolalebe amoli hawa aligilomelë. Amase, ami dolö odoa nefolalebe amoliage ne hawala aligilomelë. Na afädëma mosöla säседа, e aulomelë. Amase, elöma misiëla säседа, e mulomelë. Na nie galabaia hamoi gadoi hamolasiloma gowe hamomola säседа, amo hamolomelëla säi. ¹⁰ Amala säi amo nabala Yesu e edefademalä fudugilahilä, udia dolö e bëgëla maaha difolalo amolima sähalea, Na dilima dofä sähago. Isilale segea afädëa asigi afädë egowe gadola gelola negei neebe na made meli neawe. ¹¹ Na dilima gowe sähago. Udia dolö yafie sege eso maasidolage, amase, eso digasidolage maala, ilia Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami Abalahamala Aisagala Yeigabala ilibalä molö gegecola naha sefolamolömelë. ¹² Gasoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie malö nefolalebe amoli gasimi sagai dibeami, segea sogobala sadia idogomolömelë.* Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

¹³ Amala sälahilä, Yesuea ami sigi aligilo amoma sähalea, Hä, mosalo. Dia asigi afädë negei neebe go gadola hamomolömelëla säi. Amala säi amole, ami

* **8:7:** 8.7 Yu ilida dolö fii odoaië mosöada aulo made. Mida, Godeie siigi ilima nigime baalola helësësalea. Abosolo 10.28 bimalo. Amalo gaso, Yesuea amogi fudugila made helësëla, ea Olomo dolöea mosöa awähala säi. * **8:12:** 8.12 Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie malöla säi amolida Isilale udia dolöie säi.

sigi aligilo amoïe hamoi hamolasilo amo hä, wahii.

*Yesuea udia dolö yafie wahilasisa nelo
(Maga 1.29-34, Ulugu 4.38-41)*

¹⁴ Yesu e Fidaïe mosöa awälahilä, Fidaïe esöa hëgi olo oloi dibe meli. ¹⁵ Bealahilä, ea udia amoïe naabogi diigisebegi, dafidi hëgi olo dilo amo damulebe, udia amea nowelahilä, Yesu e molö muäia neala i.

¹⁶ Deadï eso digase gaalu, udia dolö nefolalo amolia mugabe fedai nefolalo amoli Yesu nee-bea sigi mofiai. Sigi mofiasebegi, Yesuea ado säi ameamu mugabe yafie nesiladidigiladigi. Amase, udia dolö oloi difolalo amoli sulubadela wahisa maadesa nelo. ¹⁷ Ea amala hamoi amoda, Godea ïe bea sälo Aisaeama aligila, bea säla negei amo gausiala digai.

Nilïle oloi amo hï neala gauï.

Olo elö elöla nilïma baai amoli ea neala gaula asila säi amo dëdëla negei dialea.

Aisaea 53.4

*Yesuea e bëgëla moholöïe mala säi
(Ulugu 9.57-62)*

¹⁸ Udia dolö yafiea e amalela nefolalebe amo bealahilä, Yesuea sähalea, Ödä edefade dibe gowe dëgëla alogodigogi afiadila säi. ¹⁹ Amala säsebegi, mala dawadigi afädë Yesu nee-bea maalahilä, ema sähalea, Säla Olelelo, di awäsebe go gadola, ne di bëgëla maahagola säi. ²⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Ilua ügülo neebe amolida hili naga hagali hawa diaha. Amase, haea se-folalebe amolige hili mosöa diaha. Amalo gaso, Dolöïe Malö eda busa fugulo negela dilo mosöda maademelëla säi. ²¹ Amala säsebegi, bëgëla aulo

elöea ema nabahalea, Dafidiloo, na nïe nado dafidi baumolö obëgëmalamolö dofealela nabi. ²² Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Baagoi difolalebe amolia hilile baagoi baumäia. Dida ne bëgëla misiëla säi.

*Yesuea fole ödälema nemoi amo
(Maga 4.35-41, Ulugu 8.22-25)*

²³ Yesu e ödä duugi awäsebegi, ïe bëgëla aulo amolige e bëgëla asi. ²⁴ Awäha dibegi, oeabo amogi fo edefademalä fodolofali gelola maalahilä, ödä aidagula maala, du dabedelä hamosebe meli. Amasebegi gaso, Yesu e adi elaboi dilo. ²⁵ Adi elaboi dibegi, ïe bëgëla aulo amolia awälahilä Yesu e didiigisalea, Dafidilo Geloie, ödäea nili hä nudulä hamosebegi, dia ugila negemola säi. ²⁶ Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Asigi holöfali negei nefolalebela dilie, edogi bedäha dialeala säi. Amala sälahilä e nowela, fole ödälema nemosebegi, hä, dofä gadaeala aumalasi. ²⁷ Dolö amolia fudugilahilä sähalea, Dolö goweda nowë gadoidu. Folea ödäleada ïe ado nabelo gabula säi.

*Yesuea dolö äudä mugabe fedai nebegi nesiladigi amo
(Maga 5.1-20, Ulugu 8.26-39)*

²⁸ Hä, oeabo amo dëgëla näiadodi awäla, e Gadala segea beselagalai. Beselagalaha nebegi, baagoi baulo igi äbä difolalebeamadila, dolö äudä mugabe fedai maaha nebegi, Yesuea gausiala digai. Dolö äudä amolea udia dolö nufudala ïalalemolöi gabugi, idi amogida udia dolö aulo made. ²⁹ Elea Yesu gausialahilä, gelola üalala sähalea, Godeïe malö, dia alima abilia hamomolö misi. Së ïmolö

segeyo fu aso, made beselagalaia, alidale hä, së dafidi imolö misilela säi.

³⁰ Amo gaalu, holöbö ga madela amida sugua yafie moosa nefolalo. ³¹ Hä, dolö äudä amolema mugabe fedai amolia Yesuma sähalea, Dia nili nesiladigimolö galëda, nili sugua nefolalebe gagowelima nogila fedamolö mosöla sämola säi. ³² Amala säsebegi, ea mugabe amolima mosöla säi. Amala säsebegi, mugabe amolia dolö äudä amole amilahilä, sugua amolima fedai. Fedasebegi, sugua nefolalo amoli sulubadela gau domaladi gelola baluluia digafulahilä, oeabogi digafusebegi, ödäea naha maadei. ³³ Amo bealahilä, sugua sigi aligilo nefolalo amoli baluluia fisäla asi. Fisäla awäla, gaamugi beselagalalahilä, hamoi amo sulubadela säla ialahilä, dolö dafidi mugabe fedai äudä amolege, säla iaha maadei. ³⁴ Säla i amo nabalalahilä, udia dolö gaamugi nefolalo amoli sulubadela Yesu neebee ami afiai. Afiala e bealahilä, ilia ema sähalea, Dida nilile segeawi namolö made. Bahila mosöla säi.

9

Yesuea dolö afädë fii si wahii

(Maga 2.1-12, Ulugu 5.17-26)

¹ Yesu e dudaia filahilä, oeabo dibe amo dögëla obögëlahilä, gaamu hi aligisia ami beselagalai.*

² Beselagalasebegi, dolö odoaea dolö afädë fii si sulo amo dafudaiala gaula misi. Amasebegi, ilile asigi afädë negei amo bealahilä, Yesuea dolö fii

* **9:1:** 9.1 Segeyo amo gaalu, sege gaamu Gabaniama amida Yesu e aligilo.

si amoma sähalea, Nïe malö, asigi gelomalo. Dia nafade hamoi amoli hësa maadeimelëla säi.

³ Amala säsebegi, mala dawadigi odoa nefolalo amolia asigiamu helësësalea, Dolö goweada Gode gagadesa neamelëla helësësa nefolalo. ⁴ Ilia amala helësësa nefolalebe amo bealahilä, Yesuea sähalea, Mi edoïe dilia dilile iso asigigi asigi nafade go helësësa nea. ⁵ Dilia na ado aabeida abodo. Dia nafade hamoi amoli hësa maadeila sãmolö amo aabei gabule ma, nowela nawesa namiëla sãmolö amo aabei gabule. ⁶ Amai gaso, Dolöïe Malö amea nagadaia wi nea, udia dolöea nafade hamoi amo hëladigimolöïe geloi gaula neebe amo dilia helësëmäia olesagomelëla säi. Amala sälahilä, ea dolö fii si amoma sähalea, Nowelahilä, dïe dafu neala gaula dihi mosöa hä mosöla säi. ⁷ Amala säsebegi, e hä hi mosöa asi. ⁸ Amala hamoi amo bealahilä, udia dolö yafie negegila nefolalo amolia bedäi. Bedälahilä, ilia Godea geloi hïdo elöi amo gadoi dolöma i gabulahilä, Godeda dofä edefade gabula säha nefolalo.

Yesuea Madiu wei
(Maga 2.13-17, Ulugu 5.27-32)

⁹ Yesu e amila awähalea, dolö afädë, ëida Madiu, eda dagisi muni nelo mosöa ami sebegi meli. Bealahilä, Yesuea ema sähalea, Ne bëgëla misiëla säi. Amala säsebegi, Madiu e nowela, Yesu bëgëla asi.

¹⁰ Awälahilä, Yesu e mosöa molö naha sebegi, dagisi muni nelo amolige, dolö yafie mala nafade hamolo amolige maala, Yesula, ië bëgëla aulo amolalibalä, molö naha sefolalo. ¹¹ Amala naha sefolalebegi, Felesi dolö amolia bealahilä, ië bëgëla

aulo amolima nabahalea, Dilile säla olelelo goea dagisi muni neloge, mala nafade hamologe, golalibalä molö naha sebegoda edoïela nabi.* ¹² Amala säi amo nabalahilä Yesuea sähalea, Udia dolö oloi made nefolalebe amolida alögoda neebee aulo made. Oloi sefolalebe amolimu alögoda neebee aulomelë. ¹³ Afialahilä ado gowe helësëmalo. Amoda gomalä, Na nelebo nufudala ïmolö hamela made, bobasëla ugila negemolö amo hamesala säla dëdëla negei dialea. *Hosea 6.6*

Ne misiweda udia dolö mala mogoi hamolo nefolalebe amoli wemolö misi made. Udia dolö mala nafade hamolo nefolalebe amoli wemolö misimelëla säla ï.

*Yesuea molö made naha aligilo amoïe säi
(Maga 2.18-22, Ulugu 5.33-39)*

¹⁴ Segeyo amo gaalu, Yoneïe bëgëla aulo nefolalo amoli Yesu neebee maalahilä, ema nabahalea, Niliage, amase, Felesi dolö nefolalebe amoliage, nilia molö made naha aligilo amogi, dïe bëgëla aulo nefolalebe golia molö made naala, made aligilo goda mida edoïela nabi. ¹⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia dolö afädëa udia

* **9:11:** 9.11 Felesi iliada gowe gadola made hamomolöla säla negeida malei bëgëla hamolo. Iliä helësësaleada, dolö afädëa säla negei amo made bëgëla hamoseda, ea Godeïe siigi nafade hamoi neala helësëlo. Amase, dolö fii odoa amobalä seëda, amolige Godeïe siigi nigime baai neala sälo. Felesi ilia helësësaleamelebe, dolö odoa Olomoïe hamoi hamolasila dagisi muni neaha nefolalo amolida, Godeïe siigi nigime baai neala helësëlo. Amoïe mida, segeyo sulubadelagi amoliada Olomo dolö Gode made helësëlo amolibalä nawesa neë melëlo amogi.

neahalea, dolö udia nelo amoïe damelë hî ebalä gedola nea, asigia yôï gadoi neada ifolole. Amalo made gaso, ili neebea amila odoaea e sigi molö segeyo fu beselagalamolömelë. Ilida segeyo amogida, molö made naala namolömelë.

¹⁶ Afädëa fagulo gofogi fagulo gähea nuli baala asogelo made. Amala baala asogeseda, fagulo gähe amo gofo baala asogei amo edela nulilo.

¹⁷ Amase, afädëa wani ödä gähe dibe amo, i sugua meme gafodoea hamoi sibaigi gögödëla salelo made. Afädëa gögödëla salaseda, wani ödä amea dusula doadigila awäla, meme gafodoea hamoi i amo nafademolöi nafadelo. Amala hamoloea, wani ödä gähe dibe amoda, meme gafodoea hamoi i gähe amohî gadoigi gögödëla salaseda, helegela hedabi dië melëlola säi.*

Beaha aligilo afädëie idiwige, udiaea Yesuie fagulogi diigi amoge

(Maga 5.21-43, Ulugu 8.40-56)

¹⁸ Aso, Yesuea ilima adosa nebegi, beaha aligilo dolö afädë maalahilä, Yesuie emo mia emo gumu sasagala fia idogolahilä sähalea, Nie nidiwi hädamadefalî hame doala asi dialea. Di maala, dië naaboea e diigiseda, e wahilagalala namolöla säi.

¹⁹ Amala säsebegi, Yesu e nowela e awäsebe amo

* **9:17:** 9.17 Yu ilia sugua meme nufudala gafodo amo hololo. Amala hamolahilä, i edefade amogida wani ödä amo gögödëla salelo. Ilia wani ödä gähe amo hedabola gamogamäia, meme gafodo amogi gögödëla negesila, segeyo holöbô sedade aligilo. Amala negesi diëgi, wani ödä amo hî nobala bolela fedalo. Wani ödä gähe amo meme gafodo gofo amogi gögödëla negeseda, sugua meme gafodo i amo dusulomelë.

gadola awäsebegi, ie bögëla aulo amolige e awäsebe amo gadola asi.

²⁰ Awäha nebegi, udia afädë gäheo i giwilasi heale olo olosamu aligilo amea Yesuie baagido awälahilä, ie fagulo sedade gäi amoie bidigifali diigi. ²¹ Mida, hïdo asigiamu sähalea, Na ie fag- ulogimu diigiseda, ne wahimolö gabula helësëi. ²² Amala hamosebegi, Yesuea besuia imogola, e bealahilä sähalea, Nie nidiwie, asigi gelomalo. Dihï asigi afädë negei amea, di wahigomelëla säi. Amala säi amole, udia amo wahii.

²³ Amilahilä awäla, Yesu e beaha aligilo dolö amea mosöa nogila digai. Nogila digalahilä, ea beahaleamelebe, fëla gälo dolö odoage, udia dolö yafie gegedola didigaola goba fedaha dibe amoge bealahilä, ²⁴ ea sähalea, Dili mosalo. Udia malö holöbö goda baagoi made. Süwïa adi dialeamelëla säi. Amala säsebegi, ilia Yesubalä öi. ²⁵ Amasebegi, udia dolö nefolalo amoli segea nesiladigilahilä, Yesu e ie dilo hogoligi ami nogila digalahilä, udia malö holöbö amoie naabogi nabeleia wesebegi, nowelagalai. ²⁶ Yesuea hamoi amo sege amomadi nefolalo amoli sulubadelaea nabala daidoi.

Yesuea dolö si golai äudäge nafi dofogaige wahi- lasi

²⁷ Yesu e amilahilä awäha nebegi, dolö äudä si golai nelo amolea e baagiala bögëla maaha nea, gelola uuala sähalea, Debidïe malöo, ali

bobasēmola sāi. * ²⁸ Yesu e awāla mosōa nogila digasebegi, dolō āudā amole e sebea maasebegi, Yesuea dolō āudā amolema nabahalea, Alile si na wahimāiala helēsēla, ali asigi afādē negei nealela nabi. Amala nabasebegi, elea sāla obēgēsalea, Dafidiloo, āla sāi. ²⁹ Amala sāsebegi, Yesuea elele siigi diigisalea sāhalea, Hali asigi afādē negei neebe gohī gadola hamomolōla sāi. ³⁰ Amala sālahilā, elele si amo hedabola fisigāsebegi, Yesuea elema gelolafalī sāhalea, Go hamoigoda dofā elōma asiala sāloeola sāi. ³¹ Amala sāi gaso, ele awāhaleada, Yesuea hamoi amoda, sege amomadi nefolalo amolia nabaha maademāia sāla iia awāha nelo.

³² Dolō āudā amole doadigila awāsolo amo gala, hā obōla, odoaea dolō afādēma mugabe fedalahilā, ado adomolō ulī nelo amo, sigi misi. ³³ Mugabe fedai nelo amo nesiladigisebegi, dolō ado maade amea hā, ado adoi. Amala hamosebegi, udia dolō yafie gegedola negegila nefolalo amolia fudugilahilā sāhalea, Isilale segeawi go gadola hamose afādē dofā made melēlo neawela sāi.

³⁴ Amala sāsebegi, Felesi dolō nefolalo amolia sāhalea, Mugabe amoli sulubadelaie dafidiloea geloi iasebegi, ea mugabe nesiladigisa neamelēla sāi.*

Yesuea udia dolō amoli sulubadela bobasēi

* **9:27:** 9.27 Yu ilia helēsēsaleada, Godea Afādē Memelei iē udia dolō sigi obēgēmōlōla sāi amoda, Debidīe sosogogila moholōla helēsēi. Dolō si golai āudā amolea helēsēsaleage, Yesu eda Isilale dolōea misiāia beaha nelo amo gabula helēsēlahilā, elea Debidīe malōola sāi. * **9:34:** 9.34 Mugabe sulubadelaie dafidiloda Saidani.

³⁵ Yesu e gaamu sulubadelagige, sege sulubadelagige, nawesa neada, ilile gedolo mosöa säla olelesalea, Beaha Maadela Sigi Neebe amoie Ado Mala Hedabi säla oleleladigi, olo elö elöla oloi wahiladigi, amase, domalo nalafadela nawei sulubadela wahiladidigiladigila nawesa nelo. ³⁶ Ea udia dolö yafie gegegola negegila nefolalebe amoli bealahilä, ili bobasëi. Mida, ili sugua sibi sigi aligilo maadeia, hilido aligilo amo gadola, ilia asigia säosäolage, nalahoi gadolage nefolalo. ³⁷ Amo bealahilä, ea ie bögëla aulo amolima sähalea, Molö bëi yafie hamosalea gaso, molö bëi gegegolasimolöie hamoi hamolo amolida ede made gabumelë. ³⁸ Amai gabugi, sagai eedo hï hamoi hamolo ie sagaigi hamoi hamomolöie fisiga gamäia, dilia ema adosa namialola säla i.

10

Bögëla aulo giwilasi amolile ëi (Maga 3.13-19, Ulugu 6.12-16)

¹ Yesuea ie bögëla aulo giwilasi amoli mofi-amolahilä, mugabe fedai nefolalebe amoli nesi-ladigimäiage, olo elö elöla oloi difolalebe amolige, domalo nalafadela nawei amolige, sulubadela wahisa maademäiage, ea ilima geloi i. ² Abosolo giwilasi amolile ëida goweli.* Dafidida Saimono, ie ëi elöda Fidala sälo, ie edoo Äduluge, amase, Sebediie malö Yemesege, ie edoo Yonege. ³ Filibige, Badolomiuge, amase, Domasige, dagisi muni nelo

* **10:2:** 10.2 Nilile ado adola Abosoloda, säla imolö mosöla säsegi aulo.

Madiuge, amase, Alibiasaie malö Yemesege, Dadiusige. ⁴ Selodo sosogo Saimonoge, Yudasa Isagaliada, ea Yesu hololölo amoge.

*Yesuea dolö giwilasi amoligali hamoi i
(Maga 6.7-13, Ulugu 9.1-6)*

⁵ Yesuea dolö giwilasi amoli hä, mosalola sälahilä, ea ado gomalä säla i.* Dili awähalea, udia dolö fii odoa sebea aulo idigi mosabio. Samelia gaamu difolalebeamadi amogige digamabio.

⁶ Ami made awäla, dilida Isilale udia dolö ili sugua sibi dabadigi gadoi neebea amimu mosalo.

⁷ Awälahilä, ado mala säla iahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dialeamelëla säla imalo.

⁸ Amase, oloi difolalebe amoli wahiladigi, hame doala asi difolalebe amoli neala wahiladigi, gudubu hamola nawei sefolalebe amoli wahiladigi, mugabe fedai sefolalebe amoli nesiladidigisa namialo. Walio dilia nelebo nii gaula neebe goda, bidia made, memalä nii amo gadola, memalä imalo. ⁹ Dilia awähaleada, muni gologe, silibage, benige afädë muni salelogi salala, made gaula mosalo. ¹⁰ Amalahilä, idiafa awäla aduge, fagulo elö baalage, emo usililoge, galiamoge, made gaula mosalo. Mida, hamoi hamolo neebe amogalida, molö imolö dialea.

¹¹ Dilia gaamu afädëgige, amase, sege afädëgige awäla beselagalasegi, afädëa dili nihiligila diahala säsebelela bimolö mosalo. Awäha neëgi, diahala

* **10:5:** 10.5 Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, ageduda go. Ea säi amoda ie bëgëla aulo amolia udia dolöma Godeie ado mala säla olelela awäsebea ami nea, gomalä hamomalola säla i. Ado amoda 10.5-42 amogi dialea.

säsebe dolö amobalämu diaha nelolahilä, moholö fu beselagalasolo amo gala, giso sege amo dīgila mosalo. ¹² Dili mosö amogi beselagalahalea, mosö amoma, neala dalulo dilibalä diamiäiamelëla säla, nogila digamalo. ¹³ Udia dolö mosö amogi sefolalo amolia obeägila dili gauia idaseda, dalulola säla i amo ilibalä diamialamalo. Iliä amala made hamoseda, dalulola säla i amo dihilima obөгәмәia nea nimalo. ¹⁴ Mosö afädëgi sefolalebe amoliage, gaamu afädëgi nefolalebe amoliage, dili midilö mofiamola made säla, dilia ado säsebegoge made nabaseda, dilile emogi dao baai amo fëfëla salalahilä, mosalo.* ¹⁵ Na dilima dofä sähago. Memelela gudimolö segeyo beselagalasolo amo gala, Sodomo ilibaläge, Gomola ilibaläge memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, gaamu amogi nefolalebe amolibalä, gelolafalï memelela gudimolömelëla säi.

*Neala sēlasimolö elö elöla moholömelëla säi
(Maga 13.9-13, Ulugu 12.2-9, 21.12-17)*

¹⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nabuö. Sugua sibifalï gadoi ilua ügülo nefolalebea ami na dili mosalahagomelë. Amo helësëla, dilia hamomolö amo hedabola helësëlahilä, sisigosa namialo, amase, asigige gagadelai namialo. ¹⁷ Dolö nefolalebe amoli helësëlahilä, idihë namialo. Dili ilile galisolö amolile naabogi gausimolömelë. Amase, ilile gedolo mosöa amige dili fëgämolömelë. ¹⁸ Dilia

* **10:14:** 10.14 Udia dolö amolia, nilia asiala hamoi gabula helësëmäia, ië bөгëla aulo amolia amala olela hamomalola säi. Maga 6.11, Abosolo 13.51ge bimalo.

ne bēgēla mofiasebegoie, beaha aligilo gini nefolalebea amige, gamane sigi aligilo nefolalebea amige sigi awāla, dilia meli amoge nabi amoge, ilimage, fii odoa nefolalebe amolimage sāla olelemāia sigi moholōmelē. ¹⁹ Ilia odoa ilile naabogi gausiseda, amogi dilia nilia ado abodo sāmōlōdu, nilia ado abeahāla sāla obēgēmōlōdula asigia sāosāola helēsēmabio. Sāsolo segeyo amo gala, dilia sāmōlō amo sāmāia dilima imōlōmelē. ²⁰ Mida, amo gala, ado dihili sāmōlō made. Dilile Diadoie Gesamia dihilima aligila sālasimōlōmelē.

²¹ Dolōea iē edoo amo nufudala baagomāia gaula imōlōmelē. Malō eedoeage hile malō amo gadola wāla hamomōlōmelē. Amase, malōeage iē eedo emelebalā habobala nufudala baagomāia gaula imōlōmelē. ²² Nīe ēigi nefolalebego bealahilā, sulubadelaea dilima bimōlō habobamolōmelē. Amai gaso, afādēa aso maadela, wagamāialahilā gelolamu aligiseda, e damula moholōmelē. ²³ Dili gaamu afādēgi neēgi neala sēlasiseda, fisāla gaamu elōgi afiamalo. Na dilima dofā sähago. Dolōie Malō maasolo amo gala, dilia Isilaleie gaamu sulubadelagi hamoi hamomōlō difolalebe amoda, dofā made hamosa maademōlōmelē.

²⁴ Bēgēla aulo neebe ameada, iē olelelo neebe amoda dabiala aulo made. Amase, galabaia hamoi gadoi hamolasilo neebe ameada, iē dafidilo neebe amoda dabiala aulo made. ²⁵ Amaimo, bēgēla aulo neebe ameada, iē olelelo neebe amo gadoi namōlō amoda dofea. Amase, galabaia hamoi hamolasilo neebe ameage, iē dafidilo neebe amo gadoi namōlō amoge dofea. Ilia

mosö eedo neebe amoma ëi Belesabulula säседа,*
hile mosöa aligilo amolima ado nafadela sämolö
amoda dofä baagila moholö gabula säi.

Godebalämu bedämolö dibe amo
(Ulugu 12.2-7)

²⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea,
Dilia dolö amolibalä bedämabio. Nelebo walio
dabela negei difolalebe amolida hobeala
ulufadigisa maadela, musügä negei amoge
sulubadelaëa dawadigisa maademolömelë.

²⁷ Na gasimi sagaia nea säla äasebewelida, dilia
eso neesebea ami nea, säsebewe gadola bu
eegela säha namialo. Geleä sädäwala säi amoda,
dilia mosö daioa nea, uuala säla äaha namialo.

²⁸ Gesamila made, domalomu baagomäia nufidelo
nefolalebe amolibalä bedämabio. Gasoda, domalo
gesamila helegela Heli segea nafademolö neebe
amobalämu bedämalo.

²⁹ Haea nelësa gigiso
gadoi äudäda, bidi holöfalä doea afädë gadoia
nelo madele. Amai gaso, dilile Diadoea amala
made daiai galëda, haea amoligi afädë made
baagomolömelë.

³⁰ Amase, dilile busagia busa hili
nebegoge, sulubadela nidesa maadei neagomelë.
³¹ Amaimo, haea gigiso gadoi sefolalebe amolida
holöbö gidogolahilä, dilida abulümi hamoi nebego
bedämabiola säi.

Gelesoie neawela sämolöge, Gelesoma baagi
imolöge

(Ulugu 12.8-9)

³² Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Afädëa
udia dolö sebe amolile siigi nea, ne Gelesoie

* **10:25:** 10.25 Belesabuluie ëi elöda, Saidani. Madiu 12.22-28
bimalo.

neawela säla ulufadigiseda, amase, nage nïe Nado selesaia mosöa neebe amoïe siigi, amo gadola wäla sämolömelë. ³³ Amaimo, afädëa udia dolö sebe amolile siigi nea, nïe ëi made säla, baagi ïaseda, amase, nage nïe Nado selesaia mosöa neebe amoïe siigige, amoïe ëi made säla, baagi ïmolömelëla säi.

*Udia dolöea Yesu boba hamomolö amo
(Ulugu 12.51-53, 14.26-27)*

³⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dil-iada na sege sulubadelagi dalulo ïmolöïe gaula misi gabula helësëmabio. Dalulo ïmolöïe gaula misi made, nada nudulo helebe gaula misimelë. ³⁵ Na mogemolö misi amoda gomalä,

malöea ïe eedobaläge,
idiwia ïe emebaläge, amase,
malö udiaea egoamebaläge.

³⁶ Dolöïe ado niida, hïle mosöa aligilo amoli namolömelë. *Maiga 7.6*

³⁷ Afädëa ne boba hamoi amo holöbö gidogolahilä, ïe eedole emele boba edefade hamoseda, eda ne sosogo namolö dofea mademelë. Amase, afädëa ne boba hamoi amo holöbö gidogolahilä, ïe malö boba edefade hamoseda, eege ne sosogo namolöda dofea mademelë. ³⁸ Amase, afädëa hïle i fügäi neala gaula, ne bëgëla made maaseda, amoge ne sosogo namolöda dofea mademelë.*

* **10:38:** 10.38 Amo gaalu, Olomo iliada fii odoaeage, amase, memalä hamoi hamolasilo nefolalo amoliage nafade hamosegi nufulö galëda, iliada ili i fügäigimu baala negelo. Iliada dolö i fügäigi baala negemolö amohï, sege e baala negemolöia ami i fügäi amo gaula mosalalo. Yesuea i fügäi neala gaula aulola säi amoda ado besula sähalea, Udia dolö dofä e bëgëla aulo neebe amoliada, baagomolömadi namolö gabula helësëmäia säi.

39 Hile namolö dibe amomu fëdöla gaula aligilo amoda, ie namolö amo hogosa helemolömelë. Amase, hile namolö amo ne helësëla fisilo ameada, ie namolö beagolemolömelëla säi.

Udia dolöea Geleso sosogo ugila negeseda, bidi nimolö
(Maga 9.41)

40 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Afädëa dilima, nihiligila namolö mofiamola säседа, nege ebalä namolö misiëla sähagomelë. Amase, afädëa nema, haligila namolö misiëla säседа, ne fisiga welo amoge ebalä namolö misiëla sähagomelë.

41 Amaimo, afädëa goweda bea sälo gabula helësëlahilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege, bea säloea bidi nease amo gadoimu nimolömelë. Amase, afädëa goweda dolö mala mogoi hamolo neebe gabula bealahilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege, dolö mala mogoi hamoloea bidi nease amo gadoimu nimolömelë. 42 Dolö afädëa nïe bëgëla aulo holöbö gidogo neebe amo, nïe bëgëla aulo gabula helësëlahilä, amogali gögï ödämu osala iaseda, na dilima dofä sähago, dolö amoda dofä bidi nimolömelëla sähagola säla i.

11

Ödägi gelo Yonea ie bëgëla aulo amoli Yesu neebea mosaloi
(Ulugu 7.18-35)

1 Yesuea ie bëgëla aulo giwilasi amolima säla olelela wagalahilä, amila awäla, ilile gaamu difolalebe amoligi nawesa nea, udia dolö ilima ado mala säla iadigi, säla oleleladigisa namolö asi.

² Yone e galabaia mosöa nea, Gelesoea hamoi hamosa neamelëla säi amo nabalahlä, Yonea ië bëgëla aulo amolima sähalea, Yesuma ado gomälä nabolö mosalola säi. Amala säsebegi, ili Yesu neebee awälahilä, ³ ema nabahalea, Afädë molömelëla säi amoda dile, ma, nilä elö beaha namolöledula nabi. ⁴ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dili obëgëlahilä, ado nabi amoge, siia meli amoge, Yonema säla imalo. Sähaleada, ⁵ Si golai nefolalo amoli siia beaha maadela, emo nafadei nefolalo amoli emosala nawela, amase, gudubu hamoi sefolalo amoli wahisa maadela, gëhe gai sefolalo amoli hä, nabaha maadela, amalahlä, udia dolö busadäoi nefolalebe amolima Ado Mala Hedabi säla iäha neebee-ola säla imolö mosalo.* ⁶ Udia dolöea ne bealahilä, ilile asigi afädë negei made digasebe amoliada, obeägisa neamelëla säi.

⁷ Amala säsebegi, dolö misi amoli awäse amo gaalu, Yesuea udia dolö gegedola nefolalo amolima Yoneie helësëla sähalea, Sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeä ami afiai amoda, dilia edo bimolö afiai. Giisi sedade foea fologosebe amo bimolö afiaile. ⁸ Dili afiai amoda edo bimolö afiai. Dolöea fagulo hedabifalimu salugai neebe amo bimolö afiaile. Nabuö. Fagulo hedabifali amo gadoi salugalo amolida beaha aligilo giniie mosöa dilo nea. ⁹ Dili afiai amoda edo bimolö afiai. Bea sälo afädë neebe amo bimolö afiaile. Ee. Ama galëda, na dilima sähago. Bea sälo odoa nefolalebe amoli holöbö gidogolahilä, eda ilibia

* **11:5:** 11.5 Godea Isilale udia dolö ugila negemolöie nelebo amo gadola hamomolömelëla Aisaeä bea säla negei. Aisaea 35.1-7, 61.1-4 bimalo.

neebe amo dilia melïgomelë. ¹⁰ Ìe helësëla, gomalä dëdëla negei dialea.

Nìe ado sàla ìlo amo, dïe dafidila, mosalamolömelë.

Di e baagia emosala nawemolöie, ea dïe idi fodolasimolömelëla

sàla dëdëla negei dialea. ¹¹ Na dilima dofä sähago. Udiaea neegela ägüi amoli sulubadelagida, afädë ödägi gelo Yone neebe amo gadoi maade, ilida holöbö gidogo. Amai gaso, dolö afädë Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami holöbö gidogofali neebe ameada, Yone baagila asi neamelë. ¹² Ödägi gelo Yonea mi gäwila mala sàla ìaha nelo amila maala, hä, walio wegida, odoaea Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amogi ilile geloia digaha nea, amase, dolö nefolalebe amolile geloia gausa nea.*

¹³ Amaimo, bea sàlo sulubadela nefolalo amoliage, amase, Mosesea Ado sàla negei ameage, bea säsàla maaha nelolahilä, Yone neebea ami beselagalai. ¹⁴ Amaimo, dilia nabala asigi afädë negemolö galëda, Elaia moholömelëla sàla dëdëla negei amoda, Yone e gabumelë. ¹⁵ Afädë gëhe galea galëda, hä nabolö dialea.

¹⁶ Udia dolö walio neebe weli ado abodo gadoima oodo beala sàmolödu. Ilida malësäea magaia gaamugi salea, malësä odoama uuala sàia gala sähalea,

¹⁷ Nilia dilile bäidama dülasilebeda, dilia gosala made aligisio.

* **11:12:** 11.12 Damo gowegi dibe amoda Giligi adoea ulufala fädäla made säi. Be, dolö odoaea helësësaleada, Yesuea säi amoda sosogo odoa ilia Olomo ilibalä nudulahilä fisigämolö gabu. Nelebo amala hamose ameada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo nagadaia digamäia, Gode hì idi hamogimolö gabula helësëi.

Amase, nilia oböla dilile bobasëi gë udälasilebege,
amogige dilia bobasëla diila made
nelomelëla

sälo amo gadoida ili nea. ¹⁸ Amaimo, Yone e
maala neada, molö made naalage, wani ödäge
made naala nebegi, ilia eda mugabe fedai neala
sälomelë. ¹⁹ Amalahilä, Dolöie Malö amo maala
neada, ea molöge wani ödäge naha nebegi, ilia
sähalea, Dolö neebe goweada molöge badoia nulö,
wani ödäge edefade nulö nea. Amaimo, e dagisi
muni neloge, amase, mala nafade hamolo nefolalebe
amolibaläge damelë hamola aligilo neebe
gowe bimola sälomelë. Amalo gaso, Godeie asigi
falagasei ulufadigisebe ameada dofä dibe amo
ulufadigimolömelëla säla i.

*Gaamu odoagi udia dolöea asigi afädë negela
made nelo*

(Ulugu 10.13-15)

²⁰ Yesuea gaamu odoagi nea geloi melëlo made
gadoi yafie hamoi gaso, udia dolö ami nefolalo
amolia asigi besula made nelo. Amala hamose-
begi, Yesuea ilima nemola sähalea, ²¹ Golasini udia
dolö dili, asigii gabu. Amase, Bedesaida udia
dolö dilige, asigii gabu. Mida, dili nefolalebea
ami geloi melëlo made gadoi hamoi amo, Daiale
Saidonolemadi dafidi hamoi galebeda, ilia siiba
asigi besusa maadeimelëla olela hewala fagulo
gäla, nisibu uii filabio. ²² Amalabio gaso, na
dilima säla iahago. Memelela gudimolö segeyo
beselagalasolo amo gala, Daia ilibaläge Saidono
ilibaläge memelela gudimolö amo gadola made,
dofä baagila awäla, dilibalä gelolafali memelela

gudimolömelë. ²³ Amase, Gabaniama dilige, dilia selesaia mosöa moholöie dihili dili gauia adogosa nefolaleale. Ai, dilida Heli segea sogobala sadia idogomolömelë. Dili nefolalebea ami geloi melëlo made gadoi hamoi amo Sodomo ami dafidi hamoi galebeda, Sodomo gaamu amoda aso, walio diëgi amalabio. ²⁴ Amalabio gaso, na dilima säla iahago. Memelela gudimolö segeyo beselagalasolo amo gala, Sodomo ilibalä memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, dilibalä gelolafali memelela gudimolömelëla säla i.

*Yesuea dili ne neebee hele namolö mofiamola säi
(Ulugu 10.21-22)*

²⁵ Segeyo amo gala, Yesuea sähalea, Mudaiaiege, nagadaiaiege Dafidilo Geloi Nadoo, dima obeägila nesegea. Mida, asigi falagasei amolimage, amase, nagadaia mala dawadigi nefolalebe amolimage, dia hagulahilä, malësä gadoi nefolalebe amolima dia nelebo amoli ulufala olei amogi. ²⁶ Ä dofä, Nado, dihï hamomolö helësëi amo gadola, amala hamoi gabumelë.

²⁷ Nïe Nadoea sulubadela nema gausimelë. Afädëa malö e gowe neala dawadigi made. Nadoea hïdomu dawadigi nea. Amase, afädëa Nado e gowe neala dawadigi made. Malö eamu hïdo dawadigi nea. Amase, Malöea ië Eedo olemolö helësësebe amolima oleseda, iliage e gowe gabula dawadigimolömelë.

²⁸ Sulubadelaëa nelebo yöi dibe amo baagi sëla gaula nefolalebela dilie, ne neebee mofiamo. Mofiaseda, na diligali hele fimolö amo imolömelë.

²⁹ Sugua gaoëa nelebo afädë gaula dusugamolöie

muugia i damui negela begelo amo gadola, dilia nïe ado hawala nema dawa nimalo. Mida, na dolö odoama hame negela, nihï nagadaialo mala hamolo. Ameada, dili hele namolö beagole-molömelë. ³⁰ Amala hamomolö amoïe mida, nïe i damui negela begelo amoda häuai made, aabei dialea, amase, nelebo dihili neala gaumäia na ïmolö amoda yöi made, hageai dialeala säla ï.

12

Segeyo Sabadagi hamoi made hamolo amoïe Yesuea ado säi
(Maga 2.23-28, Ulugu 6.1-5)

¹ Holöbö ede made nelolahilä, segeyo Sabada gafegi Yesu e helebe guläia gadoi ëi widi sagai mogogi awäha nelo. Awäha nea, ïe bögëla aulo amoli sïdëa baagosebegi, widi amoïe gägä amo faila nana awäha nelo.* ² Amala hamosebegi, Felesi dolö nefolalo amolia bealahilä ema sähalea, Segeyo Sabada gafegi made hamomalai amoda, dïe bögëla aulo golia hamosa neebe gowe bimola säi.* ³ Amala säsebegi, ea ilima säla obögësalea,

* **12:1:** 12.1 Segeyo Sabadada Yu udia dolö ilile hele aligilo segeyoge, amase, Godeïe ëi gauia adalo segeyoge dilo. Godea sege fïi dibe amo sulubadela segeyo gafeiagi hamosa maadelahilä, segeyo gifalädalügi hï e hele sulo. Isilale udia dolö ilia amo gadola hamomäia, ea segeyo Sabada daiai. Segeyo Sabada Edolo niliada gafela sälo. Mi Gäwi 2.2-3ge, Sigi Obögëi 20.8-11ge bimalo. * **12:2:** 12.2 Yu ilile ado säla negei ameada, segeyo Sabada gafegi hamoi hamolo madela säla dofogala negei dilo. Hamoi amo gadoi hamomolöïe ado säla negei amea sähaleada, Bëi faila negelo amogi ilia made hamomolöla säla dofogai dilo. Sigi Obögëi 34.21 bimalo. Amala säla negei dilo amo Yesuïe bögëla aulo amolia damui.

Debidige, ie dolö odoa amolalia sädä baagos-alea, Debidia hamoi dädäla negei dibe amo dilia made meli neale. ⁴ Debidi e Godeie balai mosöa nogila digalahilä, beledi Godegali odala i dibe amo nealahilä, hi eege, ie dolö odoa amoliage mai. Amala hamoi amoda, mala säla negei ameada beledi amoda gobela ilo nefolalebe amoliamu nulö, odoaeada nulö made. ⁵ Amase, segeyo Sabadagi gobela ilo amolia gobela ilo mosöa ami nefolalea segeyo Sabadaie mala damusa aligilo gaso, ilia asiala made hamolo. Mosese nebegi Ado säla negei dibe amogi, dilia ado amo gadoi made meli neale. ⁶ Na dilima säla iahago. Nelebo afädë walio guwi dibe amoda gobela ilo mosö amo baagila asi neamelë. ⁷ Bebagi säla dädäla negei dibe amogi afädëda gowe.

Na nelebo nufudala imolö hamela made, bobasëla ugila negemolö amo hamesala säla dädäla negei dialea. *Hosea 6.6*

Amaimo, ado amoie mi gowe gadoila helësëi galebeda, dilia udia dolöea asiala made hamoi nefolalebe amolima, dilia asiala hamoi gabumelëla made sälo aligilabiomelë. ⁸ Amoieda Dolöie Malö amo hi eda segeyo Sabada gafeie Dafidilo neala säla i.

Segeyo Sabadagi Yesuea dolö afädëie naabo nafadei wahilasi

(Maga 3.1-6, Ulugu 6.6-11)

⁹ Amila awälahilä, Yesu e ilile gedolo mosö afädë neebee ami nogila digai. ¹⁰ Mosö isogi ami dolö naabo nafadei afädë maala sulo. Dolö odoa nefolalo amolia Yesuma dia nafade hamoila sädelälahilä, ilia ema nabahalea, Segeyo Sabada

gafegi neala wahilasimolöda dofeale, ma, dofea madelela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgesalea, Diligi dolö afädëie sugua sibi afädë Sabada segeyo gafegi dögöigi digai diëda, sugua sibi eedoea made sogobala fisiga adamolöle. ¹² Sugua sibida holöbö gidogolahilä, dolöda dafidilo edefade neebe amo beasebele. Amai ameada, segeyo Sabadagi hedabi hamomolöda dofeala säi. ¹³ Amala sälahilä, ea dolö amoma sähalea, Die naabo mogodigimola säi. Dolö amea naabo mogodigia gasebegi, bu hedabola obëgëlahilä, naabo näiado hedabi amo hï gadoi wäla hedaboi meli. ¹⁴ Amala hamosebegi, Felesi dolö amoli segea doadigila awälahilä, Yesu nufulö abilia hamomolödula didiäha dilo.*

Yesu eda Godeie hamoi hamolasilo nea

¹⁵ Yesuea ilia e nufulö didiäha dibe amo helësëlahilä, sege amo digila asi. Dìgila awäsebegi, udia dolö yafie nefolalo amolige e awäse amo gadola mofiasebegi, ea udia dolö oloi amoli sulubadela neala wahisa maadei. ¹⁶ Ea ilima sähalea, Neda gowe gabiola odoama säla imabiola säla ìaha nelo. ¹⁷ Bea sälo Aisaeaea bea säla negei amo gausiala digamäia, ea amala hamoi.

¹⁸ Nïe hamoi hamolasilo na memelei amo hä neebe gowemelë. Na ema boba hamolahilä, obeägisa neawe. Na nïe Gesami ema

* **12:14:** 12.14 Felesi dolö ilia helësësaleada, oloi wahisebeweda hamoi hamolo gadoila helësëi. Amahaleada, ea segeyo Sabadagi oloi made wahimäiala dofogai. Amogida, Felesi ilia ema habobalahilä, Yesu e nufulöie idi hogosa nelo amo. Ulugu 13.14ge, Yone 5.16-18ge bimalo.

namolö mosöla sämolömelë. Ea, na memele-
molö amo gowe gadoi galeamelëla säla, udia
dolö sege elö elölagi sefolalebe amoli su-
lubadelama säla iaha namolömelë.

19 Eada gëgësadialage, uualage made sämolömelë.
Amase, idiafage afädëa ea ado säse made
nabulömelë.

20 Eada fise dagabomolöie wäbëala digasebe
amoge ea made dagabomolömelë. Eada
gele wai uliligi neebe amoda made
usiladigimolömelë. Hamoi hamola mogola
hamomolö amo baagila mosäia, eada
mogola hahamogisamu namolömelë.

21 Ië ei helësëlahilä, udia dolö fii elö elöla nefolalebe
amolia sisiläfüla beaha nefolamolömelëla
säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 42.1-4*

*Ilia sähalea, Yesuea Belesabulubalä nea hamosa
neala säi*

(Maga 3.20-30, Ulugu 11.14-23, 12.10)

22 Segeyo amo gala odoaea dolö afädëma mu-
gabe fedalahilä, si nafadela ado adomolö uli nelo
amo, Yesu neebee sigi misi. Sigi maasebegi,
Yesuea dolö amo wahilasila, hä, ado maade amea
siia beala ado adoi. 23 Amasebegi, udia dolö yafie
gegedoi nefolalo amoli fudugilahilä sähalea, Wae,
egoweda Debidüie malöledula säi.*

24 Amala säi amo nabalalahilä, Felesi dolö
nefolalo amolia sähalea, Dolö goea mugabe
fedai nesiladigisebegoda, mugabeie dafidilo
nea Belesabuluea geloi i ameamu nesisebela
säi. 25 Amala helësësebe amo Yesuea bealahilä
ilima sähalea, Gädili afädëa hilimu moge

* 12:23: 12.23 Madiu 9.27 bimalo.

mogela nuduseda, amoda nafademolömelë. Amo gadolamu, gaamu afädëge mosö afädëge hilimu moge mogela nuduseda, amoleda made namolömelë. ²⁶ Amaimo, Saidania Saidani nesiladigilo galebeda, hibalä moge mogela aligilabio. Amala aligiseda, ea beaha maadela sigi neebe amo abeahäla namolödu. ²⁷ Na Belesabuluie geloia mugabe fedai nesiladigilo galëda, dilibalä aligilo nefolalebe amolia nowëie geloia nesiladigilo. Amai galëda, dilibalä aligilo nefolalebe amoliada dilile gudi mogelo namolömelë. ²⁸ Gasoda, na Godeie Gesamiie geloia mugabe fedai nesiladigisa galëda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo hä dili neebea beselagalai dialeamelë.

²⁹ Amase elöda, afädëa dolö geloiie nelegei fa nimolö helësësedä, dolö geloi neebe amodale dafidi made nafodola negesiseda, dolö amoie mosöa digala, ie nelegei dibe amoligi abeahäla fa nimolödu. Dafidi amala nafodola negesilahilä, hobeala ie mosöa nelegei difolalebe amo fa neaha maademolöi bimolömelë.

³⁰ Afädë nebalä made nea galëda, hi nebalä ado neaha nea. Amase, afädëa nebalä made gegedolasiseda, ea dusula gogola afiaha maademäia nesiladigilo neamelë. ³¹ Amaimo, na dilima säla iahago. Udia dolöea nafade hamoi amoge, gagadei amoge, sulubadela hëla fisimolömelë. Amai gasoda, afädëa Gesami gagadeseda, amoda made hëla fisimolömelë. ³² Afädëa Dolöie Malö amo ado adosalea gagadeseda, amoda hëla fisimolömelë. Amai gasoda, afädëa Gesami Hedabifali amo ado

adosalea gagadeseda, amo walioge, hobealage made hëla fisimolömelëla säi.

*Iia gägä negelo
(Ulugu 6.43-45)*

³³ Aso, Yesuea säi amo, uda negela made, sähamu neamu sähalea, Dilia i afädë hedabi neebela helësësedä, ië gägäge hedabila helësëmalo. Be, dilia i afädë nafade neebela helësësedä, ië gägäge nafadela helësëmalo. I afädëa gägä negesebe amo bealahilä, i gowe gadoi neebela helësëlomelë. ³⁴ Dilida baagolo nubaie malö nebegö. Dihili dili nafade nea, ado hedabida abilia sämolö gabu. Iso asigigi nobala adugasebe amo gadoi nafi idigila säla ulufadigilo. ³⁵ Afädë hedabi neebe ameada hile iso asigigila hedabi dibe amo gadoi ulufadigilo nea. Amase, afädë nafade neebe ameage hile iso asigigila nafade dibe amo gadoi ulufadigilo nea. ³⁶ Na dilima sähago. Memelela gudimolö segeyo beselagalasolo amo gala, udia dolöea ado memalä galone made säi amoda, mi edoie säila säla obëgëmolömelë. ³⁷ Mida, dihï ado säi ameamu, dihï mogoi neala sämolömelë. Amase, dihï ado säi ameamu, dihï asiala hamoila sämolömelëla Yesuea säi.

*Dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola
säi
(Maga 8.11-12, Ulugu 11.29-32)*

³⁸ Amala säsebegi, mala dawadigi odoa nefolalo amoliage, Felesi dolö odoa nefolalo amoliage Yesuma sähalea, Säla Olelelo, dia dolöea hamomolöi made gadoi afädë nilia melëdelä hamomola säi. ³⁹ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Udia

dolö walio nefolalebe welia nafademu hamosa nea, udiaea dolö fisilo amo gadola Godeïe mala fisilo amolia, dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola sälo. Amalo gaso, dolöea hamomolöi made gadoi afädë bea sälo Yonama hamoi amomu ilima olemolömelë. ⁴⁰ Yona e seme edefade afädëie isogi segeyo ohodoa gasi ohodoala dilo amo gadola, amase, Dolöie Malö amoge segeyo ohodoa gasi ohodoala naga hawa diamolömelë.*

⁴¹ Memelela gudimolö segeyo beselagalasolo amo gala, Niniba udia dolöea walio udia dolö nefolalebe welibalä nowela aligilahilä, ilima dofea made hamoimelëla sämolömelë. Mida, ilia Yonaea Godeïe ado mala säla i amo nabalahlä, asigi be-susa maadei amea. Amaimo, walio gui nebego eda Yona nelo amo gadoi made, baagila asi neamelë. ⁴² Memelela gudimolö segeyo beselagalasolo amo gala, Siba gädili udia dolö beaha aligilo gini udia ameada walio udia dolö nefolalebe welibalä nowela aligilahilä, ilima dofea made hamoimelëla sämolömelë. Mida, udia amea Solomonoea asigi falagasei nea, ado mala yo digai säla olelesebegi nabolöie, hile sege wagadi madela maahamu nelömelë. Amaimo, walio gui nebego eda Solomonoea nelo amo gadoi made, baagila asi neamelëla säi.

Mugabe afädë bu obëgëi
(Ulugu 11.24-26)

⁴³ Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Dolö afädëma mugabe fedai amo doadigila awäседа, mugabe amo sege falaia awälahilä, e hele fimolöie

* **12:40:** 12.40 Yona 1.17 bimalo.

sege hogosa nea, afädë made beagolelommelë.
⁴⁴ Made beagolelahilä, hïdomu sähalea, Mosö dīgila misia ami obëgëmolöla sälommelë. Awäla mosöa beselagalala beahamelële, mosö badumu, gëgelë doala, nelebo sulubadela hedabola negesi diëgi beagolelommelë. ⁴⁵ Bea negesila bu doadigila awälahilä, hï eda holöbö hedabilahilä, mugabe gifalädalia nafadefalï nafade nefolalo amoli sigi obëgëla awäla nogila digalahilä, mosö amogi aligilo. Amaimo, dolö amo dafidi nafade nelo amo holöbö dofealahilä, hobealada nafademolöi nafadei aligilommelë.

Walio udia dolö nafademu hamosa nefolalebe gowelimage amo gadoi wäla hamomolömmelëla säi.

*Yesuie eme edoolalida nowë
 (Maga 3.31-35, Ulugu 8.19-21)*

⁴⁶ Yesuea udia dolö gegedoi nefolalo amolima adosa nebeginu, ie eme edoolali segea nea, ebalä ado adomolöie maala nefolalo. ⁴⁷ Amala nefolalebegi, afädëa ema sähalea, Dïe dieme didoola ilia dibalä ado adomolöie segea godogoi misi nefolalebela säi.* ⁴⁸ Amala säsebegi, Yesuea dolö amoma säla obëgësalea, Nïe nemeda abodo, nïe nedoolalida nowë gabula säi. ⁴⁹ Amala sälahilä, ea ie bëgëla aulo amolima naabo sögödigila sähalea, Nïe neme nedoolalida nefolalebe gowelimmelë. ⁵⁰ Mida, udia dolöea nïe Nado selesaia mosöa neebe amea hamese amo gadola hamosa nefolalebe amolida

* **12:47:** 12.47 Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo goweda Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 3.32gi amoge, Ulugu 8.20gige dibe amolebalä gaalumäiaie dëdëila helësëi.

nïe nedooge, nïe nalifige, nïe nemege, amoli nefolaleamelëla säi.

13

*Yesuea ado besula molö gägä fëfëila säi
(Maga 4.1-9, Ulugu 8.4-8)*

¹ Segeyo amo galamu, Yesu e mumusogila segea doadigila fedalahilä, oeabo edefade dibe amoïe agesua sulo. ² Sebegi, udia dolö yafie mafula gegedolahilä, e sebe amo nogöla amalei. Nogöla amalelebe, eda ödä dudaia fila fedala sulo. Sebegi, udia dolö gegedoi amolida oeabo agesua nefolalo. ³ Yesu e amala salea, ea ado besula mala yafie säla ïahalea, Dolö afädëa helebe guläia gadoi ëi widi gägä sagaido fëfëla aliligi asimelë.* ⁴ Fëfëla aliligi awäha nebegi, gägä odoa amo idiafa daala negei dibegi, haea maalahilä neala naha maadei. ⁵ Gägä odoa amo igidaia naga abelëi dibe daala negelahilä, fodolofali duulu fedala bäui ⁶ gaso, eso neela-galasebegi, difi moholö ulisalea, bausosa maadei. ⁷ Amase, gägä odoa amo ëfë äyo gägäi damuidaia daala negesebegi, ëfë äyo gägäi amo baulahilä, widi duulu fedasebe amo dabiala yau hai nelo. ⁸ Gägä odoa naga hedabi dibe ami daala negei amo baulahilä gägä negeimelë. Odoaea hädali afädë negei. Odoaea nabülasi gafeia negei. Amase, odoaea nabülasi ohodoa negeimelë.

⁹ Afädë gëhe galea galëda, hä nabolö dialeala säi.

* **13:3:** 13.3 Madiugi Yesuea ado sedadela bia säi dëdëi amo gadola, osoda dëdëida go. Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe mala sähaleada, ado besulamu malei säha nelo. Ado amoda 13.3-52 amogi dialea.

Yesuea edo helësëla ado besula sãmolö mi dibegi sã

(Maga 4.10-12, Ulugu 8.9-10)

¹⁰ Amala säsebegi, Yesuie bögëla aulo amolia e sebea maalahilä nabahalea, Dia udia dolöma ado besulamu säla iaha nebegoda, edoie amahala nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie helësëmolöda, dafidi ulufadigila made, musügä negesi dilo amo, odoa ilima made i. Dilima imelë.

¹² Amoieda, afädëa nelebo afädë gaula neebe amomada, odoa baala iasegi, yafie gaula namolömelë. Amase, afädëa nelebo afädë made gaula neebe amomada, holöfalimelë gaula neebe amoda hila nimolömelë. ¹³ Na odoa ilima ado besula säla ilo amoie mida, ilia beaha gaso, made bease amoiege, nabaha gaso, made nabala helësëse amoiege amala sälo. ¹⁴ Amaimo, Aisaeaea bea säla negei ilima gausiala digasebe amoda gowe.

Dilia nabahamu nea gasoda, fädäla made helësëmolömelë. Dilia beahamu nea gasoda, galone gowe gabula made beagolemömelë.

¹⁵ Amoie mida, udia dolö amolile asigi dofogai nea. Ili gëhe gai gadoia hedabola made nabelo nea. Ilile siige dofogai nea. Ili siia beala, gëhea nabala, asigia helësëla besusa galebeda, amoda na ili wahilasilabiola

säla dädëla negei dialea. *Aisaea 6.9-10*

¹⁶ Amai gaso, dilia obeägisa nea. Mida, dilile siia beala, amase, gëheage hä nabahagomelë.

¹⁷ Amai na dilima dofä sähago. Siiba bea sälo yafieage, amase, asigi mogoi nefolalo yafieage,

dilia beasego gadola wäla edefademalä bimolö helësëlahilä gaso, made meli nefolalo. Dilia nabasego gadola wäla edefademalä nabolö helësëlahilä gaso, made nabi nefolalola säi.

*Ado besula säi amoïe mi fädäla säi
(Maga 4.13-20, Ulugu 8.11-15)*

¹⁸ Yesuea amo sälahilä sähalea, Amaï galëda, gägä fëfëlo amoïe ado besula säi amo nabuö.

¹⁹ Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe ado mala afädëa nabala fädäla made helësëseda, mugabe busa nafadefali maalahilä, ado mala ïe asigigi fëfëi amo fedela neala gaula aulomelë. Eda molö gägä idiafa daala negei amo gadoi nea. ²⁰ Molö gägä igidaia naga abelëi dibe daala negei amo gadoida, afädëa ado mala nabala aabela obeägila neala gaulomelë. ²¹ Amalahilä gaso, e difi made awäla sedade made aligilomelë. Ea ado mala neala gauï amoïe yöi beasege, amase, odoaea e neala sëlasisege, ea fodolofali digila aulomelë.

²² Molö gägä äyo gägäi ëfë damuidaia daala negei amo gadoida, afädëa ado nabaha nea gaso, naga daia namolö amo säosäola helësëmolöge, nelegei yafie dibe amo asigia negesa maademolöge, amea ea ado mala nabi amo dabiala yau hahalea, gägä made negelo nea. ²³ Molö gägä naga hedabi dibe daala negei amo gadoida, afädëa ado mala nabala helësëlomelë. Ea gägä hedabola negelomelë, hädali afädëge, nabülasi gafeiage, amase, nabülasi ohodoage negeladigisa aligilo neala säi.

Ado besula giisi nafade afädëïe säi

²⁴ Yesuea udia dolöma aso, ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida

gowe gadoi dialea. Dolö afädëa hîle sagaia helebe guläia gadoi ëi widiie gägä hedabi amo fëfëla sadia gogoi. ²⁵ Amala hamoi gaso, ili sulubadela adi elaboi difolalebegi, ië ado nii dolö maalahilä, widi gägä sadia gogoi dibeä ami gägä nafade widi gadoi sadia gogola negesila moholöi asi. ²⁶ Widi bäulahilä, gägä negesebe amo gaalu, giisi nafade widi gadoi amoge gedola bäui neebe meli. ²⁷ Sagai eedoie hamoi hamolasilo amolia e neebeä awälahilä, ema säla iähalea, Dafidilo, dia sagaia widi gägä hedabimu hadia gogoi walebelei gaso, giisi nafade bäui neebe amoda abododila maala bäui neadu. ²⁸ Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Goda ado nii afädëa sagai gabula säi. Amala säsebegi, hamoi hamolasilo amolia ema nabahalea, Nilä awälahilä giisi nafade amoli besela digidulela nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ai. Giisi nafade amo walio besela digisege, widi hi ela beselaloea. ³⁰ Faimolö fu beselagalamäia, helegela amala gegedola fedamäia amilasimalo. Amala fisigisilahilä, hobeala faimolö dolö amolima sähalea, Giisi nafade amoli dafidi beselala, gobemolöie dobosa maadelahilä, hobeala widi hi e damula gegedola negelahilä, nie molö negelo mosöa ami negemalola sämolömelëla säila säi.

*Ado besula masada gägäiege yidiiege säi
(Maga 4.30-32, Ulugu 13.18-21)*

³¹ Yesueä udia dolöma ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebeä amida gowe gadoi dialea. Dolö afädëa masada gägä gaula awälahilä, hi sagaia sagai. ³² Gägä amoda

holöfalifalimelë. Bäuseda, dägöala hawa hëhela odoa sagai dibe amo gadoi made, amoda i gadoi baulomelë. Bäula fedaha nelolahilä, edefade neëda, haea sefolalebe amoli mafula adomo amogi gilifa hamola dilomelëla säi.

³³ Yesuea ilima aso, ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Udiaea balawa edefade falodaia besigala salala, amo edelasilo ëi yidi amo gegoala naaboseda, balawa sulubadela edela bolela fedalola säi.

*Ado besulamu säla i
(Maga 4.33-34)*

³⁴ Yesuea udia dolö gegedoi nefolalo amolima ado säi amo sulubadela, memalä made sälahilä, ado besulamu säla i. ³⁵ Ea amala hamoi amoë, bea säloea bea säla negei amo gausiala digai.

Na nafi dagala ado besula säla imolömelë. Sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila musügä negei difolalo amoligi säla imolömelëla säla dëdëla negei dialea.

Sama 78.2

Giisi nafadeie ado besula säi amoë mi fädäla säi

³⁶ Yesuea ado mala sälahilä, udia dolö gegedoia amila mosöa awäla sebegi, ie bögëla aulo amoli maalihilä sähalea, Giisi nafade sagai dibeie ado besula säi amoë mi säla imola säi.

³⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Dolöea gägä hedabi fëfëla sadia gogola aliligi asi amoda, Dolöie Malö amo neamelë. ³⁸ Sagai amoda, naga föi dibe amomelë. Gägä hedabi amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoë malö nefolalebe amomelë. Amase, gägä nafade amoda,

mugabe busa nafadefaliie udia dolö nefolalebe amomelë. ³⁹ Ado niia gägä nafade fëfëla sadia gogoi amoda, mugabe busa neamelë. Molö amo faimolö fuda, segeyo aligila wagamolö amomelë. Molö amo faila negemolöie hamoi hamolo amolida, selesaia fiimelë. ⁴⁰ Giisi nafade amo beselala dobola nulogi gobelo amo gadola, segeyo aligila wagasolo amo galada, amo gadola wäla hamomolömelë. ⁴¹ Amala hamomolö amoda, Dolöie Malö amea ie Beaha Maadela Sigi Neebea amila nelebo sulubadelaia udia dolö neala nafade hamolasila digalasilo amoge, udia dolöea mala nafade hamolo nefolalebe amoli sulubadelage gegedolasimolö mosäia, ie selesaia fii amoli fisiga gamolömelë. ⁴² Amala hamolahilä, ilia udia dolö amoli nulo edefade wisebea ami sogobala sadia idogomolömelë. Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelë. ⁴³ Amala hamosegi, Godeie udia dolö amolida Eedoea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, ilida eso nee yo gadoi nefolamolömelë.

Afädë gëhe galea galëda, hä nabolö dialeala säi.

Ado besula muni nagagi musügä negeiie säi

⁴⁴ Yesuea sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Muni musügä negelo amo gadola sagai afädëgi musügä negei dilo. Amala dibegi, dolö afädëa beagolei. Beagolelahilä, bu gesusilahilä awäla, e hïdo elöla obeägïla, nelebo hï gaui amoli sulubadela bidi nelea awäha nelolahilä, sagai amo bidia niimelë.

Ado besula bage isogi momado hedabi helebe näia gadoiie säi

⁴⁵ Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Bidi nelo dolö afädëa bageie isogi momado hedabi helebe näia gadoi dibe amo nimolöie hogosamu aligilomelë.

⁴⁶ Amala hogosolo amo gala, ea helebe näia gadoi hedabi hïdo elöi aye negei amo beagolelahilä, ea nelebo hï gaui amoli sulubadela bidi nelea awäha nelolahilä, helebe näia gadoi amo bidia niimelëla säi.

Ado besula selëgëie ado säi

⁴⁷ Yesuea aso, sähalea, Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö odoaea selëgë oeabo dibeami digiisebegi, seme yafie elö elöla digaimelë. ⁴⁸ Selëgë digii amogi nobasebegi, selëgë digiilo dolö amolia agesua deala gaula fedala negesila salea, seme hedabi amolida falodaia negesalea, nafade amolida sadia gaimelë. ⁴⁹ Segeyo aligila wagasolo amo gala, amo gadola wäla hamomolömelë. Selesaia fii nefolalebe amoli maala, Godeie udia dolö amoli amilasilahilä, nafade hamolo amoli neala nafolala gegedolasimolömelë. ⁵⁰ Amala hamolahilä, udia dolö nafade hamolo amoli nulo edefade wisebea ami sogobala sadia idogomolömelë. Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

⁵¹ Yesuea ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Dilia na ado säi amoli sulubadela helësëi nefolalealela nabi. Amala nabasebegi, ilia ema, Äla säla obëgëi.

⁵² Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Amai galëda, mala dawadigi sulubadela Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie dawadigila bëgëlo nefolalebe amolida, mosö eedoea hï nelegei musügä

negelo mosöala nelebo gähe hädamade negeile, si-
iba negeile helegela gaula segea doadigila aulo
amo gadoida amoli neala säi.

*Nasalese udia dolöea Yesu hamei made nelo
(Maga 6.1-6, Ulugu 4.16-30)*

⁵³ Yesuea ado amoli besula säha maadelahilä,
amila digila awäla ⁵⁴hü e ëdëia gaamugi ami obëgëi.
Amala obëgëlahilä, ea ilile gedolo mosöa ami ilima
mala säla olelesebegi, ilia asigigi fudugisa sefo-
lalo. Ilia sähalea, Dolö gowea dawa weda, abidi
niidu. Geloi melëlo made gadoi hamola nowese-
beweda, abidi galudu. ⁵⁵Eda mosö olelo amoie
malö madele. Emeie ëida Meli, amase, ie edooda
Yemese, Yosebe, Saimono, Yudasa fulo madele.
⁵⁶Amase, ie elefila ili sulubadelada, nilibalä sefo-
lalebe gowe madele. Ea nelebo amolida gelola
abidi dibegi niidula säi. ⁵⁷Ilia amala säla, ema bi-
molö habobalahilä, hamei made nelo. Amasebegi
gaso, Yesuea ilima sähalea, Bea sälo neebe amoda
hile segeafali sefolalebeage, amase, hile sosogofali
sefolalebeage, amoliamuda hamela made aligilo
neala säi. ⁵⁸Sege amogi fii amolia asigi afädë made
negesebegi, ea ami geloi melëlo made gadoi yafie
made hamola nelo.

14

*Ödägi gelo Yone baagoi
(Maga 6.14-29, Ulugu 3.19-20, 9.7-9)*

¹ Amo galada, Galili udia dolö beaha aligilo
Heledo eada nelebo Yesuea hamosa neala säi amo

nabi.* ² Nabalahlilä, ea ië hamoi hamolo nefolalo amolima sähalea, Goda ödägi gelo Yone gabugo. E bauia amila nowelagalai ameadä, ea geloi melëlo made gadoi hamomolöie geloi gaula nebegola säi.

³⁻⁴ Dafidi Heledoea edoo Filibüie udia Helodiasa fedela nii. Amala fedela nii amogi, ödägi gelo Yonea Heledoma dia didooie udia asiala fedela niimelëla säha nelo. Amala säha nelo amogi, Heledoea Yone galabaia mosöa nafodola negei. ⁵ Amala säha nelo amogi, Heledoea Yone nufulö helësëi gaso, udia dolöbalä bedäi. Mida, ilia Yone eda bea sälo neala helësëlo amogi.

⁶ Amala hamolahilä, Heledo e ägüla misi segeyo amo beselagalasebegi, Helodiasaie idiwi amea udia dolö gegedoi sefolalebe mogogi ami nea sigoi. Sigosebe amo beala Heledoea edefademalä obeägilahilä, ⁷ udia malö amoma migalä diigila ado gelola sähalea, Dia imola säse amo gadoida imolömelëla säla i. ⁸ Amala sälebe, ië emea gomälä sämalola säsebegi, idiwi amea sähalea, Walio gogi wäla ödägi gelo Yoneie busa damula falodaia negela imola säla i. ⁹ Amala säla iasebegi, Gini e asigia yöia idogolahilä gaso, ea migalä diigila ado gelola säla i amoge, udia dolö ebalä gegedola molö naha sefolalebe amolige helësëla, ea udia malö amea säi amo gadola odoama hamomalai. ¹⁰ Amala hamomalalahilä, odoä ili galabaia mosöa fisiga gasebegi, ami Yoneie muugi damui. ¹¹ Damula falodaia gaula maalahilä, udia malö

* **14:1:** 14.1 Heledöie ëi elöda Ädibasa, eada Galili sege beaha nelo. Eda Gini Heledöie malö, Melia Yesu neegela ägüi amo gaalu nelo amo. Madiu 2 bimalo.

amo hīma ĩasebegi, ea emema ĩmolō gaula asi.*
 12 Amala hamosebegi, Yoneĭe bēgēla aulo nefolalo
 amolia maala, ĩe domalo gaula awāla bausilahilā,
 ĩlia Yesuma sāmōlō asi.

Dolō dausini biaea molō mai
(Maga 6.30-44, Ulugu 9.10-17, Yone 6.1-14)

13 Yesuea amala sāi amo nabalahilā, sege e nelo
 amo dīgīla, e dudaia fila sege dolō afādē maadeia
 ami hīdo asi. Amala asibua, udia dolō nefolalo
 amolia Yesu hā asimelēla sāi amo nabalahilā, ĩlile
 gaamu amoli dīgīla, Yesu asi amo bēbēgēla na-
 gadabodo afiai. 14 Yesu e ödā dudaiala agesua
 daala aligilahilā beahamelebe, udia dolō yafie
 nefolalebe amo bealahilā, ĩli bobasēla, ĩlile oloi
 difolalo amoli wahilasisa nelo.

15 Segeyo amo gala deadisebegi, ĩe bēgēla aulo
 amoli Yesu neebee maalahilā ema sāhalea, Hā
 deadifalī gabu. Nīlīda sege molō maadeia neebee
 amo udia dolō nefolalebe goweli dusula awālahilā,
 molō bidia nimolōĭe sege holōfalī ga made dībea
 ami hogola aliligi afiamalamola sāi. 16 Amala
 sāsebegi, Yesuea ĩlima sāla obēgēsalea, Ai. ĩlida
 moholōi made gabu. ĩli molō muāia dihīlī ĩmalola
 sāi. 17 Amala sāsebegi, ĩlia ema sāla obēgēsalea,
 Nīlīada beledi bia, seme āudāla amomu wī galeala
 sāi.* 18 Amala sāsebegi, Yesuea sāhalea, Amo ne
 neebeawi gaula misiēla sāi. 19 Gaula maasebegi, ea
 udia dolō nefolalo amoli ĩīsīdaia fīfigimalolahilā,

* **14:11:** Yone busa damula falodaia gaula misialola sāi
 amoĭe mida, Helodiasaea helēsēsaleada, Yone dofā nufi gabula
 helēsēmōlōĭe amala sāi.

* **14:17:** 14.17 Yu ĩliada beledi amoli
 hamosaleada bobogalada hamolo made. Beledi biala sāi amoda
 dolō āudāeamu molōi gadoi.

beledi bia amola seme äudä amola gaula mudaia sida adogola nea, Godema nesegei. Nesegeilahilä, ea beledi dagabodasila, ie bægëla aulo amolima iasebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali sogoi. ²⁰ Amala sogosebegi, ili sefolalo amoli dofea naha maadelahilä, fea digai amo ie bægëla aulo amolia adu giwilasi salala nobala negei. ²¹ Molö mai amoli, udia malöla nidela made, dolö muda dausini bia gadoia mai.

*Yesu e ödädabodo asi
(Maga 6.45-52, Yone 6.16-21)*

²² Amalahilä, fodolofali Yesuea udia dolö nefolalo amoli dusula afiamalola sämolölahilä, ie bægëla aulo amolima sähalea, Dilidale dudaia fila, ödä dægëla alogodi afiamalola säi. ²³ Amalahilä, ea udia dolö amolima dusula hä afiamalolahilä, e Godema adomolöie hido segebidaia ami fedai. Hä, gagasila digase amo gaalu, Yesu e hïdofali nelo. ²⁴ Amala neebe amo gaalu, du amo asi mia made awäha nebegi, fo du awäse busamadila gelola maalahilä, ödä aidagusebe amea du amo besu besui. ²⁵ Amala hamosebegi, sege yomolö amo gaalu, Yesu e ie bægëla aulo awäha dibeä ami ödädabodo misi. ²⁶ Iliä e ödädabodo maasebe amo bealahilä, edefademalä fudugila emo gigisëla bedäi. Iliä fudugila sähalea, Wae. Gosogoda mugabe gabula sälahilä, ili bedäla üala dodogöi. ²⁷ Amala üala dodogösebegi, Yesuea fodolofali ilima sähalea, Bedämabio. Asigi gelomalo. Weda nemelëla säi. ²⁸ Amala säsebegi, Fidaea sähalea, Dafidiloo, di galëda, di neebea gui ne ödädabodo misiëla sämola säi. ²⁹ Amala säsebegi, ea misiëla säi. Misiëla

säsebegi, Fida e dudaia amila ödädabodo Yesu nee-bea ami moholö asi. ³⁰ Amala asi gaso, fo gelola guula maasebe amo beala fudugila bedälebe, ödägi besela digala usabodelä hamosebegi, Fida hi uuahalea, Dafidilo Geloie, ne nabelela nimola säi. ³¹ Amala säsebegi, Yesuea fodolofali naabo mogodigia gala nabelela nea sähalea, Asigi afädë holöfali negeie, abilideläie asigi äudä negeila nabi. ³² Amalahilä, ele dudaia fia adogoi amole fo guula maaha nelo amo boogelei. ³³ Amasebegi, ie bégëla aulo dudaia sefolalo amolia Yesuie ëi gauia adalahilä sähalea, Dida dofä Godeie malö nebegola säi.

*Yesuea Genesaledi ami oloi difolalo wahii amo
(Maga 6.53-56)*

³⁴ Amala hamolahilä, ili oeabo edefade amoie agesua dëgëla aligilahilä awäla, sege ëi Genesaledi ami beselagalai. ³⁵ Beselagalasebegi, udia dolö nefolalo amolia e bealahilä, Yesu gabula helësei. Amala helëselahilä, sege ga made difolalo amoli sulubadelama säla sogosebegi, oloi difolalo amoli sulubadela Yesu nee-bea ami sigi maaha maadei. ³⁶ Sigi maalahilä, ilia ema gelola sähalea, Oloi difolalebe gowelia dië fagulo bidigimu diigimäiamelëla säi. Amo gadola, Yesuie fagulogi diigi amoli sulubadela hä, wahisa maadei.

15

*Godeie ado säla negei dibe amea mäu ilia aiyalo
mala dilo amo baagila asi dialea
(Maga 7.1-13)*

¹ Amala hamosebegi, Felesi dolö odoa nefolalo amolige, mala dawadigi odoa nefolalo amolige, Yalusalemela Yesu neebee maala, ilia ema nabahalea, ² Dïe bēgēla aulo amoliada nilile māu ilia siiba aiyalo mala negei amo damula, naabo nigime hēla made molö nulö amoda mi edoïela nabi.* ³ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sāla obēgēsalea, Dilia dilile siiba aiyalo mala negei amo helēsēla, Godea hamomalai amo damulo amoda mi edoïe. ⁴ Godea sāhalea, Dïe diado diemele hedabola helēsēla, elele ado nabalahlā hamomalola sāi dialea. Amase elōda, afādēa eedole emele gadiaboseda, baagomāia nufulö dialeala sāla negei dialea. ⁵ Amai gasoda, dihili sāhalea, Afādēa hīle nelegei amogi, eedole emele ugila negemolö nea sāhalea, Nelebo goweda Godegali odala i dialeala sāseda, ⁶ ea eedo hedabola helēsēla made, ugila made negemalola sālo. Dilia mala go hamose goeada, dilile siiba aiyalo mala negei amo helēsēlahilā, Godeïe mala sāla negei amoda memalā gadoi hamola fisilo gabu. ⁷ Asigi fea negelo dili, bea sālo Aisaeaea dilile hedabola bea sāhalea,

⁸ Udia dolö amolia nema asigi wagadi made ga negesilahilā, adoeamu nïe ēi gauia adalo nea.

⁹ Ilia olelesaleada, dolöfāea mala sāla negei amomu olelelo nea. Amaimo, ilia nïe ēi

* **15:2:** 15.2 Bēgēla aulo amolile naabo nigime baaia molö nasebegi made. Yu ilia nelebo afādē Godeïe siigi nigime baai gauiledula helēsēlahilā, hili ili Godeïe siigi nigime baaloeala bedālo. Amala helēsēlahilā, hili aiyalo mala sāla negei amo gadola, Godeïe siigi nigime baai made namiāia, ilia dafidi naabo nigime hēlahilā, hobeala molö nulö.

memalä gauia adalo nebegola
bea säla dëdëla negei dialeala Yesuea säla i. *Aisaea*
29.13

Udia dolö Godeïe siigi nigime baalo mi dibe amo
(Maga 7.14-23)

¹⁰ Yesuea udia dolö mofiamalolahilä, ea il-
ima sähalea, Dilia nabala hedabola helësëmalo.

¹¹ Nelebo nafiadi digasebe ameadä, udia dolö
Godeïe siigi nigime baalo made. Nelebo isogi
dilo nafiadila segea doadigila awäse ameadä, udia
dolö Godeïe siigi nigime baalomelëla säi.

¹² Hobeala ië bëgëla aulo amolia Yesu neebee
maalähilä sähalea, Dia ado amo nabalähilä, Felesi
dolö nefolalo amolile iso asigigi gäwisalea sësëbe
amoda dihi melilela säi. ¹³ Amala säsebegi, Yesuea
säla obëgësalea, Nelebo sulubadela nïe Nado sele-
saia mosöa neebe amea made sagai amoda soomo
aaladigisa maademolömelë. ¹⁴ Felesi dolö ilida
gamelä, helësëmabu. Hili ili si golai nea, dolö
odoa nefolalebe amoli naabogi gaula sigi aulo
nebegö. Si golai elöea si golai elö amo naabogi
gaula sigi awäha neëgida, helegela balagula dögögi
digalomelëla säi.

¹⁵ Amala säsebegi, Fidaea säla obëgësalea, Ado
besula säi amoïe mi nilïma awala säla ïmola säi.

¹⁶ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dilige
asigi made gäwi nelo amo gadoi wäla neale.

¹⁷ Nelebo nafia digase amoda isogi digalahilä,
segea doadigila aulo amo dilia dawa made neale.

¹⁸ Amai gaso, nafiadila segea doadigila awäse
amoda, iso asigigila beselagalasebe amea, udia
dolö Godeïe siigi nigime baalomelë. ¹⁹ Mida, iso
asigigila beselagalalo amoda asigi nafadege, udia

dolö baagomäia nufulöge, udia dolö fa nimolöge, hilimu nafade odoa hamomolöge, nelegei fa nimolöge, wäfalī sāmolöge, odoama ado nafadela sāmolöge. ²⁰ Mala nafade amolia udia dolö Godeie siigi nigime baalomelē. Amalo gaso, naabo nigime hēla made, molö nulö ameadā, udia dolö Godeie siigi nigime baalo mademelēla sāi.

Gainana udia afādēa Yesuma dofā asigi afādē negei

(Maga 7.24-30)

²¹ Sege amo dīgīla, Yesu e Daiamadige Saidonomadige asi. ²² Ami awāsebegi, Gainana udia afādē segea ami sulo amo Yesu nebea maalahilā, ema uuala sāhalea, Debidiie malōo, ne bobasēla ugila negemo. Nīe nidiwima mugabe fedalahilā, e neala nafadesaleamelēla sāi. ²³ Amala sāsebegi, Yesuea ema ado afādē made sāla obēgēla nebegi, īe bēgēla aulo amoli Yesu nebea maalahilā ema sāhalea, Udia goweada nili baagia aligila uuala aligi maasebego mosalamola sāi. ²⁴ Amala sāsebegi, Yesuea sāla obēgēsalea, Isilale udia dolö sugua sibi dabadigi gadoi nefolalebe amolilemu ne fisiga wei neawela sāi. ²⁵ Amala sāsebegi, udia amea Yesu nebea maalahilā, e mia emo gumu sasagala salea, ema sāhalea, Dafidiloo, ne ugila negemola sāi. ²⁶ Amala sāsebegi, Yesuea sāla obēgēsalea, Malōie molö negei ūgūlogali sadia

gala ïmolöda dofea madela säi.* ²⁷ Amala sälebegi, udia amea sähalea, Dafidilo, amo dofä. Gasoda, ügüloie eedoea molö nahalea dusula digase amoda, ügüloea nulöla säi. ²⁸ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Udiao, dia asigi afädë negei goda edefade. Dihï hamesebego gadola hamomolömelëla säi. Yesuea ado amo säia gai amole udia amoie idiwi hä wahii.

Yesuea udia dolö yafie oloi wahii amo

²⁹ Yesu e sege amo digïla, Galili oeabo dibe amoie agesuadi awäha nelolahilä, gau fedala deadigia adogola ami sulo. ³⁰ Ami sebegi, udia dolö yafie e neebee gegedola, ilia odoa emo nafadeige, si golaige, domalo nafadeige, nafi dofogaige, amase, olo elö elöla oloige, sulubadela ie emo mia gaula mafula negesebegi, ea wahisa maadei. ³¹ Amala hamosebegi, udia dolö gegedoi amolia beahamelebe, odoa nafi dofogai amoli ado adoladigi, domalo nafadei amoli wahiladigi, emo nafadei amoli naweladigi, si golai amoli beadigisa nefolalebe amo bealahilä, ili fudugi. Fudugilahilä, ilia Isilaleie Godeie ei gauia adaha nefolalo.

Dolö dausini biyidiaea molö mai

(Maga 8.1-10)

³² Yesuea ie bëgëla aulo amoli wela mofiamolahilä ilima sähalea, Udia dolö nefolalebe

* **15:26:** 15.26 Yesueada udia amo emosala eegela gadiabola säi made. Eada Ado Mala Hedabi dafidi Isilalemadidale daidola nabaha maadelahilä, hobeala fii odoa ilia nabuäiala helësëi. Amala helësëlahilä, ea ado besula Isilale helësëla malöla säi. Amase, fii odoa amoli helësëla ügülola säi. Amala säi gaso, Yesuea udia amoie asigi besui amo bealahilä, ea e ugila negei.

goweli asigii gabumelë. Mida, nebalä hä segeyo ohodoa nelo amea, ili molö maade gabu. Sidëa baagoi amola wäla mosöla sämolöda, na made hamesa. Idiafa ili si dädäbëlela digaloeala säi. ³³ Amala säsebegi, ië bëgëla aulo amolia ema nabahalea, Udia dolö yafie gegedoi nefolalebe weli molö molöda, sege nafade udia dolö aligisia made wi abidi nimolödula nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Beledi aboläia galebela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Beledi gifalädalä, seme nelësa naabo safo gabuwela säi. ³⁵ Amala gabuwela säsebegi, Yesuea udia dolö amoli nagadaia fifigimalai. ³⁶ Amala sälahilä, ea beledi gifalädalä amoge seme amoge gaula nea, Godema nesegei. Nesegelehilä, dagabodasila ië bëgëla aulo amolima iäsebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali sogoi. ³⁷ Udia dolö sulubadela sefolalo amolia molö dofea naha maadelahilä, fea digai amo adu gifalädalägi salala nobala negei. ³⁸ Udia malöla nidela made, molö mai amolida dausini biyidia sefolalo.

³⁹ Amalahilä, Yesuea udia dolö gegedoi amoli afiaha maademalolahilä, e ödä duugi fila sege ëi Magadani asi.

16

Ilia Yesuma dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola säi

(Maga 8.11-13, Ulugu 12.54-56)

¹ Felesi dolö nefolalo amolige, amase, Sadiusi dolö nefolalo amolige, Yesu neebee maalahilä, ilia Yesu fedogola bimolöie ema sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoi afädë selesaia mosöala

misi dia hamola nilima olemola sai. ² Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, [Deadi eso fidila digahalea, mu bëla obëgëseda, dilia hä, esomolö gabula sälo. ³ Amase elöda, sege yose amo gaalu, mu gelëge bëla gasimi sagaseda, dilia walioda hä fo maala sege digamolö gabula sälomelë. Amalo amo dilia mu giwigi bealahilä, amo gadola hamomolö gabulada helësëlo gaso, walio hamosebe amo bealahilä, amo gadola hamomolö gabula helësëlo made nefolaleale.]* ⁴ Udia dolö walio nefolalebe welia nafademu hamosa nea, udiaea dolö fisilo amo gadola Godeie mala fisilo amolia, dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola sälo. Amalo gaso, dolöea hamomolöi made gadoi afädë Yonama hamoi amomu ilima olemolömelëla sai. Amala sälahilä, ili digila eda bahila moholöi asi.

Felesi dolölele Sadiusi dolölele beledi hamolo yidila sai

(Maga 8.14-21)

⁵ Bëgëla aulo amoli oeabo edefade dibe amo dëgëla näiado alömodi beselagalalahamelebe, beledi afädë made ägüla elabola misi meli. ⁶ Amaimo, Yesuea ilima sähalea, Felesi dolölele Sadiusi dolölele beledi edelo yidi amo helësëla, idihë nea hedabola beaha namialola sai. ⁷ Amala säsebegi, ilia hilidomu didiähalea, Nilia beledi made ägüi amoie säsebela didiäha dilo. ⁸ Hilidomu didiäha dibe amo Yesuea dawadigila nea, ilima sähalea, Asigi afädë holöfalä negeila dili, dilia beledi maade gabula didiäsebegoda edoie. ⁹ Aso, dili dawadigi

* **16:3:** 16.2b-3 Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado [gomalä] holela negeida, Madiu hi dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëila helësëi.

made nelo amo wälasimu neale. Beledi bia amea dausini biaeä nalahilä, fea digai amoda dilia adu aboläiagi salala nobala negei. Amo elaboi neale. ¹⁰ Amase elöda, beledi gifalädalä amea dausini biyidiaea nalahilä, fea digai amoda dilia adu aboläiagi salala nobala negei. Amoge elaboi neale. ¹¹ Na dilima beledüe made säi amo dilia dawadigi made nebegoda edoea. Felesilele Sadiusilele beledi edelo yidi dibe amoie hedabola idihë namialola säla i. ¹² Amala säsebegi, ilia helësësaleamelebe, ea hedabola idihë namialola säi amoda beledi neala edelo yidiie made säi gabu. Felesi dolöle Sadiusi dolölea mala säla olelesebe amoie säi gabula helësei.

Fidaea sähalea, Afädë Memelei amoda di nebegola säi

(Maga 8.27-30, Ulugu 9.18-21)

¹³ Yesu e Sisalia Filibai gaamumadi awäla beselagalalahilä, ea ie bögëla aulo amolima nabahalea, Udia dolö nefolalebe amolia Dolöie Malö amoda nowë neala säha difolalebela nabi. ¹⁴ Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Odoaeada ödägi gelo Yone neala säladigi, odoaeada Elaia neala säladigi, amase, odoaeada Yelemaea galë, bea sälo elö galë neala säladigisa difolaleamelëla säi. ¹⁵ Amala säla obögësebegi, ea ilima nabahalea, Amai, diliada ne nowëla säha dialeala nabi. ¹⁶ Amala nabasebegi, Saimono Fidaea säla obögësalea, Afädë Memelei moholömelëla säla negei amoda dimelë. Dida Gode namolöi neebe amoie malö nebegola säi. ¹⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Yonaie malö

Saimonoo, dida obeägisa nea.* Mida, dia walio säi amoda nagadaia dolöea dima olei made. Nie Nado selesaia mosöa neebe amea oleimelë. ¹⁸ Amaimo, na dima sähago. Die ëida Fida. Igi amodaia nie udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli na ulimolömelë. Olasegi, baagomolö amoie geloi ameada made nufuda salala salolemolömelë.* ¹⁹ Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie idi gai dogelo gii amo dima imolömelë. Dia naga föidaia hamomolö madela säla negesebe amoda, Hebenige hamomolö mademu dialea. Amase, dia naga föidaia hamomolö dialeala säsebe amoda, Hebenige hamomolömu dialeala säi. ²⁰ Amala sälahilä, ea ie bögëla aulo amolima gelola sähalea, Afädë Memelei moholömelëla säla negei amoda ne neawemelë, odoama säla imabiola säi.

*Yesu e baagolahilä nowemolömelëla säi
(Maga 8.31—9.1, Ulugu 9.22-27)*

²¹ Segeyo amila nofela, Yesuea mi gäwilafali, ie bögëla aulo amolima fädäla sähalea, Ne Yalusaleme moholö galeamelë. Ami awäsedä, dolö dafidilo asigi gäwi nefolalebe amoliage, gobela ilo busa nefolalebe amoliage, amase, mala dawadigi nefolalebe amoliage, ne neala elö elöla edefade sēlasimolömelë. Amala hamolahilä, ilia ne baagomäia nufudasegi, segeyo äudä nelolahilä osodagi ne nowemolömelë. Amala hamomolö galeamelëla säi. ²² Amala säsebegi, Fidaea Yesu e sigi aliga galahilä nea nemola sähalea, Dafidilo

* **16:17:** 16.17 Giligi adoda Yonaie malö Saimonola säla dëdëla negei. Amase, Yone 1.42gida Yoneie malö Saimonola säla dëdëla negei. * **16:18:** 16.18 Giligi adoea Fidaie ëida igi ëibalä ga madefali dialea.

Geloie, amala sāmabu. Dima dofä amala made hamomolömelëla säi. ²³ Amala säsebegi, Yesu e besuia imogola Fidama sähalea, Ae. Saidani, ne neebeawi namolö made. Mosö. Dia nïe idiafa dofogasebego. Diada Godea helësëlo amo gadola made, dolöfäea helësëlo wäla helësësebela säi.

²⁴ Amala sälahilä, Yesuea ië bögëla aulo amolima sähalea, Afädëa ne awäsewe gadola moholö helësësedä, hï hamea helësëlo amo fisila, hïle i fügäi gaula, ne bögëla moholö dialea. ²⁵ Amoïe mida, afädëa hïle namolö amo gaula fëdöla aligimolö helësësedä, ië namolö amo hogosa helemolömelë. Amai gaso, afädëa hïle namolö amo ne helësëla fisiseda, ië namolö amo beagolemolömelë.

²⁶ Afädëa nagadaia nelegei sulubadela neala gausalea, hï e baagosedä, nagadaia nelegei amea abeahäla e ugila negemolödu. Amase, afädëa bidi edo ialahilä, hïle namolö amo bu nea obögëmolödu.

²⁷ Amala säsebe amoïe mida, Dolöïe Malö amo ië Eedoïe yo digalo hïdo elöi salugalahilä, ië selesaia fiibalä moholömelë. Maasegi, ea udia dolö sulubadelama ilia hamoi amo gadola bidi imolömelë. ²⁸ Na dilima dofä sähago. Dolö odoa walio gui nefolalebe goweli baagola made, aso, neëgi wäla Dolöïe Malö amo, ië Beaha Maadela Sigi Neebe amobalä maase amo bimolömelëla säi.

17

*Yesuie domalo bedefala elöi neebe meli amo
(Maga 9.2-13, Ulugu 9.28-36)*

¹ Segeyo gafeia nelolahilä, Yesuea Fidage, Yeme-sege, amase, Yemeseïe edoo Yonege, ili sigi awäla segebi edefadedäa gadogofalï fedala hilidofalï

nefolalo. ² Ami nefolalea beahaleamelebe, ilile sidaia Yesuie domalo bedefala hido elöi neebe meli. Ie odagi eso si gadoi neela, ie fagulo gai amoge falela yo digai hido elöi neebe meli. ³ Amo bealahilä, ilia beahaleamelebe, Mosesele Elaiale maala ulufadigilahilä, Yesubalä adosa neebe meli. ⁴ Amo bealahilä, Fidaea Yesuma sähalea, Dafidilo Geloie, nili wi neebeweda hedabi gabu. Na sege mosö ohodoa oledule. Elöda die, elöda Mosesie, amase, elöda Elaiaïela nabi. ⁵ Ea ado amo, aso, säha nebegi wäla, gelë häu faleifali hido elöi amo ili neebadi maala dabelahilä, gelë amoie isogila ado afädë sähalea, Egoweda nie malöfali, nihï boba hamosa neawe. Dilia ie ado nabualola säi. ⁶ Ado säi amo nabala, bögëla aulo amoli edefademalä fudugila bedälahilä, nagadaia gumusula diadidigafui. ⁷ Amala difolalebegi, Yesu e ili difolalebea ami maala didiigisalea, Bedämabu. Nowemola säi. ⁸ Amala didiigisebegi, sida adogola beahaleamelebe, dolö elö maade, Yesu hidomu neebe meli.

⁹ Ili segebidaia amila digafiaha dialea, Yesuea ilima gelola sähalea, Dolöie Malö amo bauia amila, aso, made nowela neëgida, dilia meli amo odoama säla imabiola säi.

¹⁰ Amala säsebegi, bögëla aulo amolia Yesuma nabahalea, Mala dawadigi nefolalebe amoliada Elaiaiale dafidi moholöla sälo amoda mi edoïela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, ea säla obögësalea, Elaia eda dofä moholö. Eada nelebo sulubadela hahamogisa namolömelë. ¹² Gaso, na dilima sähago. Elaia eda misi. Misi gaso, udia dolö nefolalo amolia e gabulada helësëla made, ilia hamomolö helësëi amo gadola hamosa nelömelë. Amo

hamosa nelo amo gadola wäla, Dolöie Malö amoge neala sēlasimolömelēla sāi. ¹³ Amala sāsebegi, bēgēla aulo amolia helēsēsalea, ado ilima sāsebe amoda ödägi gelo Yoneie sāsebela helēsēi.

Yesuea maalibu afädēma mugabe fedai nesiladigi amo

(Maga 9.14-29, Ulugu 9.37-43)

¹⁴ Ili afiala, udia dolö gegedoi dibeami beselagalasebegi, dolö afädē maala Yesu mia emo gumu sasagala salea ¹⁵ sähalea, Dafidilo Geloie, nīe malö bobasēmo. E amulāmelahilä, sē yafie nulömelē. E amulāmesalea nulo gobeiage, ödägi neala digalasisamu aligilömelē. ¹⁶ Amaimo, dīe bēgēla aulo amoli nefolalebea sigi misi gaso, ilia e wahilasimolöi made gabiola sāi. ¹⁷ Amala sāsebegi, Yesuea sāla obēgēsalea, Udia dolö asigi afädē made negela asiala hamolo walio nefolalebela dili, ne dilibalā segeyo abolāia namolödu. Segeyo abolāiagi na dilile yōi gaula namolödu. E ne neebea sigi misiēla sāi. ¹⁸ Sigi maasebegi, Yesuea ema nemoi. Nemosebegi, mugabe amo doadigila asi. Amala asi amole, malö maalibu amo fodolofalī wahii.

¹⁹ Hobeala, bēgēla aulo amoli Yesu e hīdomu neebea ami maalahilä, ema nabahalea, Amai nilia mugabe nesiladigilibe iliawai amoda edoeadula nabi. ²⁰⁻²¹ Amala nabasebegi, ea ilima sähalea, Dilia asigi afädē negei nebegoda, holöfalī negei nebegoea amaimelē. Na dilima dofä sähago. I masada gägä holöfalī dibe amo gadoi asigi afädē negela nea, segebi gowema sähalea, Guilahilä gagowedi gasi gamola säседа, gasi gamolömelē.

Amase, dilia afädë hamomolö asusugai iliawaida maade bimolömelëla säi.*

*Yesuea e baagola nowemolömelëla bu elö säi
(Maga 9.30-32, Ulugu 9.43-45)*

²² Ili Galili segea gegedosebegi, Yesuea ilima sähalea, Dolöie Malö amoda dolögali gaula imolö segeyo hä beselagalasebewe. ²³ Gaula iasegi, ilia e nufudala baagomolö gasoda, segeyo äudä nelo-lahilä, osodagi e nowela moholömelëla säi. Amala säsebegi, ili asigia yöia ididogoi.

Gobela ilo mosöie dagisi muni negei

²⁴ Yesuge, ie bögëla aulo amolali awäla, Gabaniama gaamugi beselagalai. Ami nebegi, gobela ilo mosöie dagisi muni nelo nefolalo amolia, Fida neebee maalahilä ema nabahalea, Die säla olelelo neebe ameada dagisi muni negelolela nabi. ²⁵ Amala nabasebegi, Fidaea säla obögësalea, Ä, negelomelëla säi.

Amala sälahilä, Fida e mosö mumusogi digala adola made nebegi, Yesuea dafidi Fidama nabahalea, Saimono, nagadaiaie beaha aligilo gini nefolalebe amolia dagisi muni elö elöla nege-sebe amo negelo amolida nowëadu. Dia edo helësësebe. Ilile malöealedu, ma odoaealedula nabi. ²⁶ Amala nabasebegi, ea säla obögësalea, Amoda odoaea gabiola säi. Amala sälebegi, Yesuea

* **17:20-21:** 17.20-21 Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo 21da Madiu hī dädëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 9.29gi dibe amobalä gaalumäiaie dädëila helësëi. Amoda gomalä [Nelebo afädë hamosebe amea made, molö made naala nea, Godema adosebe ameamu mugabe fedai gowe gadoi nesiladigimolöi dialeamelëla säi.]

ema sähalea, Amai galëda, amolile malöea dagisi muni negemolöi made gabu. ²⁷ Amai gaso, alia ili neala habobalasiloea, dia oeabo dibeaa ami seme däämolö mosalo. Amaimo, seme dafidi dease amoie nafigida, muni giwi afädë dië bimolömelë. Ameada gobela ilo mosöie dagisi muni diege niege negemolö dofea bimolömelë. Amo neala gaulahilä, alile dagisi muni ilima ia mosalola säi.

18

Baagila asi neebe amo nowëla nabi
(Maga 9.33-37, Ulugu 9.46-48)

¹ Segeyo amo gala, bëgëla aulo amoli Yesu neebee maalahilä, ema nabahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebee amida baagila awäla neebe amo nowëdula nabi. ² Amala nabasebegi, Yesuea malö holöbö wela, ilile sidaia ifosilahilä ³ sähalea,* Na dilima dofä sähago. Dilile asigi bedefala, malësä gadoi made aligiseda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebee amida made nogila digamolömelë. ⁴ Hi e nagadaiala, malö holöbö gowe gadoi neebe ameada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebee ami baagila asi nea. ⁵ Amase elöda, afädëa nie ëigi malö holöbö gowe gadoi neebe amoma, haligila namolöie misiëla säseada, nemage haligila namolöie misiëla sähagomelë. ⁶ Afädëa malësä nema asigi afädë negei amoligi afädë neala digalasisada, ëfëa igi edefadegi begela,

* **18:3:** 18.3 Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, biyiduda go. Yesuea ie bëgëla aulo amolia mala abodo bëgëla hamomäia säha nelo. Ado amoda 18.3-35 amogi dialea.

bidi näiadea ïe muugia begelahilä, ödäea muäia duhulugi hadia idogosedä, ïe hedabida amomelëla säi.

*Nili neala nafadelasilöie mi säi amo
(Maga 9.42-48, Ulugu 17.1-2)*

⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Neleboea udia dolö asiala hamomäia neala digalasilo amoïe, sege föigi nefolalebe amoli asigii gabumelë. Digalasilo amolida dofä moholöi dialea gaso, digalasimolöie maasebe dolö amoda asigii gabu.

⁸ Dïe naaboea galë, emoea galë, di neala digalasiseda, damula sadia gamalo. Naabo elö amo mauäi, emo elö amo mauäi neebe amoda, namolöi namolö dibeä ami nogila digamolöda, dofea galea. Naabo äudäla galë, emo äudäla galë, nulo usilo made dibeä sadia idogomolö amoda nafade gabugi. ⁹ Amase, dïe siä di neala digalasiseda, beselala sadia gamalo. Si afädëfali galëda, namolöi namolö dibeä ami nogila digamolöda, dofea galea. Si helegela galëda, heli segea nulo gobeia ami sadia idogomolö amoda nafade gabugila säi.

*Ado besula sugua sibi afädë nafolala asila säi
(Ulugu 15.3-7)*

¹⁰⁻¹¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia malësä goweligi afädë memalä gadoi gabula helësëloea, idihë nea beaha namialo.* Na dilima

* **18:10-11:** 10-11a Giligi adoeada malësä gowelila säi (damo goïege, damo 6ïege, amase, damo 14ïege) afädëdi go gadoida Maga 10.42 amogida, nie bëgëla aulo holöbö gidogo neebe amola säi. Ado amo beaseda, Yesuea malësäïemu helësëla made, ïe bëgëla aulo odoa amolige helësëla säi bimolö.

sähago. Malësä ilile selesaia fii amolida nïe Nado selesaia mosöa neebe amoïe migaliä aligilomu nea.*

¹² Dilia abilia helësësebe. Dolö afädëa ïe sugua sibi hädali afädë foi nelo amoligi, afädë nafolala asi galëda, eedo ameadä nabülasi sëgëlasïe odoai sëgëlasï amolida, felea ifosilahilä, afädë nafolala asi amo hogola aulo madele. ¹³ Na dilima dofä sähago. Awälahilä, ea amo beagoleseda, sugua sibi odoa made nafolala asi amoligi obeägi amoda nagadaialahilä, sugua sibi afädëfalï beagoiei amogida, edefade obeägilomelë. ¹⁴ Amo gadola wäla, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea malësä goweligi afädë dabadigimäia made hamesa neamelëla säi.

Didoo afädëa dima asiala hamosegi hamomolö amo

(Ulugu 17.3)

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dïe didooea dima asiala afädë hamoseda, hïdo nebea ami awälahilä, halidomu nea, ea asiala hamoi amo olemalo. Dia ado säsebe amo ea nabaseda, dia didoo hä sigi obëgëigomelë. ¹⁶ Ea dia ado säsebe amo made nabaseda, dolö afädë galë, äudä galë dibalä awähaeamalo. Amoïe mida, ado sulubadela säse amo dofä gabula helësëmäia, äudäea galë, ohodoaea galë melëlo ameage, nabelo ameage iilasila säседа, dofä gabula helësëmolömelë. *Mala Bu Egei 19.15*

* **18:10-11:** 10-11b Dawadigi dolö odoaea helësësaleda, damo 11da Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea Ulugu 19.10 gaula maala dëdëila helësëi. Amoda gomalä [Mida, Dolöie Malö ameadä udia dolö dabadigi nefolalebe amoli sigi obëgëmolö mis-imelë.]

¹⁷ Amala hamosegige, dolö amea ilia säse amo made nabala auauseda, udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amolima sāmalo. Amala hamosegige, dolö amea ilia säse amoge hä, made nabala auauseda, dilia Gode helēsēlo made amolimage, amase, dagisi muni nelo amolimage mala hamolo amo gadola, dolö amoma hamomalola säi.

¹⁸ Amaimo, na dilima dofä sähago. Dilia naga föidaia hamomolö madela säsebe amoda, Hebenige hamomolö mademu dialea. Amase, dilia naga föidaia hamomolö dialeala säsebe amoda, Hebenige hamomolömu dialea. ¹⁹ Amai na dilima ado elöge dofä sähago. Nagadaia wi nea, diligi äudäea ado afädē negela Godea afädē gowe hamomäiala säla, ema adoseda, nīe Nado sele-saia mosōa neebe ameada hamomalola säse amo gadola hamomolömelē. ²⁰ Amaimo, äudä galēge, ohodoa galēge, nīe ēigi gedola neēda, ne ili mogogi ami namolömelēla säi.

Hamoi hamolasiloea hamoi gaalu hamolo made bobasēila säi

²¹ Amala säsebegi, Fida e Yesu neebea maalahilä, ema nabahalea, Dafidilo Geloie, nedoo afädēa nema asiala hamoseda, na aboläiagi hēmolödu. Gifalädalälaledula nabi. ²² Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obēgēsalea, Nada gifalädaliamula made säha. Nada nabūlasi gifalädaläiäe odoai gifalädaliamelēla sähago.

²³ Amoie mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Beaha aligilo gini afädēa iē hamoi hamolasilobalä bidi negei dilo amoda, hä mogomolöila helēsēimelē. ²⁴ Ea

mogodelä hamosebegi, ie hamoi hamolasilo afädëbalä muni edefade nidemolö asusugai bidi negei dilo amo e neebee sigi misimelë. ²⁵ Hamoi hamolasilo amea bidi negei amo beselala ïmolöi made amea, ie dafidiloea dolö odoama sähalea, Muni bidi negei amo beselala ïmolöie, hï eege, ie udiage, ie malöge, amase, ie nelegei dibe amo sulubadelage, muni bidi neaha maademalola säi. ²⁶ Amala säi amo nabalahilä, hamoi hamolasilo amea e mia emo gumu sasagala salea, fudugila sähalea, Made habobala, beaha namialo. Na, aso, sulubadela beselala dihïma ïaha maademolömelëla säi. ²⁷ Amala säla obëgësebegi, hamoi hamolasilo amoie dafidiloea bobasësalea, e mosalolahilä, bidi negei amo hëi. ²⁸ Amala hamosebegi, dolö amo doadigila fedahamelebe, dolö afädë ebalä hamoi gaalu hamolasilo amo gausiai. Dolö e gausiai amea ebalä ie bidi holöfalï negei dilo. Amasebegi, ea dolö amoie muugia fëdöla gaula nea sähalea, Nïe muni bidi negei amo hä beselala ïmola säi. ²⁹ Amala säsebegi, muni bidi negei amea gumusula dialea fudugila sähalea, Made habobala, beaha namialo. Na dië go beselala ïmolömelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi gaso, bidi negelo dolö amea beaha namolö made helësëla, elö amea bidi negei amo beselala ïmäia, e galabaia mosöa ifosi. ³¹ Amala hamosebegi, hamoi hamolasilo odoa nefolalo amolia ea hamose amo bealahilä, ilia edefademalä habobai. Habobalahilä, ilile dafidilo neebee awäla, nelebo sulubadela hamoi amo ema awala säla ïaha maadei. ³² Dafidilo amea ie hamoi hamolasilo amo misialolahilä, ema sähalea, Hamoi hamolasilo nafade di, dia nema fudugila säi amea,

dïe bidi negei amo na hësa maadeimelë. ³³ Nada di bobasëi amo gadola, diada dibalä hamoi gaalu hamolo amomage bobasëmolöi galea madelela säi. ³⁴ Amala sälahilä, dafidilo amea edefade habobalahilä, ïe bidi negei amo hulu beselala ïaha maademäia, dolö amo galabaia mosöa sëlasiilo dolö amoligali gaula awäla ifosi.

³⁵ Dili hïdo hïdolaea didooïe asiala hamoi amoli iso asigigila made hëseda, nïe Nado selesaia mosöa neebe ameage, dolö dafidiloea hamoi amo gadola wäla, dilima hamomolömelëla säla ï.

19

Dolöea udia nii fisiloïe säi

(Maga 10.1-12, Ulugu 16.18)

¹ Yesuea ado amoli säha maadelahilä, Galili sege digïla awäla, ödä Yodona dëgëla alömodi, Yudia segeamadi asi. ² Awäsebegi, udia dolö yafie e awäsebe amo gadola bëgëla afiai. Amasebegi, ami ea ïli neala wahilasisa nelo.

³ Felesi dolö nefolalo amoli Yesu neebea maalahilä, ïlia e fedogola beala sähalea, Galonegige, galone madegige, dolö afädëa ïe udia fisimolö amo dofeale, ma, dofea madelela nabi. ⁴ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Mi gäwila hamosolo amo gala, Hamolo ameada udiale dolöle hamoila dëdëla negei amo dilia made meli neale. ⁵ Amase, ea elö sähalea, Amoïe mida, dolöea ïe eedole emele digïla, udia neaseda, ele afädëfalï aligilomelëla dëdëla negei amoge made meli neale. ⁶ Amalo amo, ele äudä nelo amo fisila, eleda afädëfalï aligilomelë. Amoïe mida, Godea gedola dila afädëfalï namiäia hamoi amo,

dolöea hïdo hïdolasimabiola säi. ⁷ Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Amai galëda, Mosesea sähaleada, Dolö afädëa beba dëdëla ïalahilä, udia nii amo fisila mosalamalola säi amoda, abilia säidula nabi. ⁸ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Dilile iso asigi geloi dibe amoïe, Mosesea udia nii fisimolö dialeala säi gabio. Gaso, mi gäwila hamoia amida made fisilomelë. ⁹ Amoïe mida na dilima sähago. Dolö afädëa ïe udia amo dolö elöbalä mala nafade hamosegi made, memalä fisilahilä, udia elö neaseda, ea udia elö amoda fa nimolömelëla säi. ¹⁰ Amala säsebegi, ïe bëgëla aulo amolia ema säla obëgësalea, Dolöea udiama mala amo gadola hamomolö galëda, udia nimolöda dofea made gabula säi. ¹¹ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado walio säsebeweda, sulubadelaëa nabala dofea gabula neala gaumolöi made. Iligali helësëlo ï amoliamu dofea gabula neala gaumolöimelë. ¹² Dolö odoa mi elö elöla diëda, udia made neala aligilomelë. Odoada, emea neegela ägüsolo amo gala udia nimolöi made, neegela ägüi. Odoada, dolöea ili iso neadigi. Amase, odoaeada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amomu asigisalea, udia made neala aligilo. Olelesebe amo nabalahlä, dofea gabula neala gaumolöi galëda, neala gaumalola säi.

*Yesuea malësä e mia misiäiala säi
(Maga 10.13-16, Ulugu 18.15-17)*

¹³ Udia dolö odoa nefolalo amolia, ilile malö Yesuea naaboea diigilahilä, Godema adomäia e neeëa sigi maasebegi, ïe bëgëla aulo amolia ilima nemoi. ¹⁴ Amala nemosebegi, Yesuea sähalea, Malësä ne neeëa misiäia beasimo. Dofogamabu.

Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida malësä goli gadoi ilile dialea. ¹⁵ Amala sälahilä, malësä amoli naaboea diigilahilä, e sege amo digila asi.

*Malisä nelegei yafie negeloea Yesuma nabi
(Maga 10.17-31, Ulugu 18.18-30)*

¹⁶ Segeyo afädëgi, afädëa Yesu neebea maalahlä ema nabahalea, Säla Olelelo, ne namolöi namolö neala gaumolöie, hamoi hedabi abodo gadola hamomolö dialeadula nabi. ¹⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dia hedabi amoie nema nabi amoda edoie. Afädëmu hedabi nea. Di namolöi namolö dibeami nogila digamolöila helësësa, nilä hamomalai amoli hamosa nami-alola säi. ¹⁸ Amala säsebegi, dolö amea naba obëgësalea, Amoda abodowedula nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Baagomäia nu-fuabio, udia dolö fa nimabio, nelegei fa nimabio, wäfalä sämabio, ¹⁹ amase, dië diadole diemele hedabola helësä, elele ado nabala hamomalo, dihidi boba hamolo amo gadola, odo dibalä nefolalebe amoli boba hamomalola säi. ²⁰ Amala säsebegi, malisä amea sähalea, Amoli sulubadela na hamosa maadei. Nema maade amoda edodula nabi. ²¹ Amala nabasebegi, Yesuea ema sähalea, Di hedabi mogoifali namolöila asigiseda, dië nelegei dibe amo bidi neaha maademolö mosö. Amalahilä, bidi nease muni amoda, dolö busadäoi nefolalebe amoligali imalo. Amala hamoseda, di Hebeni ami bidi nimolömelë. Amalahilä, ne bëgëla misialola säi. ²² Ado säi amo nabalahlä, malisä amea asigigi yöia idogolahilä asi. Mida, ië nelegei yafie dilo amogi.

²³ Amala yösebegi, Yesuea ie bēgēla aulo amolima sähalea, Na dilima dofä sähago. Nelegei yafie negelo nefolalebe amolida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami nogila digamolöda, baagi sēi dialeamelē. ²⁴ Na bu elö dilima sähago. Sugua gameleda nusi galabagi doadigila moholöda, baagi sēi holöfali made. Gaso, nelegei negelo nefolalebe amoli, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nogila digamolöda, baagi sēi baagila asi dialeamelēla säi. ²⁵ Amala säi amo nabalahlä, bēgēla aulo amoli edefademalä fudugila sähalea, Amai damula auloda nowēa gaula namolödula säi. ²⁶ Yesuea ilima siilamu nea sähalea, Udia dolöea gowe hamomolöi made. Gaso, Godeada sulubadela hamomolöimu neamelēla säi. ²⁷ Amala säsebegi, Fidaea ema naba obēgēsalea, Amai, niliada nilile nelegei sulubadela fisila, di bēgēla misi amo, nilileda edo dialeadula nabi. ²⁸ Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä sähago. Namolö gāhegi aligisolo amo gala, Dolöie Malö amo ie sigi aligiloie filo hedabi hido elöidaia seēgida, ne bēgēla mulo dilige sigi aligiloie filo giwilasidaia salea, Isilale sosogo giwilasi amoli sigi aligimölömelē. ²⁹ Amase, sulubadelaea nie ēi helēsēla, ilile mosöge, edooge, elefige, eedoge, emege, malöge, segege, fisila dīgila misi amoliada, dīgila misi amo gadola hädali afädē nealahilä, namolöi namolöge nimölömelēla säi. ³⁰ Yafie dafidila nefolalebe amolida neala hobeahalea, hobeala nefolalebe amolida neala dafidimölömelēla säi.

20

Dolöea gelebi sagai dibeä ami hamoi hamoüe

ado besula săi

¹ Yesuea ado aso, săhamu neamu săhalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Segeyo afädëgi yosefali sagai eedo afädëa, dolö odoaea ie i gägä negelo gelebi ëfë sagaia ami bidi nimolöie hamoi hamolasimäia hogola asi. ² Amala nea, dolö odoabalä ado afädë negela săhalea, Segeyo walioie bidida, muni giwi siliba afädë afädëla sogodeläla sălahilä, ie gelebi sagaia ami afiamaloi.* ³ Amaimo, eso neela udigise amo gaalu, magaia gaamugi awäla beahamelebe, dolö odoa memalä nefolalebe meli. ⁴ Bealahilä, ea ilima săhalea, Na muni bidi mogola idulä, dilige gelebi sagaia ami afiamaloi. ⁵ Amo nabalahilä, ilige afiai.

Amase, eso mogogige, eso bëgisebegige, ea bu elö amo gadola wäla hamoi. ⁶ Hä, deadise amo gaalu bu awäramelebe, dolö odoa, aso, memalämu nefolalebe meli. Bealahilä ea ilima nabahalea, Segeyo sedade amoda memalä aligila waeaseigoda mi edoïela nabi. ⁷ Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Afädëa nilima hamoi hamomolö made säsebegi nefolaleawela săi. Amala säla obëgësebegi, ea ilima săhalea, Dilige gelebi sagaia ami afiamalola săi.

⁸ Hä, deadi së gämolö amo gaalu, sagai eedo amea ie hamoi sigi aligilo amoma săhalea, Hamoi hamosa nefolalo amoli mofiamalolahilä, deadi maala hamoi amolidale bidi iia nedala, yose maala hamoi amoli iala wagamalola săi. ⁹ Dolö

* **20:2:** Muni giwi silibala săi amoda dolö afädëa segeyo afädëgi hamoi hamola muni bidi nelo amo gadoi. Giligi adoeada denal-iusala sälo.

odoa deadifali misi amoli maala, ilia muni giwi siliba afädë afädëla nii. ¹⁰ Amala neasebegi, dafidi awäla hamolo amolia maala helësësaleada, muni baagila awäla nimolö gabula helësëi. Gaso, il- iage muni giwi siliba afädë afädëla nii. ¹¹ Muni amo neala gaula awälahilä, ilia sagai eedo amoma habobala ¹² sähalea, Dolö hobeä deadifali misi amolia aoa afädëmu hamoi hamolo amolige, dia nilibalä dafidi misi gadoi hamola, muni afädëdila sogosio. Niliada yosefali awäla hamosa nea, eso neea hëgisebe amoma bibisa hamosa nelola säha dilo. ¹³ Amala säha dibegi, sagai eedo amea iligi dolö afädëma sähalea, Nedoo, na dima asiala made hamoi. Dia muni giwi siliba afädë afädëla nimolöie nebalä ado afädë negei madele. ¹⁴ Di hä, ïgo gaula mosalo. Dolö gowe hobeafali misi amoma, digali ï amo gadola ïmolö hamesamelë. ¹⁵ Nihile munia nihï hamese amo gadola hamomolö dialea madele. Ma, na mala hedabi hamosa nebegi, dia mudiahalela säi.

¹⁶ Amo gadola sälahilä, Yesuea säla wagala sähalea, Hobeala nefolalebe amolida neala dafidisalea, dafidila nefolalebe amolida neala hobeamolömelëla säla ï.

*Yesuea e baagola nowemolömelëla bu elö säi
(Maga 10.32-34, Ulugu 18.31-34)*

¹⁷ Yesu e Yalusaleme moholöie afiahalea, ea bëgëla aulo giwilasi amolima hilidomu aliga gala nea sähalea, ¹⁸ Nabahale. Nilï Yalusaleme afia- hamelë. Ami neëgi, Dolöie Malö amo gobela ïlo busa nefolalebe amolimage, mala dawadigi nefolalebe amolimage gaula ïmolömelë. Amala gaula ïasegi, ilia e baagomäia nufualola sämolömelë.

¹⁹ Amala hamolahilä, fii odoaea e gadiabola, ëfë damuia fëgälahilä, e baagomäia i fügäigi baala negemäiaie, ilia iligali gaula ïmolömelë. Amala hamoseda, segeyo äudä nelolahilä, osodagi e nowemolömelëla säi.

*Dafidilo namolöie nabi amo
(Maga 10.35-45)*

²⁰ Sebediie malö äudä amolele emela ïe malölali, Yesu neebee maalahilä, udia amea emo gumu sasagala salea, ema afädë ëdëgëi. ²¹ Amalebe, Yesuea ema nabahalea, Dia edo hamesala nabi. Udia amea säla obëgësalea, Dïe Beaha Maadela Sigi Neebee amida, nïe malö äudä, elöda dïe naabo dafädimadi, elöda dïe naabo fefeädimadila samiäiala sämolä säi. ²² Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Dilia nabasegoda dawa made nea, fuduia säsebe. Na ödä iigi usi molö neebewe gadola, alia molöi gabulela nabi. Amala nabasebegi, elea ema säla obëgësalea, Aliada molöi neawela säi. ²³ Molöila säsebegi, ea elema sähalea, Aliada nïe ödä iigi usi dibe amo dofä molömelë. Gaso, ali elöda nïe naabo dafädimadi, elöda nïe naabo fefeädimadila samiäiala sämolöda, nïe made. Nadoea gowe samiäiala daiai amea sämolömelëla säi.

²⁴ Amo säi amogi, bëgëla aulo nabülasi amolia nabalahlä, elema habobai. ²⁵ Habobasebegi, Yesuea ili mofiamolahilä sähalea, Fii odoa beaha aligilo neebe amoliada, udia dolö gelola beaha aligilo nea, amase, ilile ëi sälo neebe amoliada, udia dolö bobasëla made, gelola sigi aligilo amoda dilia dawa. ²⁶ Iliä hamolo amo gadola, dilia made hamomolö. Dili neebe gogi afädëa ëi sälo

namolöila helësëseda, ea dilile hamoi ugila nege-lasila hamolasilo namolömelë. ²⁷ Amase, afädëa dafidilo namolöla helësëseda, eda dilile memalä galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolömelë. ²⁸ Amo gadola, Dolöie Malöda udia dolöea ie hamoi hamolasimäia made misi. Ea ilile hamoi hamolasimäiage, ie namolö amo udia dolö yafiegali fisiga gala, ili sigi obëgemolöge misimelëla säi.

*Yesuea dolö si golai äudä wahilasi amo
(Maga 10.46-52, Ulugu 18.35-43)*

²⁹ Ili Yaligola äudulä afiasebegi, udia dolö yafie ili bëgëla afiai. ³⁰ Afiahalea beahamelebe, dolö si golai äudä idi agesua ami sebe meli. Elea Yesu baagila awäsebela säi amo nabalahlä, uuala sähalea, Dafidiloo, Debidiië malöö, ali bobasëmola säha sulo. ³¹ Elea amala uuasebegi, udia dolö gegedoi amolia elema nemola sähalea, Adomabu. Gameläla säla nemoi. Nemosebegi gaso, elea gelola uuahalea, Dafidiloo, Debidiië malöö, ali bobasëmola säha sulo. ³² Amala säsebegi, Yesu e maala beaha nea, ele welahlä sähalea, Na alima edo hamomäia helësësebela nabi. ³³ Amala nabasebegi, elea ema sähalea, Dafidiloo, dia alile si fisigälasimäiamelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi, Yesuea ele bobasëla, elele sihidoa diigi. Diigi amole fodolofali si fisigäla fädäla bealahilä, ele Yesu bëgëla asi.

21

*Yesu e beaha aligilo Gini gadoi hamola
Yalusaleme asi
(Maga 11.1-11, Ulugu 19.28-40, Yone 12.12-19)*

1 Ili Yalusaleme beselagalamolö ga madela, Olibebi neebee ami sege Bedifagi beselagalamolöie yauabia nea, Yesuea bægëla aulo äudä dafidi mosalolahilä ² elema sähalea, Gaamugi ami awäla beselagalala beahamelële, sugua dögi aseme, ïe malö daiadigile begela negei neë aabela bimolömelë. Beaseda, fisigäla ne neebeawi sigi misialo. ³ Afädëa alima ado afädë säsedä, gomalä sāmalo. Dafidiloea welebalä hamomolö galeamelëla sāmalo. Amala säsedä, ea fodolo sähalea, Hä sigi mosöla sāmölömelëla säi. ⁴ Dafidi Dafidilo Geloia bea säloma aligila bea säla negei amo gadola gausiala digamäia amala hamoi. Säla negei amoda gowe.

⁵ Saionoie idiwima sähalea, Bimo.* Dïe beaha aligilo Gini amoda di neebee maasebe. Hi e nagadaiala aligilo nea, sugua dögidäia fila maasebe. Sugua dögi üdïlidaia fila maasebe-gola sāmalo

säla dëdëla negei dialea. ⁶ Amala säsebegi, ïe bægëla aulo amole awäla, Yesuea hamomalola säi amo gadola hamoi. ⁷ Elea sugua dögi aseme üdïlile sigi maasebegi, ilia sugua dögi amoledäia ilile fagulo daia salugalo fösisebegi, Yesu e amolidaia fila fedai.

⁸ Amala fedala fise amo gaalu, udia dolö yafie gegedoi amolia ilile daia salugalo fagulo neala idiafa föladigi, odoaea fasela bäu gadoi dagabola gaula mafula föladigisa nelo. ⁹ Udia dolö gegedoi amoli Yesu awäse amo gadola dafidila awäha nelo amoliage, hobeala maaha nelo amoliage, uuala säsäla awähalea,

* **21:5:** 21.5 Saionoie idiwila säi amoda, Yalusaleme udia dolöla helësëmäia säi.

Agua. Nesege. Godeïe ëi gauia adadi.
 Debidiïe malöma sähago. Afädë Dafidilo
 Geloïïe ëigila maahago Godea e neala
 obeägïlasimäia.

Hosana. E ilibia neebe amoïe ëi gauia adahala
 säsäla afiai. *Sama*
*118.25,26*¹⁰ Yesu e Yalusaleme awäla beselagalase-
 begi, udia dolö ami nefolalo amoli sulubadelaea
 fudugila bedälahlilä sähalea, Dolö goweda nowëdula
 säha dilo. ¹¹ Amala säha dibegi, udia dolö gegedoi
 amolia sähalea, Goda bea sälo Yesu. Eda Galili
 segeïe gaamu Nasalese dolömelëla säha dilo.

Yesuea gobela ilo mosöa awäla hamoi amo
(Maga 11.15-19, Ulugu 19.45-48, Yone 2.13-22)

¹² Yesu e awäla gobela ilo mosöa besela-
 galahamelebe, bidi neadigi, bidi nimölöïe
 negeladigisa dibe amoli nesiladigisa nelo. Muni
 bedefalo auli amolige, amase, haea maliabu
 gadoi bidi neaha aligilo amolile filo auli amolige,
 neala besula besigadasi.* ¹³ Ea ilima sähalea, Ado
 säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, Nïe mosö
 amoda Godema adolo mosö dialeala sämolömelëla
 säla dëdëla negei dialea gaso, dilia fa nelo musügä
 aligilo igi äbä gadoi hamosebela säi.

¹⁴ Amala säsebegi, e gobela ilo mosö neebela
 ami, si golaige emo nafadeige mofiasebegi,
 ea ili wahiladidigisa nelo. ¹⁵ Gobela ilo busa
 nefolalo amoliage, mala dawadigi nefolalo

* **21:12:** 21.12 Dolö odoaea gobela ilo mosöïe yala isogi nelebo
 nea digahaleada, gobela ilo mosöa muni negei ameamu nelo. Il-
 iada Olomolele Giligilele muniada nelo made. Dolö amolia haea
 neasebe amolige, amase, nelebo odoa neasebe amolige, nelebo
 amoli Godegali odala ilo.

amoliage, Yesuea hedabifali hamose amo bealahiläge, amase, malësä nefolalo amolia gobela ilo mosöamadila dägö digala sähalea, Agua. Nesege. Godeïe ëi gauia adadi. Debidiië malöma sähagola säsebe amo nabalahiläge, ilia habobai. ¹⁶ Habobalahilä, ilia Yesuma nabahalea, Iliä säsebegoda dia nabasebelela nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Ä. Ado afädë säla dëdëla negei dibe amoda gomalä.

Malësä nelësa amolige, malö dodo naha sefo-lalebe amolige, ilile nafiala dia dië ëi gauia adamäia hedabolafali oleleimelëla säla dëdëla negei dialea. Dilia ado säla dëdëla negei dibe amo made meli nealela nabi. ¹⁷ Amala nabalahilä, Yesuea ili digila gaamugi amila Bedani midilö asi.

*Yesuea äfäeoma nemosebegi bausoi amo
(Maga 11.12-14,20-24)*

¹⁸ Diala yosefali nowela, gaamugi obëgësalea e sidëa baagoi. ¹⁹ Amala awähalea beahaleamelebe, idi agesugi ami äfäeo afädë neebe beala e i mia ami bea awähamelebe, gägä afädë maade, bäu badumu neebe meli. Gägä maade beala, ea äfäeo amoma sähalea, Dia gägä hobeala dofä made negemäiala säi. Amala säi amole, fodolo-fali bausoi. ²⁰ Bausosebegi, ie bëgëla aulo amolia bealahilä fudugila nabahalea, Äfäeo amo fodolo-fali bausoi amoda abeahälädula nabi. ²¹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dil-ima dofä sähago. Asigi äudä negela made, asigi afädë negela aligiseda, äfäeoma na walio hamoi amo gadola, diliage hamomolömelë. Amoda

afädë amomu made, dilia segebima dihi dagabola awäla, ödä duhuluma digamola säседа, amala hamomolömelë. ²² Dilia Godema adosalea, asigi afädë negela, nelebo afädë ïmola ëdëgëседа, amo dilia nimolömelëla säi.

Yesu dia hamosebego nowëa hamomalai hamosala nabi amo

(Maga 11.27-33, Ulugu 20.1-8)

²³ Yesuea gobela ïlo mosöamadi awäla, ado mala säla olelesa nebegi, gobela ïlo busa nefolalo amoliage, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amoliage, e neebea maalahilä ema nabahalea, Nelebo dia hamosebegoda nowëa hamomalai hamosala nabi. ²⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ïlima säla obëgësalea, Nage dilima ado afädë nabaha. Dilia säla obëgëседа, nelebo na hamosebeweda, gowea hamomalai hamosa neala sämolömelë. ²⁵ Yonea ödägi gesa nelo amoda abidila misi. Selesaia mosöala misile ma dolömadila misilela nabi. Amala nabasebegi, hilido didiähalea, Nilia selesaia mosöalala säседа, ea nilima nabahalea, Amai galëda, ema asigi afädë made negei goda edoïela nabolö gabu. ²⁶ Gasoda, nilia dolömadilala säседа, nili udia dolöbalä bedäsebe. Mida, ili sulubadelaea helësësalea, Yoneda bea sälo nelola helësësa nefolaleala didiäi. ²⁷ Amala didiälähilä, ïlia Yesuma säla obëgësalea, Nilia dawa madela säla obëgëi. Dawa madela säla obëgësebegi, ea ïlima sähalea, Amai galëda, nelebo na hamosebeweda gowea hamomalai hamosa neala dilima made sämolömelëla säi.

Ado besula malö äüdäea hamoila säi

²⁸ Yesuea sähalea, Dilia edo helësësebe. Dolö afädë nelo amoïe malö äudä sulo. Dolö amea ïe malö abulümi amoma sähalea, Dia walio awäla gelebi sagaia hamoi hamosa namialola säïmelë.

²⁹ Amala säsebegi, malö amea ïe eedoma haboila sälahilä gaso, hobeala oböla asigi hedabi negela, hamola asi. ³⁰ Amasebegi, dolö amea ïe malö elö amo neebee ami awälahilä, elö amoma säï amo gadola wäla säï. Sälebe malö elö amea säla obëgësalea, Nado, hamola awähadiola sälahilä gaso, made awäla fisi. ³¹ Amai, dolö amea hamoma-loi amo gadola, malö abodoea nabala hamoila nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Abulümlala säï. Amala säla obëgësebegi, Yesuea il-ima säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dagisi muni nelo nefolalebe amoliage, idigi nawelo udia muni ïmola sälo nefolalebe amoliage, dilida digila, ilidale dafidila Godea Beaha Maadela Sigi Neebee ami afiahagomelëla säï. ³² Amoïe mida, Yone e dili neebee maalahilä, ea idi mogoifali amo olesebegi gaso, dilia dofä gabula helësëla made nelomelë. Dagisi muni nelo amoliage, idigi nawelo udia muni ïmola sälo amoliage, ea ado mala säsebe amo nabalahilä, ea säse amo dofä gabula helësëïmelë. Iliä amala helësësebe amo, dilia meli gaso, bealahilä dilia asigi besula, dofä gabula helësëla made nelomelëla säï.

*Ado besula sagai oodola beaha namialola säï
(Maga 2.1-12, Ulugu 20.9-19)*

³³ Yesuea sähalea, Ado besula elö säsebewege nabualo. Sege eedo dolö afädëa sagai sagala, yalala amalela diladigimelë. Diladigilahilä, isogi ami gelebi gägä fësëla salimolöïe naga dögoi.

Amala dögöla negesilahilä, sagai idihë nea beaha aligilo mosö holöbö ilibia ola fedalahilä negesi.* Amala hamolahilä, ea dolö odoama sähalea, Sagai oodola beaha namialola säsilahilä, hï e sege wagadi made asimelë. ³⁴ Gelebi gägä hä, faimolö segeyo ga madesebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo amoli mosalolahilä, sagai oodola beaha aligilo amolima ie gägä odoa nimaloi. ³⁵ Amala nimolö awäsebegi, sagai oodola beaha aligilo amolia hamoi hamolasilo amoli gaulahilä, elö amo nufudala ialalei, elö amo nufudala baagoi, amase, elö amo igia nufi. ³⁶ Amala hamosebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo odoa, dafidi fisiga gai amoli holöbö gidogolahilä, fisiga galebege sagai oodola beaha aligilo amolia dafidi hamoi amo gadola wäla ilimage hamoimelë. ³⁷ Hobeafali, sagai eedo amea hïle malö amo fisiga gai. Eedo amea helësëlahilä sähalea, Nïe malö wema ilia e hawala mogola hamomolöla helësësala säi. ³⁸ Hïle malöfali maase amo bealahilä, sagai oodola beaha aligilo amolia hilido didiähalea, Goda sagai eedo amoïe malöfali gabugo. Eedoïe nalä negei nilia nimolöïe, e nufidedila didiäi. ³⁹ Iliä e gaulahilä, sagai amoïe yala baagido sadia gala nufudala baagoimelë.

⁴⁰ Amala hamoi amo, sagai eedo amea maalahilä, sagai oodola beaha aligilo amolimada, edo hamomolö gabula nabi. ⁴¹ Amala nabasebegi,

* **21:33:** 21.33 Godea ie Isilale udia dolöma hamosebe amoïe, gelebi sagaila säla ado besula Aisaea 5.1-2gi säi dibe amo nealahilä Yesuea säla i. Ado besui amoïe mida gomalämelë. Dolö sagai sagalola säi amo gadoida, Gode hï emelë. Amase, gelebi sagai amo gadoida Isilale udia dolömelëla säi.

ilia ema sāla obēgēsalea, Ea dolō nafade amoli neala nafadela nufudadigimolōmelē. Amalahilā, gāgā faimolō fu beselagalasolo amo gala, faila mogelo dolō amolia oodola beaha namiāia, sagai amo ilima ĩmolōmelēla sāi. ⁴² Amala sāsebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilia ado sāla dēdēla negei amoda made meli neale.

Mosō olelo amolia igi galone made gabula memelela fisi amoda, galone geloi dafidilo dialeamelē. Dafidilo Geloia hamogilebeda, nilia siia bealahilā fudugisa neala

sāla dēdēla negei dialea. *Sama 118.22-23*

⁴³ Amoie na dilima sähago. Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo dili neebea guila neala gaula awālahilā, udia dolōea amoie gāgā negelo amolima ĩmolōmelē. ⁴⁴ Igi amodaia udia dolō digase amolida, igi amea dusudasila fisimolōmelē. Amase, igi amea udia dolō eegeseda, hā eegela fisimolōi fisimolōmelēla sāi.*

⁴⁵ Amo sālebe, gobela ilo busa nefolalo amoliage, Felesi dolō nefolalo amoliage, ea ado besula sāsebe amo nabalahilā, amoda ilile sāsebelā helēsēi. ⁴⁶ Iliā Yesu gaudelāla idi hogoi gaso, udia dolō nefolalebe amolia Yesuda bea sālo neala sāha dibe amogi bedāi.

22

Ado besula udia neahalea molō giala daiala negeila sāi

(Ulugu 14.15-24)

* **21:44:** 21.44 Dawadigi dolō odoaea helēsēsaleada, damo gogi dēdēi goda Madiu hī made dēdēi gasoda, dolō elōea hobeala dēdēi gabula helēsēi. Ulugu 20.18 bimalo.

¹ Yesuea ado besula ilima bu elö sähalea,
² Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Beaha aligilo gini afädëa ie malö udia neasebegi, molö giala daiala negei. ³ Daiala negesa maadelahilä, ea ie hamoi hamolasilo amolima sähalea, Udia dolö giwi säi amoli walio misiäia bea mosaloi. Bea asi gaso, giwi säi amoli moholö haboi. ⁴ Habosebegi, ea hamoi hamolasilo odoama mosalolahilä sähalea, Na giwi säi amolima gomalä sāmalo. Molö molö daiala negei dialea. Nie sugua gao gawalige, üdili odoa säfei hedabige giala dagabodasila negela, nelebo sulubadela daiala negei dialea. Udia neaseweie molö molö misiäiala sāmalo säi. ⁵ Amala säla awäsebegi, giwi säi amolia auaulahilä afiai. Dolö afädëda, hile sagaia asi. Amase, elöda hile sidua mosöa asi. ⁶ Odoa made asi amoliada ie hamoi hamolasilo amoli gaulahilä, nafadela nufudala baagoi. ⁷ Amala hamosebegi, beaha aligilo gini amea mihalälahilä, ie ami dolö amoli mosalolahilä, ilia nufidelo dolö amoli nufudala baagosa maadela, ilile mosö gobesa maadei.

⁸ Amala mosalolahilä, ea ie hamoi hamolasilo amolima sähalea, Molö giala daiala negesi dialea gaso, na giwi säi amolida dofea made gabu. ⁹ Idi osogoloa ami awälahilä, udia dolö gausiasebe amolima, udia neaseweie molö molö misiäiala sāmolo mosalola säi. ¹⁰ Amala säsebe amo nabala, hamoi hamolasilo amolia idigi awäla, udia dolö gausiai amoli sulubadela neala gegeedosebegi, nafadege hedabige maala, molö molöie mosö amo nobai.

¹¹ Udia dolö mofiaha maadesebegi, beaha

aligilo gini amea mofiai sefolalebe amoli bimolöie digalahilä beahamelebe, dolö afädë udia neahalea fagulo gälo amo made gäi misi sebe meli. ¹² Amo bealahilä ea nabahalea, Nedoo, udia neahalea fagulo gälo amo made gäi goda, abilia misi saleala nabi. Amala nabasebegi, dolö amea ado säla obögëla made sulo. ¹³ Ado säla made obögësebegi, beaha aligilo gini amea ie hamoi hamolasilo amolima sähalea, Ie naabo emole helegela nafodolahilä, gasimi sagai dibeami sadia idogomo. Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

¹⁴ Yafie wei gaso, afädë afädëla memelei gabiola säi

Dagisi muni negemolö gabule, ma made negemolö gabulela nabi

(Maga 12.13-17, Ulugu 20.20-26)

¹⁵ Felesi dolö nefolalo amoli awälahilä, ado afädë negemolöie didiähalea, Yesuea ado säsebe amoie abilia säla oodamolödula didiäha dilo. ¹⁶ Amala didiälahilä, ilia ilile bögëla aulo nefolalo amolige, Heledoie sosogo nefolalo amolige, Yesu neebea mosalosebegi, ilia ema sähalea, Säla Olelelo, nilia helësësaleada, dia ado dofämu sälo. Amase, dia Godeie mala säla olelese goda, mogolafali säla olelesa. Dia dolö odoabalä made bedälo ameadä, dia mogoiimu olelelola helësësamelë. ¹⁷ Amalo gabugi, dia helësësebe amo nilima säla imäia. Beaha aligilo Gini Sisa neebe amomada, dagisi muni imolö dialeale ma maadelela nabi. ¹⁸ Amala nabasebegi, Yesuea ilile asigi nafade amo helësëlahilä, ea ilima sähalea, Asigi fea negelola dilia, edoie ne fedogola

beaha. ¹⁹ Muni dagisi negelo giwi gogi nema ole-mola säsebegi, ilia giwi afädë ema i. ²⁰ İasebegi, ea il-ima nabahalea, Muni giwi egowegi dolö busa dibe gowege, ëi dëdëi dibe gowege, nowëie gabula nabi. ²¹ Amalebe ilia sähalea, Sisaïela säi. Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nelebo Sisaïeda Sisa hïma ïmalo. Godeïeda Gode hïma ïmalola säi. ²² Amala säi amo nabala ili fudugilahilä, e dïgila bahïla asi.

Sadiusi dolö amolia Yesuma baagoi nowelo amoïe nabi

(Maga 12.18-27, Ulugu 20.27-40)

²³ Segeyo amo galamu, Sadiusi dolö nefolalo amolia Yesuma afädë nabulöie e neebee misi. Sadiusi ilia udia dolö baagoi amoli made nowemolöla sälo. ²⁴ İlia nabahalea, Säla Olelelo, Mosesea sähaleada, Dolö baagoi amea malö made sogobala baagoi galëda, baagoi amoïe edoea udia didalo amo bedefala nealahilä, edoo baagoi amoïe malö sogobamolö dialeala säla dëdëla negei dialea. ²⁵ Amaimo, nilïgi edoolali gifalädalïa nefolalo amoli, abulümi amea udia nii amo malö made sogobala baagosebegi, ëoea udia amo nii. ²⁶ Neala nea, edoo agedu amoge amo gadola wäla hamosebegi, edoo osoda amoge baagolebe, sosogo gifalädalïa amoli sulubadela baagola mimisa maadei. ²⁷ Amala baagosa maadeibua, udia amo hobealafalï baagola wagai. ²⁸ Amo gadola hamoi amo, ili sulubadelaëa udia afädë amomu neala nelo. Amai, hobeä baagoi nowesolo amo gala, malö gifalädalïa amoligi udia amoda abodoweie udia samolödula nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Ado säla dëdëla negei dibe amoge, Godeie geloi dibe amoge

made dawadigi neebe goeada, dilia asiala helësëla säsebegu. ³⁰ Amoïeda, udia dolö baagoi amoli nowelagalaseda, udia made nimolöge, dolö made fimolöge. Selesaia fii ili selesaia mosöa nefolalebe amoli gadoi namolömelë. ³¹ Amalo amo, baagoi amoli neala nowelasimolö amoïeda, Godea dilima ado säla dëdëla negei dibe amoda, aso, nidela made neale. ³² Ea sähalea, Neda Abalahama, Aisaga, Yeigabala ilile Gode neawela säla dëdëla negei dialea. Gode eda baagoi amolile Gode made, eda nefolalebe amolile Gode neamelëla säi.

³³ Amala säsebegi, udia dolö gegedoi nefolalo amolia nabalahlä, ea säla olelesebe amogi asigigi fudugisa nefolalo.

Godea nilia hamomalai dibe amogi, edefadeda abododula nabi

(Maga 12.28-34, Ulugu 10.25-28)

³⁴ Yesuea ado säi amea, Sadiusi ilia säla obëgëmolöi made nefolaleamelëla säi amo nabala, Felesi dolö nefolalo amoli gegedolahilä, ³⁵ ili sosogo amoligi dolö afädë mala säla negei amo dawadigi amea, Yesu fedogola bimolöie ema ado afädë nabi. ³⁶ Dolö amea nabahalea, Säla Olelelo, Ado säla negei amogi, nilia hamomalai dibe edefadeda abododula nabi. ³⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dafidilo Geloi dië Gode neebe amo dië bobaeage, gesamiage, asigiage, boba hamomalo. ³⁸ Nilia hamomalai dibe amoligi, edefadeda amomelë. Amoda dafidilomelë. ³⁹ Amase, agedu gowege amo gadoimelë. Dihidi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amolige boba hamomalo.

⁴⁰ Mosesea Ado sulubadela säla negei dibe amoge,

bea sälo nefolalo amolia bea säla negei dibe
amoge, nilia hamomalai ado äudä amolegimu
bege didigila gosai dialeamelëla säi.

*Afädë Memelei moholömelëla säla negei amoie
nabi amo*

(Maga 12.35-37, Ulugu 20.41-44)

⁴¹ Felesi dolö amoli gegedoi nefolalebegi, Yesuea
ilima nabahalea, ⁴² Afädë Memelei amoieda, dilia
abilia helësësa. Eda nowëie malö neala nabi.
Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Debidiië
malöla säi. ⁴³ Amala säla obëgësebegi, ea il-
ima nabahalea, Amai galëda, Godeie Gesamia
Debidima adolasisebegi, Debidia ema Dafidilo
Geloila säi amoda abiliadu. Debidia da gomalä säi.

⁴⁴ Dafidilo Geloia nïe Dafidilo Geloima sähalea,
Dïe ado nii nefolalebe amolida, dïe emoea
daiasamäia, na neala ifosidelä, di nïe naabo
dafädimadi beaha samialola
säi. ⁴⁵ Debidia hï ema Dafidilo Geloila säi galëda,
eda Debidiië malöda abeahäladula nabi. ⁴⁶ Amala
nabasebegi, afädëa ema ado säla obëgëmolöi
made meli. Amasebegi, segeyo amila nofela,
ili bedähalea, afädëa ema ado bu made nabelo.

23

Felesi dolöle mala dawadigi dolölele mala

(Maga 12.38-39, Ulugu 11.43, 11.46, 20.45-46)

¹ Hobeala, Yesuea udia dolö gegedoi amolimage,
ïe bëgëla aulo amolimage ² sähalea, Mala dawadigi
dolö amolige, Felesi dolö amolige Moseseie

filodaia saleamelë.* ³ Amai gabugi, ilia dilima
 ado sulubadela säse amoda, dilia nabala bægëla
 hamomolöi. Gaso, mala ilia hamose amo
 gadolada, dilia made hamomalo. Mida, ilia
 made hamosalea, adoeamu sälo gabugi. ⁴ Ili
 nelebo yöi neegila häuala gaulo amo, dolöie
 gädädaia negesilo amogida, hilida naaboea
 didigila yöi amoli gaumolöla made helësëlomelë.
⁵ Nelebo sulubadela ilia hamose amoda, dolöea
 bimäiala hamolo. Iliada nelebo salelo amogi ado
 damui dädëla salalahilä, odagiage baala, amase,
 naabogige gälo gaso, ilia salelo amoli edefade
 bobogalamu gälo nefolalo. Amase, iliada ëfë
 gadoi fagulo sedade gäi amoie bidigi begedidigilo
 gaso, ilia ëfë sedadeamu begedidigilo nefolalo.*
⁶ Iliada molö nasebea amige, gedolo mosöa amige,
 dafidilo filo dibeä ami fimolömu hamelo. ⁷ Amase,
 iliada magaia gaamugi, udia dolöea ilima, di go
 gabiola sämäiäage, säla olelelola sämäiäage hamelo.
⁸ Amalo gaso, dolöea dilima säla olelelola sämolöi

* **23:2:** 23.2 Moseseie filodaia saleamelëla säi amoda, Ado säla
 negei amo Mosesea udia dolöma olelesa nelo amo gadola, mala
 dawadigi dolö amoliage, Felesi dolö amoliage amo gadola säla
 olelesa nefolalo amoie säi. *

* **23:5:** 23.5 Iliä sisigila sähalea gälo
 amoda Yu dolö ilia hamolo. Iliada ado damui odoä dädëlahilä,
 nelebo salelo amogi salelo, amo dädëla sali amoda ilile naabo
 fefeädimadige gälo, amase, ilile odagiage baalo. Sigi Obëgëi 13.9, 16,
 Mala Bu Eegei 6.8, 11.18 amoli bimalo. Amase elöda, Yu iliada ado
 Nidei 15.37-41gi dibe amo bægëla, ëfë hilile fagulo gäi amoie bidigi
 begedidigilo. Amalo gaso, Yesuea sähalea, Mala dawadigi dolöge Fe-
 lesi dolöge sisigila sämolöie nelebo gälo amoda edefade bobogamu
 gälo, amase elöda, ëfë sedademu ilile fagulo bidigi begedidigilo.
 Mida, udia dolöea bimäiala, ilida hä dofä Godeie ado säla negei amo
 bægëlo gabula sämäia amalola säi.

mademelë. Mida, afädë emu dilile säla olelelo nea. Dili sulubadela didoo didoolali neamelë. ⁹ Amase, nagadaia wi neada, dolö afädëma dilile diadolada sāmabio. Mida, afädë emu dilile diado nea. Amoda selesaia mosōa neamelë. ¹⁰ Dilima dafidilola sāmölöi mademelë. Mida, dilile Dafidilo afädë nea. Amoda Afädë Memelei amomelë. ¹¹ Dilile busa edefade neebe amolida, dilile hamoi ugila negela hamolasilo namolömelë. ¹² Afädëa hī e ilibiaseda, eda nagadaialasimolömelë. Amase, afädëa hī e nagadaiaseda, eda ilibialasimolömelëla säi.

Yesuea mala dawadigi dolömage, Felesi dolömage mala nafade ilia hamosebe amoie säi amo (Maga 12.40, Ulugu 11.39-52, 20.47)

¹³⁻¹⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami udia dolöie odagia galadidigilo. Dihili dilida made nogila digahalea, dilia udia dolö nogila digadelä hamose amolile idi galadidigilomelë.*

¹⁵ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Dolö afädëamu dili bēgēla aulo namiäiaie, dilida duhulu dibeamadige, sege fōi dibeamadige nawesa aligilo. Amaimo, e hä bēgēla aulo aligiseda, e heli segeie malö dili gadoi

* **23:13-14:** 23.13-14 Dawadigi dolö odoaea helēsēsaleada ado odoage damo amogi dialeala helēsēi. Ado amoda gomalä. [14 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia udia didalo sebe amoli dahila neala, ilile mosōa nelebo dibe amo fa neala gaula aulo nea. Dilile asigi musügä negesilahilä, adoeamu Godema sedadela adolo nea. Amala hamosebe amoie, dili sē edefade muäia baala imolömelë.] Maga 12.40 bimalo.

hamolasilo. Gasoda, ïe mala nafadea dili baagila aulomelë.

¹⁶ Dihili dili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebego. Dili asigii gabu. Mida, dilia sähalea, Afädëa gobela ïlo mosöla säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda, amoda memalä melëlo. Gaso, afädëa gobela ïlo mosöa golola säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda, amoda ea säi amo gadola hamomolö dialeala sälo. ¹⁷ Dilida asigi maade, si golai gabu. Godeïe siigi hedabifalïda abodo. Golo amo hedabi gabule, ma gobela ïlo mosö amo hedabi gabule. Diliada dawa, goloda gobela ïlo mosöa dibe amoïe, Godeïe nafolala hamolo. ¹⁸ Amase, dilia elö sähalea, Afädëa gobela ïlo aulila säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda, amoge memalä melëlo. Gaso, afädëa auli amodaia nelebo odala ï amola säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda, amoda ea säi amo gadola hamomolö dialeala sälo. ¹⁹ Dilida si golai gabu. Godeïe siigi hedabifalïda abodo. Nelebo gobela ïlo amo hedabile ma, auli amo hedabile. Diliada dawa, nelebo gobela ïlo amo aulidaia dibe amoïe, Godeïe nafolala hamolo. ²⁰ Amai gabugi, afädëa aulila säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda, eada auli amoge, nelebo sulubadela aulidaia dibe amoge säla, migalïa diigila ado gelola säla negelo. ²¹ Amase, afädëa gobela ïlo mosöla säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda, eada mosö amoge, mosö amogi aligilo amoge säla, migalïa diigila ado gelola säla negelo. ²² Afädëa selesaia mosöla säla, migalïa diigila ado gelola säla negeseda, eada Godeïe sigi aligila filo amoge, filo amodaia sebe amoge säla, migalïa diigila ado

gelola säla negelo.

²³ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, nelebo nelësa sagaia neebe amo sulubadela amogi, nabülasi mogelahilä nabü afädë Godegali ilo gaso, Ado säla negei dibe amogi ado edefadedä, dilia buludola fisi. Buludola fisi amolida goweli. Mogola hamologe, bobasëla ugila negeloge, amase, asigi afädë negeloge buludola fisi. Nabü afädë Godegali ilo dafidi säi amo made fisila, dilia ado edefade goweli hahamosa nelo galebeda, dofealabio. ²⁴ Dihili dili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebego. Diliada molö gobei nahalea, eeme nelësa seëgi, amo neadigilo gaso, molö gobeigi sugua gamele seëgi, amola wälada sübä dëgilomelë.

²⁵ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Diliada gaaboge faloge daia baagido gomu hëlo gabu. Gaso, isogida dilia dihilile asigi made sigi aligila, molö fa nelo amea nobai gabumelë. ²⁶ Felesi si golai di, gaabo isogi dafidi nigime hëmalo. Amala hamoseda, daia baagido goge gëgelë baai made bimolömelë.

²⁷ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Dilida baagoi bauia beni faleia hëi amo gadoi gabugo. Baui daia amoda hedabifalä beaha gaso, isogi dolö baagoi amolile giwi amoge, nelebo sulubadela nigime baala nobai dialea. ²⁸ Amo gadola wäla, dilile domalo beala udia dolöea asigisaleada, dilida dolö mogoi gabula asigilo gaso, dilile isogida asigi fea negeloge, mala nafademu hamologe nobai gabugo.

²⁹ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Fesi dolöla dili, asigii gabu. Diliada bea sälo amoli baulo mosö olala, amase, dolö mala mogoi hamolo amoli baulo mosö amoge momadolo gabio. ³⁰ Dilia sähaleada, Nilä nilile mäula ili nefolalo amogi galebeda, nilia ili ugila negela bea sälo ilile heale made digalabiola sälo. ³¹ Amala sälo ameada dilia olesalea, dilida bea sälo nufidelo amolile malö gabula olelomelë. ³² Amalo gabugi, dilia dilile diadola ilia mala hamolo amo gadola, hamola wagamalo.

³³ Dilida baagolo nubage, nubaie malöge nebege. Godea dilibalä gudisegi, dili heli segea moholö amoda abeahäla sisigala moholö gabu. ³⁴ Amai gabugi, nabuö. Na bea säloge, dolö asigi falagaseige, amase, mala dawadigi dolöge dilima fisiga gamolömelë. Odoada dilia nufudala baagola, odoada i fügäigi baala negemolömelë. Amase, odoada dilile gedolo mosöa ami fëgälahilä, ili nesila gaamu afädëgila doadigila awäla, gaamu elögi nesila fisiga gamolömelë. ³⁵ Amoie mida, dolö mogoi nagadaia wi nefolalo odoaea nufi amoli sulubadelaie heale digai amoda dilimamu diamolömelë. Mi gäwila dolö mogoi Aibeledale heale digaia amila maala, Belegaeaie malö Segelaeage, dolö dilia gobela ilo mosöle gobela ilo aulile adeba ami nufi amoie heale digaia ami, ili sulubadelaie heale digai amoda dilimamu diamolömelë. ³⁶ Na dilima dofä sähago. Nafade egoweli sulubadela hamoi amoie bidi nimolö amoda, udia dolö walio nefolalebe welia nimolömelëla säi.

*Yesuea Yalusaleme bobasëi
(Ulugu 13.34-35, 19.41-44)*

³⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Yalusalemee, Yalusalemee, bea sälo amoli nufudala baagologe dili, amase, dolö diligali fisiga wei amoli igia nufidologe dili. Gagalugoea ie malö augia hawa neala gafedela musügä negelo amo gadola, segeyo nahuigi na dïe malö goli neala gegedolasideläi gaso, dilia habosio. ³⁸ Nabuö. Godea dilile mosö dīgīla awāla, mosö amo memalä diamolömelë. ³⁹ Na dilima ado afädë säla iahago. Dilia ne bu elö made beala nelolahilä, dilia sähalea, Afädë Dafidilo Geloïie ëigila maahago, Godea e neala obeägīlasimāiala sāmōlōmelēla Yesuea säla i.

24

*Gobela ilo mosö nafademolömelëla säi amo
(Maga 13.1-2, Ulugu 21.5-6)*

¹ Yesu e gobela ilo mosöamadila awāha nebegi, ie bēgēla aulo amoli e neebee maalahilä, ilia ema, gobela ilo mosö amoli bimola säi. ² Amala säsebegi, ea ilima säla obēgēsalea, Egoweli beahale. Na dilima dofä sähago. Igi elö daia dadagulula fedai golida, sulubadela mugulula digaha maademolömelëla säi.*

*Yöi yafie moholömelëla säi
(Maga 13.3-13, Ulugu 21.7-19)*

³ Yesu e Olibebidaia sebegi, ie bēgēla aulo amoli hilidomu maalahilä nabahalea, Dia nilīma

* **24:2:** 24.2 Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dēdēi dibe amoligida, biida go. Ea segeyo aligila wagamolö amoie säha nelo. Ado amoda 24.2-25.46 amogi dialea.

säla ïmo. Dia säi amo abola beselagalamolödu. Dafidi nelebo edodale beselagalasegi, nilia amo bealahilä, di hä, ulufadigimolö amoge, aligila wagamolö amoge, ga made gabula helësëmolöla nabi. ⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Odoaea dili dahila neloea, idihë namialo. ⁵ Mida, dolö yafie maalahilä nie ëi säla, Afädë Memelei Geleso amo ne misi neawela sälahilä, udia dolö yafie dahila nimolö moholömelë. ⁶ Amase, sege ga madefali nudusalea ado goba nabase amogige, sege wagadi made nudusalea wabula säse amo nabase amogige, dili fudugila bedäloea, asigi sigi namialo. Nelebo amala hamomolö dialea gaso, amoda aso, aligila wagamolö mademelë. ⁷ Fii elöle elöle nuduladigi, gamane elöle elöle nuduladigisa namolömelë. Amase, sidë ige, fogolige sege odoagi moholömelë. ⁸ Nelebo amoli sulubadela hamomolö amoda, udiaea malö ägümolö salea, mi gäwila sëlo amo gadoi bimolömelë.

⁹ Amo gala, dili gaula neala sëlasila, nufudala baagomolömelë. Nie ëigi nefolalebego bealahilä, udia dolö fii odoa amoli sulubadelaea dilima bimolö habobamolömelë. ¹⁰ Segeyo amo gala, yafiea nema asigi afädë negei amo digila awälahilä, ilia hilimu bimolö habobala, odoama gaula ïmolömelë. ¹¹ Amase, wäfalä bea sälo yafiege maalahilä, udia dolö yafie dahila nimolömelë. ¹² Mala nafade edese amea, udia dolö yafiea boba hamolo amo gögila badilimolömelë. ¹³ Amamolö gaso, afädëa aso madelahilä, wagamäiala gelola aligiseda, e damula moholömelë. ¹⁴ Fifi asi sefolalebe amoli sulubadelaea nabaha

maademäia, Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe
Ado Mala Hedabi amo sege föi sulubadelagi
säla daidosa maademolömelë. Amala daidosa
maadeseda, aligila wagamolömelëla säi.

*Nelebo yöi ayägöloi bimolö amoïe säi
(Maga 13.14-23, Ulugu 21.20-24)*

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea,
Amamolö gabugi, dilia bea sälo Danialoea nelebo
yöi ayägöloi amoïe säla negei amo Godeïe mosöa
dië beaseda, (ado egowe nidese ameada hedabola
helësëmalo) ¹⁶ Yudia segea sefolalebe amolida,
segebi dibeami fisäla baluluia afufumalo. ¹⁷ Amo
gala, afädë mosö figädaia sebe amea digalahilä,
mumusogi ïe nelegei nea digamabio. ¹⁸ Amase,
afädë sagaia neebe amea, fagulo daia salugalo
negei amo mosöa nea obëgëmabio. ¹⁹ Segeyo
amo gala, udia fagulo hagui sefolalebe amolige,
malö dubo dodo ïaha sefolalebe amolige, asigii
gabu. ²⁰ Fisäla moholö amoda i bäu gisalea gögi
mulo amo gala galëge, amase, hele filo segeyo
Sabada gafegi galëge muloea, dilia Godema adosa
namialo. ²¹ Mida, segeyo amo gala yöi edefade elö
elöla yafie maala negei dië bimolömelë. Sege föi
dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila yöi amo
gadoi made meli. Amase, hobeage bu elö made
bimolömelë. ²² Amaimo, amo gala Godea segeyo
obobagilasi made galebeda, udia dolö sulubadela
fisilabio. Amalabio gaso, udia dolö hï memelei
amoli helësëlahilä, obobagilasimolömelë.

²³ Segeyo amo gala, afädëa dilima sähalea,
Bimo. Afädë Memelei amo misi neala säsege,
gagowei misi neamelëla säsege, dofä gabula

helësëmabio. ²⁴ Amoïe mida, wäfalï Afädë Memelei gadoi odoage, wäfalï bea sälo odoage moholömelë. Amala maalahilä, ilia udia dolö Godea memelei nefolalebe amoli dahila neala hamomabelela bimolöïe, dolöea dofä hamomolöi made gadoige, hïdo elöige hamosa namolömelë. ²⁵ Nabuö. Amo made hamola neebe amo gaalu, na dilima säla ïahagomelë.

²⁶ Amaimo, afädëa dilima sähalea, Nabuö. Sege udia dolö aligilo made dibeami neala säседа, ami mosabio. Amase, afädëa sähaleada, Mosö hogoli afädëgi nogila digai saleala säседа, dofä gabula helësëmabio. ²⁷ Mida, sege yabagelela eso maasidola maala, eso digasido amige yo digalo amo gadola, Dolöïe Malö amo ulufadigisolö amo gala, amo gadola wäla ulufadigimolömelë. ²⁸ Baagoi domalo dibeami haea säsalï gadoi gege-domolömelëla säi.

*Hobeala Dolöïe Malö ulufadigimolö amo
(Maga 13.24-27, Ulugu 21.25-28)*

²⁹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo amogi yöi yafie elö elöla amo hamosa maadei amole, eso usila, aube made neela, amase, gasum-ili mudaiala besela didigafulahilä, muugi nelebo geloi hïdo elöi amoge neala fogolasimolömelë. ³⁰ Amala hamosegi, Dolöïe Malö amoïe nofe elöi amo mudaia ulufadigisegi, sege dibe sulubadelagi nefolalebe amoli didigaomolömelë. Ili beahalea, Dolöïe Malö amo geloi amole, yo digalo hïdo elöïfalï amolebalä, mu baidilidaia maala neë bimolömelë. ³¹ Amase, fulöea gelola fuse amo gaalu, ea ïe selesaia fi amolima mosalolahilä, udia dolö hï

memelei sege föi sulubadelagi, agesu näiado nefolalebe amolige, näiado nefolalebe amolige, neala gegedolasimalola sãmolömelëla säi.

*Yesuea äfäeoie ado säi amo
(Maga 13.28-31, Ulugu 21.29-33)*

³² Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Diliada äfäeoie mala amogi helësëmalo. Äfäeo fësëgësisila, bâu gähe bobagiseda, dilia helësësalea, sege esomolöda ga made gabula helësëlomelë.

³³ Amo gadola wäla, nelebo sulubadela säsewe gadoi hamose dilia beaseda, amoda hä, ga made, suägisa gabula helësëmalo. ³⁴ Na dilima dofä sähago. Udia dolö walio nefolalebego baagola made nefolalegi wäla, nelebo säi amoli sulubadela hamosa maademolömelë. ³⁵ Mu giwige, naga föige hogosa helemolö gaso, nïe adoda dofä made hogosa helemolömelëla säi.

*Dolö afädëa gowe gala hamomolöla dawa
madela säi amo
(Maga 13.32-37, Ulugu 17.26-30, 17.34-36)*

³⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amala hamomolö amoda segeyoge, aoage afädëa dawa mademelë. Selesaia fii iliage, Malöeage dawa mademelë. Nadoea hïdomu dawadigi neamelë.

³⁷ Dolöie Malö ulufadigisolo amo gala, Noaïe segeyogi hamoi amo gadola wäla hamomolömelë.

³⁸ Ödä bëi made maala nebegi, ilia molö ödäge nadigi, udia neadigi, dolö fila awäladigisa nebegi, Noa duugi fila fedamolö segeyo amo beselagalaimelë. ³⁹ Iliä dawa made nebegi, ödä bëi

maala ödäea sulubadela mai. Dolöie Malö ulu-fadigisololo amo galage, amo gadola wäla hamo-molömelë. ⁴⁰ Segeyo amo gala, dolö äudä sagaia neëgi, elö amo neahalea, elö amo digila moholömelë. ⁴¹ Udia äudä wahalo dailaha neëgi, elö amo neahalea, elö amo digila moholömelë.

⁴² Amai gabugi, dilile Dafidilo segeyo gomo gala moholö gabula, dilia dawa made ameada, dili idihë namialo. ⁴³ Ado gowe helësëmalo. Mosö eedoea fa nelo dolö gasigi gowe gala moholöla helësëi galebeda, ea idihë neëgi, ie mosö dagabola fa nea digamäia fu made ialabiomelë. ⁴⁴ Amai amea, diliage daiala namialo. Mida, Dolöie Malö moholö amoda, dilia gowe gala moholö gabula helësëi made neëgi, e moholömelëla säi.

Ado besula hamoi hamolasilo hedabiëge nafadeiege

(Ulugu 12.41-48)

⁴⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hamoi hamolasilo asigi falagaseige, nulügäige neebe amea, ie dafidiloea hile mosöa hamoi hamolasilo odoa sigi namiäia, ilile molö segeyo hï daiala negeifaligi mogela ilo amoda abodowedu.

⁴⁶ Ie dafidiloea maala beahalea, hamoi hamolasilo amea hamoi amo gadola wäla hamosa neë beaseda, hamoi hamolasilo amo obeägilömelë.

⁴⁷ Na dilima dofä sähago. Dafidilo amea hamoi hamolasilo amoma ie nelegei sulubadela sigi namialamolömelë. ⁴⁸ Amaimo, hamoi hamolasilo nafadea asigiamu helësësalea, nïe dafidilo aso, deegela, fodolo made moholöledula helësëlahilä,

⁴⁹ ea hamoi gaalu hamolasilo nefolalebe amoli

nufudala, gagaolo ödä nulö dolöbalä molö ödäle naha aligilomelë. ⁵⁰ Amai gabugi, hamoi hamolasilo amea e segeyo gowegi, aoa gowegi moholöla helësëi made neëgi, ïe dafidilo amo moholömelë. ⁵¹ Maalahilä, ea hamoi hamolasilo amo neala nafademolöi nafadelasila, e asigi fea negelobalä namialamolömelë. Amida, ili diisalea bese ali nalëgsa namolömelëla säi.

25

Ado besula udia dodola nabülasïe säi

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo amo galada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida, gowe gadoi diamolömelë. Udia dodola nabülasia ilile elamu amoli neala gaula, udia nimolö dolö amo gausiamolöie afiai. ² Udia amoligi biada asigi maade, amase, biada asigi gäwi. ³ Udia asigi maade amoliada, ilile elamu gaula afiai gaso, amobalä weli osala nafolala, gaula made afiai. ⁴ Amasebegi, udia asigi gäwi amoliada, weli ödä iigi söga salala nafolala, ilile elamubalä gaula afiai. ⁵ Udia nimolö dolö amo fodolo made maasebegi, ili süwiala waola, sulubadela adidi difolalo.

⁶ Gasi mogogifali, afädëa uuahalea, Uuaa. Udia nimolö dolö amoda hä, misi gabio. E gausiamolöie afiamalola uuai. ⁷ Amala uuasebegi, udia dodola amoli sulubadela nowelahilä, ilile elamu amoli hahamogilahilä gaui. ⁸ Amasebegi, asigi maade amolia asigi gäwi amolima sähalea, Dilia weli gogi nili gögödëla ïmo. Nilile elamu usidelä hamosebela säi. ⁹ Amala säsebegi, asigi gäwi amolia säla obëgsalea, Ai. Weli wegida dilila nililada dofea made. Bidi neasea ami awäla, dilida dihilile bidia

nimalola säi. ¹⁰ Amala säsebegi, ili weli nea asi amo gaalu, udia nimolö dolö amo beselagalai. Amasebegi, daiai udia amolida ebalä awäla, udia neahalea molö edefade nasebea ami digala, idi gai. ¹¹ Hobeala, udia dodola odoa amoli maala, ilia sähalea, Dafidilo, dafidilo, nili idi gai dogasimola säi. ¹² Amala säsebegi, ea säla obögësalea, Na dilima dofä sähago. Dilida na dawa madela säi.

¹³ Amamolö gabugi, dilia segeyoge aoage dawa made neebe ameada, idihë namialola Yesuea säi.

Ado besula hamoi hamolasilo ohodoaie säi amo (Ulugu 19.11-27)

¹⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida, gowe gadoi diamolömelë. Dolö afädëa e sege wagadi made moholö awähalea, ie hamoi hamolasilo amoli misialalahilä, ilia ie nelegei sigi namiäiaie, ilile naabogi gausisi. ¹⁵ Ea afädëma muni giwi siliba dausini bia i. Elömada muni giwi dausini äudä i, amase, elömada dausini afädëfalä i. Ilile asigi dibe amo gadola, afädë afädëlama muni sogola gausisi. Amala hamola negesilahilä, e asi. ¹⁶ Awäsebegi, dolö dausini bia nelo ameada, fodolofalä awäla bisinesi hamosa neada, dausini bia elö neala baai. ¹⁷ Amase, dolö dausini äudä nelo ameage, amo gadola hamosalea, dausini äudä elö neala baai. ¹⁸ Amai gaso, dolö dausini afädë nelo ameada awäla, ie dafidiloie muni giwi dausini amo naga dögölahilä, naga isogi musügä negesi.

¹⁹ Segeyo holöbö ede nelolahilä, hamoi hamolasilo amolile dafidilo amo obögëla, ea muni i amoie, ilibalä ado fädäla sämolöie misi. ²⁰ Dolö

muni giwi dausini bia nelo amea, dausini bia elöge baala nii amo gaula maala nea sähalea, Dafidilo, dia negali dausini bia i. Ameada, na dausini bia elö neala baai amo gowemelë. ²¹ Amala sälebegi, ie dafidilo amea ema sähalea, Hamoi hamolasilo hedabie, dia hamoi hedabolafali hamoi gabu. Dida asigi nulügai. Dia nelegei holöfali go hedabola madëlela sigi nelo goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiaie imolömelë. Di nebalä obeägisa namolöie misiëla säi. ²² Amala säsebegi, dolö dausini äudä nelo ameage maala nea sähalea, Dafidilo, dia negali dausini äudä i. Ameada, na dausini äudä elö neala baai amo gowemelë. ²³ Amala sälebegi, ie dafidilo amea ema sähalea, Hamoi hamolasilo hedabie, dia hamoi hedabolafali hamoi gabu. Dida asigi nulügai. Dia nelegei holöfali go hedabola madëlela sigi nelo goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiaie imolömelë. Di nebalä obeägisa namolöie misiëla säi. ²⁴ Amala säsebegi, dolö muni giwi dausini afädë nelo ameage maala nea sähalea, Dafidilo, dida dolö aabela habobalo amo na dawa. Dia made sagaia amida, dia molö nelo. Sege dia molö gägä made fëfëia amige, diada molö gechedola negelo. ²⁵ Amalo ameada, ne bedähalea. Ne awäla, die muni giwi amo na naga dögöla negei. Die muni amoda gowemelë. ²⁶ Amala säsebegi, ie dafidiloea ema säla obëgësalea, Hamoi hamolasilo nafade di, dida habobame. Dia helësësalea, sagai na made sagaia ami na molö nelo, amase, sege na molö gägä made fëfëia amige, nada molö gechedola negelola helësëile. ²⁷ Amala helësëi galëda, dia bëgi dolöbalä nïe muni negesi galebeda, ne obëgëla maala, baai muni amola

nealabio. ²⁸ Amai amea, muni giwi dausini afädë ea gaula neebe go neala, dausini nabülasi galebe amogali imalo. ²⁹ Amoïeda, sulubadelaëa nelebo afädë gaula neebe amolimada, odoa baala ïasegi, yafie gaula namolömelë. Gaso, afädëa nelebo afädë made gaula neebe amomada, holöfalïmelë gaula neebe amoda haila nimolömelë. ³⁰ Hä, hamoi hamolasilo nafade goda sege gasimi sagai dibeami sogobala sadia idogomalo. Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säila säi.

Dolöie Malöea udia dolö sulubadela mogemolö amo

³¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dolöie Malö amo, ie yo digalo hïdo elöi salugalahlä, sele-saia fii sulubadelabalä maasolo amo gala, e ie sigi aligila filo hedabi hïdo elöidaia samolömelë. ³² Fifi asi sefolalebe amoli sulubadela, ie odagia maala gegedolasisege, sigi aligilo ilia sugua sibile sugua memele nafolala mogelo amo gadola, eada udia dolö mogela, ³³ sugua sibida dafädimadi negela, sugua memeda fefeädimadila negemolömelë.

³⁴ Amo gala, beaha aligilo Ginia ie dafädimadi nefolalebe amolima sähalea, Nïe Nadoea neala obeägïlasi dilie, dili misië. Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami digamalo. Amoda sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila dilile daiai dilo. ³⁵ Mida, ne sïdëa baagoi nebegi, dilia ne molö i. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä i. Amase, ne näiadodi dolö gabugi, dilia ne mosöa sigi asi. ³⁶ Ne fagulo maade nebegi, dilia ne fagulo i. Amase, ne oloi dibegi, dilia ne sigi nelo. Ne galabaia mosöa nebegige, dilia ne bea misila sämolömelë. ³⁷ Amala säsegi, mogola hamolo nefolalo amolia ema säla

obëgësalea, Dafidilo Geloie, di sîdëa baagoi nebegi, nilia abola beala, di molö iasio. Di ödä haläi nebegi, nilia abola di ödä iasio. ³⁸ Amase, di näiadodi dolö nebegi, nilia abola di mosöa sigi awäsio. Di fagulo maade nebegi, nilia abola digali fagulo iasio. ³⁹ Amase, di oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, nilia di abola bea awäsiola nabulömelë. ⁴⁰ Amala nabasegi, Gini amea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dilia nelebo sulubadela nie nedoolaligi afädë holöbö gidogofali neebe amoma hamoi amoda, dilia nema hamoila sämolömelë.

⁴¹ Amala säsegi, ea fefeädimadi nefolalebe amolima sähalea, Nemola fisi udia dolöla dili, dilida ne neebeawi made, bahila afiala, nulo usilo made dibeami moholö mosö. Nulo amoda mugabe busa amoëge, ie hamoi hamolasilo amolilege daiai. ⁴² Mida, ne sîdëa baagoi nebegi, dilia ne molö made i. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä made i. ⁴³ Amase, ne näiadodi dolö gabugi, dilia ne mosöa made sigi asi. Ne fagulo maade nebegi, dilia ne fagulo made i. Amase, ne oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, dilia ne made bea misila sämolömelë. ⁴⁴ Amala säsegi, iliage naba obëgësalea, Dafidilo Gelo, di sîdëa baagoi nebegige, di ödä haläi nebegige, di näiadodi dolö gabugige, di fagulo maade nebegige, di oloi dibegige, amase, di galabaia nebegige, nilia amo abola bealahilä, di made ugila negesiola nabulömelë. ⁴⁵ Amala nabasegi, ea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dilia nelebo sulubadela afädë holöbö gidogofali neebe amoma made hamoi amoda, dilia nema made hamoila sämolömelë. ⁴⁶ Ama, gabugi, ilida së nahamu

namolöia ami moholömelë. Gaso, mogoi hamolo amolida namolöi namolö dibeä ami moholömelëla Yesuea säla wagai.

26

Busa dolö amolia Yesu baagomäia nufulöla didiäha dilo

(Maga 14.1-2, Ulugu 22.1-2, Yone 11.45-53)

¹ Yesuea ado amoli sulubadela säha maade-lahilä, ie bögëla aulo amolima sähalea, ² Segeyo äudä namolö gabulahilä, Baagila Asi Segeyo bese-lagalamolö amoda dilia dawa.* Hä, Dolöie Malö amo i fügäigi baala negemäia, odoäie naabogi gausimolömelëla säi.

³ Segeyo amo gala, gobela ilo busa nefolalo amola, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amolali, gobela ilo Busa Edefade, amoie ëida Gaiafasa, amoie mosöa gegedoi. ⁴ Ilia Yesu abeahämola oodolahilä, nufudala baagomäia gau-molödula geleä didiäha difolalo. ⁵ Ilia sähalea, Amamolö gaso, Segeyo Edegi gedosolo amo gala made, udia dolöea gelola üala dodogöla säloeala säi.

Udia afädëa Yesuie busagia weli söga negei amo
(Maga 14.3-9, Yone 12.1-8)

⁶ Yesu e sege Bedani ami gudubu hamoi Sai-monoea mosöa sebegi, ⁷ udia afädëa weli hedabi gafisigäi hïdo elöi muni edefadea nelo amo gaula, e sebea ami misi. Yesu e ami molö naha sebegi, udia amea weli ödä i igia hamoigi osala negei

* **26:2:** Baagila Asi Segeyola säi amoda, Isilaleie malö made nufudala, baagila awäla, Isibiie dolö malö abulümi amoli nufudaha maadei amoie helësëla obögëlo segeyola säi.

dilo amo, ïe busagia söga negei. ⁸ Amala hamoi amo, ïe bëgëla aulo amolia bealahilä, ilia habobala sähalea, Faeagasebegoda edoïedu. ⁹ Ameada bidi edefade nealahilä, muni amo busadäoigali ïalabiola säi. ¹⁰ Yesuea ilia habobasebe amo dawadigi nea, ea ilima sähalea, Dilia e edoïe yölasisa. Eada nema mala hedabi hamosebemelë. ¹¹ Busadäoïda dilibalä namolöi namolömelë. Gaso, neda dilibalä namolöi namolö mademelë. ¹² Udia amea nïe domalogi weli negei amoda, ne baumolö amoïe daiai. ¹³ Na dilima dofä sähago. Ado Mala Hedabi gowe sege föi sulubadelagi säla olelesaleada, e helësëlahilä, ea hamoi amoge säla ïmolömelëla säi.

*Yudasaea Yesu hololömolöïe ado afädë negela üi
(Maga 14.10-11, Ulugu 22.3-6)*

¹⁴ Giwilasi amoligi afädë, ïe ëida Yudasa Isagali-ada, e gobela ïlo busa neebee ami awälahilä, ¹⁵ ea nabahalea, Na e dilile naabogi gausideläïe, diliada negali edo ïmolö gabula nabi. Amala nabasebegi, ilia muni giwi siliba nabülasi ohodoo nidelahilä, egali ï.* ¹⁶ Segeyo amila nofela, ea Yesu ilile naabogi gausimolöïe fu hogosa nelo.

*Yesu e ïe bëgëla aulo amolibalä molö naha dilo
amo
(Maga 14.12-21, Ulugu 22.7-14, 22.21-23, Yone
13.21-30)*

¹⁷ Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö amoïe segeyo bu agesolo amo gala,

* **26:15:** 26.15 Muni giwi siliba nabülasi ohodoo go, walioda aboläïadu nilia dawa made. Goda holöbö muni edefade. Hamoi hamolo dolöea aube bia gadoigige, gafeia gadoigige bidi nelo amo gadoi. Madiu 27.9-10 amoge bimalo.

bëgëla aulo amoli maalahilä, Yesuma nabahalea, Dia Baagila Asi Segeyo molö molö amoë, nilia abidi daiamäia hamesebela nabi. ¹⁸ Amala nabasebegi, Yesuea sähalea, Gaamugi awälahilä dolö amoma gomalä sämalö. Säla Oleleloea sähalea, Nïe fuda hä, ga made gabugi, nïe bëgëla aulolali, Baagila Asi Segeyo amoë molö molö amo na dibalä nuduläla säila sämalola säi. ¹⁹ Amala säsebegi, bëgëla aulo amolia Yesuea säi amo gadola hamola, Baagila Asi Segeyo amoë molö molöie daiai.

²⁰ Deadifali, Yesu e giwilasi amolibalä molö naha sefolalo. ²¹ Ili molö naha sefolalea, ea sähalea, Na dilima dofä sähago. Dili sebegogi afädëa ne hololöla odoäie naabogi gausimolömelëla säi. ²² Amala säsebegi, ilile asigia edefade yöia idogolahilä, hïdo hïdolaëa ema säla didigahalea, Dafidilo Geloie, nale, ma nalela säla didigai. ²³ Amala säla didigasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dolö nebalä falogi naabo gaalu digai ameadä ne hololöla odoäie naabogi gausimolömelë. ²⁴ Ìe säla dëdëla negei dibe amo gadola, Dolöie Malöda baagomolö. Gaso, Dolöie Malö e hololöla odoäie naabogi gausise dolö amoda, asigii gabumelë. E emea made neegela ägüi galebeda, e hedabi aligilabiomelëla säi. ²⁵ Yudasa, e hololöla odoäie naabogi gausimolö amea nabahalea, Säla Olelelo, nalela nabi. Amala nabasebegi, ea ema sähalea, Dihï säse gomelëla säi.

Dafidilo Geloie molö mai amo
(Maga 14.22-26, Ulugu 22.15-20, 1 Golïdi 11.23-25)

²⁶ Ili molö naha sefolalea, Yesuea beledi afädë nealahilä, Godema nesegei. Nesegeleahilä, ea beledi dagabodasila, bögëla aulo amoligali iahalea, Goda nïe domalomelëla säi. ²⁷ Amala sälahilä, ea gaabogi usi amo neala gaula nea, Godema nesegeleahilä, iligali iahalea, Dili sulubadelaëa go hä, gobe dadagabola mualo. ²⁸ Goda nïe healemelë. Asialo made ado elöi säla negemolöie healemelë. Nafade hamoi amoli hëmäia, udia dolö yafiegali besigahawe. ²⁹ Na dilima sähago. Segeyo guila nofela, ne wani ödä bu elö made naala nelolahilä, Nadoëa Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, dilibalä bu elö molömelëla säi.

³⁰ Amala sälahilä, ilia gë afädë udälahilä, Olibebia afiai.

Fidaëa Yesu dawa madela sämolömelëla säi amo (Maga 14.27-31, Ulugu 22.31-34, Yone 13.36-38)

³¹ Olibebia afiahalea, Yesuea ilima sähalea, Walio gasigi, dili sulubadelaëa, nema hamosebe amo beahalea, dilile asigi afädë negeigo digamolömelë. Mida, ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada,

Na sugua sibi sigi aligilo nufudasegi, sugua sibida fisäla dusudasila afufumolömelëla

säla dëdëla negei dialea. ³² Amamolö gaso, ne nowelasisegi, na dili baagila, nedale Galili molömelëla säi. ³³ Amala säsebegi, Fidaëa ema

säla obögësalea, Dima hamosebe amo bealahilä, sulubadelaie asigi afädë negei amo digaseda, neda dofä made amamolömelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi,

Yesuea ema sähalea, Na dima dofä sähago. Walio gasigi gagalugo gawalia made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämolömelëla säi.

³⁵ Amasebegi, Fidaea ema sähalea, Neda dibalä gaalu baagomolö galäge, ameadä na di dawa madela dofä made sämolömelëla säi. İe bögëla aulo amoli sulubadelaeage amalamu säla didigai.

*Yesu e Gesemani sagaia Godebalä adoi amo
(Maga 14.32-42, Ulugu 22.39-46)*

³⁶ Yesu e ilibalä sege ëi Gesemani beselagalalahilä, ea bögëla aulo amolima sähalea, Ne holöbö gasi gala Godema adose gaaluda, dili wi sefolamialola säi. ³⁷ Amala sälahilä, Fidage, Sebediie malö äudä amolege, ea ili sigi awälahilä nea, İe iso asigia yöia idogola, säosäosa nelo. ³⁸ Amala nea, ea İlima sähalea, Nİe iso asigia edefademalä yöia idogosalea, ne baagomolö gabumelë. Dili gui nea, nihİlİgİla idihë namolölamelëla säi. ³⁹ Amala sälahilä, e holöbö gasi gala, nagadaia gumusula dia idogola dialea, Godema sähalea, Nİe Nado, asiamolö fu galëda, gaabogi usi molö amo na asiamäia. Amamäia gaso, na hamese amo gadola made, dia hamese amo gadola hamomäiamelëla säi. ⁴⁰ Amala sälahilä, ea İe bögëla aulo sebea ami awäla beahaleamelebe, İli süwia adi dibe amo bealahilä, ea Fidama nabahalea, Dilia nebalä aoa afädë idihë namolö ulİsebele. ⁴¹ Nafadea dili fedogola melëloea, idihë nea, Godema adosa namialo. Dofä. Asigiada hamomolöİla helësësa neago gaso, domaloda wäbëai nebegola säi. ⁴² Amala sälahilä, e bu agedu obögëla, Godema adosalea, Nİe Nado, go made asiala, muäia galäge, dia hamese amo gadola hamomäiamelëla säi. ⁴³ Amala sälahilä, e bu obögëla maala beahaleamelebe, İli süwia adi dibe

melī. Mida, ilile si gafodo amo hä, gadugisalea amai. ⁴⁴ Ili ami bu elö dīgila awālahilä, ea bu osoda Godema dafidi säi amo gadola wāla säi. ⁴⁵ Amala sālähilä, ie bēgēla aulo amoli sebea ami bu obēgēla, ea ilima sähalea, Dili süwiamu diala, hele saleale. Bimo. Fu hä, ga madesebego. Dolöie Malö amoda, nafade hamolo amolile naabogi hololöla gausisebemelē. ⁴⁶ Dili hä, nowemo. Afiadi. Bimo. Dolöea ne hololöla odoaie naabogi gausimolö amo hä, ga made misi neebemelēla säi.

*Yesu odoaie naabogi gausi amo
(Maga 14.43-50, Ulugu 22.47-53, Yone 18.3-12)*

⁴⁷ Yesuea ado amo aso, säha nebegi, giwilasi amoligi Yudasa e misi. Dolö maleia nudulo helebege baialage gaula, ebalä mofiai. Gobela ilo busa amoliage, udia dolöie dafidilo asigi gäwi amoliage, dolö amoli misialai. ⁴⁸ E hololöla ilile naabogi gausilo amea, ilima dafidi daiala säla iahalea, Na dolö gaula mimise amoda emelē. E gaumalola säla i. ⁴⁹ Ili maalähilä, e hä, Yesu neebee fodolofali maala sähalea, Säla Olelelo, di go gabiola sālähilä, e gaula mimi. ⁵⁰ Mimisebegi, Yesuea ema sähalea, Nedoo, dia hamomolö misi amoda hä, hamomola säi. Amala säsebegi, dolö amoli maala, Yesu hä, gaula fēdöi. ⁵¹ Amalebegi, dolö afädē Yesubalä nelo amea, ie helebe besela neawelahilä, gobela ilo busa amoie hamoi hamolasilo amo nufudala, ie gēhe dagala sali. ⁵² Amala hamosebegi, Yesuea ema sähalea, Dia helebego dihi negeia ami negela obēgēmo. Mida, dolö sulubadelaea helebea nudumolöie gauseda, helebea ili nufudala baagosa maademolö gabu. ⁵³ Na nīe Nadoma nabaseda,

eada waliomu selesaia fii yafie, ami giwilasi amo baagila asi amolida, nema fisiga wemolömelë. Na ema amala nabolö ulila helësësebele. ⁵⁴ Gaso, na amala nabaha galebeda, ado säla dëdëla negei dibe amo gadola, amala hamomolöi dialeala säi amo made gausiala digalabiola säi.

⁵⁵ Amo gala, Yesuea gegedoi amolima sähalea, Fa nelo gaumolöie mulo amo gadola, nudulo helebege baialage gagaulahilä, ne gaumolö misile. Segeyo sulubadelagi, nada gobela ilo mosöa säla olelesa sulo amogi, dilia ne made gaui amoda. ⁵⁶ Gaso, bea sälo amolia ado säla dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamolöie, nelebo sulubadela amala hamosamelëla säi. Amala säsebegi, bëgëla aulo amoli sulubadela e digila fisäla awäha maadei.

Ilia Yesuma gudi nabi amo

(Maga 14.53-65, Ulugu 22.54-55, 63-71, Yone 18.13-14, 18.19-24)

⁵⁷ Yesu gaui amolia gobela ilo Busa Edefade Gaiafasa neebee ami, e sigi asi. Mala dawadigi dolöge, dafidilo asigi gäwi dolöge, ili ami gegedoi nefolalo. ⁵⁸ Fida e holöbö hobeala baagiala e bëgëla awäla, gobela ilo Busa Edefadeie mosö yala isogi digalahilä, hä, wagasebe amo bimolöie, hamoi hamolasilo amolibalä beaha sulo.

⁵⁹ Gobela ilo busa amoliage, Galisolö dolö amoli sulubadelaage, e baagomäia nufulöie, dolö odoaea wäfalä, Yesuea asiala hamose melëlo amo sämäiala hogoi. ⁶⁰ Hogosebegi, yafiea wäfalä, ea asiala hamose melëlo amo säla misi gaso, e nufulöie mi made meli. Made beasebegi, giso hobealafalä, dolö äudä

maalahilä ⁶¹ sähalea, Egowea sähaleada, Na Godeie mosö go hailadigilahilä, segeyo ohodoagi bu ulimolöimelëla säimelëla säi. ⁶² Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefadea nowela aligilahilä, Yesuma nabahalea, Dia ado afädë made säla obëgësale. Elea dima säsegoda, abeahämola sähadula nabi. ⁶³ Amala nabasebegi gaso, Yesu e ado saula sulo. Amasebegi, gobela ilo Busa Edefade amea ema sähalea, Gode namolöi neebe amoie ëigi, dia nilima fädäla sämola säha. Afädë Memelei amoda, dile. Dida Godeie malölela nabi. ⁶⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dihï säse gomele. Gaso, na dilima sähago. Hobealada, Dolöie Malö Geloi Edefade amoie naabo dafädimadi filahilä, e mu baidilidaia maaha neë bimolömelëla säi. ⁶⁵ Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade amea, hile fagulo gadelaha nea sähalea, Ea Gode gagadela säsebegi. Odoama ea hamoi amoie nali made nabeldelämelë. Hädamade ea Gode gagadela säsebe amo dilia hä, nabi amomelë. ⁶⁶ Dilia abilia helësesebela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Eda hä, nufudala baagomolö dialeala säi. ⁶⁷ Amala sälahilä, ilia Yesu e migalia gofedela gagalala, e nufudala ialalei. Odoaeada e naabo gafea nufudalahilä ⁶⁸ sähalea, Afädë Memelei, dolö di nufudase egoweda nowë gabu. Dihï bea säla sämola säha nelo.

Fidaea Yesu dawa madela säi amo
(Maga 14.66-72, Ulugu 22.56-62, Yone 18.15-18,
18.25-27)

⁶⁹ Amo gala, Fida e segea yala isogi nogila digasia ami sebegi, hamoi hamolasilo dolisä afädë

maalahilä ema sähalea, Dige Galili dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi. ⁷⁰ Amala säsebegi gaso, Fidaea dolö sulubadelaäe sidaia ne madela sälahilä sähalea, Ado dia säse goda, na dawa mademelëla säi. ⁷¹ Amala sälahilä, e yala baagido idi dagaboimadi awäha nebegi, hamoi hamolasilo dolisä elöea e bealahilä, ami nefolalebe amolima sähalea, Dolö egoweda Nasalese dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi. ⁷² Amala säsebegi, Fidaea migalä diigila, bu elö ne madela gelola sälahilä sähalea, Dolö amoda na dawa mademelëla säi. ⁷³ Hobeala, dolö odoa ami nefolalebe amolia maalahilä, Fidama sähalea, Dida dofä amoligi gabu. Dia adosebegoa dihidi ulufadigisebegomelëla säi. ⁷⁴ Amala säsebegi, Fidaea, na we wäfalä säseda, dofä ne Godea së imäiala sälahilä, migalä diigila sähalea, Dolö amo na dawa mademelëla säi. Ea säia gai amole, hä, gagalugo gawalia gäi. ⁷⁵ Amala gäsebegi, Fidaea helësäalea, Yesuea sähalea, Gagalugo gawalia aso, made gäla neëgi, dia ohodoala ne dawa madela sämolömelëla säi amo helësëla obëgëi. Amala helësëla obëgëlahilä, e segea doadigila awäla, edefademalä diisa nelo.

27

*Ilia Yesu e Gabena Bailadi neebee sigi asi amo
(Maga 15.1, Ulugu 23.1-2, Yone 18.28-32)*

¹ Segeyo sagala digase amo gaalu, gobela ilo busa nefolalo amoli sulubadelaage, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amoliage, Yesu baagomäia nufulöla säla ado afädë negei. ² Ilia

Yesu nafodola sigi awälahilä, Gabena Bailadiie naabogi gausi.*

Yudasa e baagoi
(Abosolo 1.18-19)

³ Ilia e nufulöie hamosebe amo bealahilä, Yudasa, Yesu hololölo amea asigi bedefalahilä, muni giwi siliba nabülasi ohodoa amo neala gaula, gobela ilo busa amolige, dafidilo asigi gäwi amolige neebee obëgëlahilä ⁴ sähalea, Nada dolö nafade afädë made hamoi hololöi amoda, asiala hamoi gabiola säi. Amala säsebegi, ilia säla obëgësalea, Dia hamoi goda nilile mademelë. Goda dihilemelëla säi. ⁵ Amala säsebegi, Yudasaea muni amo Godeie mosö isogi ami sadia idogolahilä awäla, himu maagö bëola baagoi. ⁶ Amala hamosebegi, gobela ilo busa amolia muni amo neala gaula nea sähalea, Goweada dolöie heale digamäia hamoi amea, muni goda negelo dibebe ami gedola negemolöda dofea mademelëla säi. ⁷ Ilia ado afädë negelahilä, muni amea sege afädë nii. Sege amoda, nagaea sosobene hamolo dolö amoma nii. Udia dolö sege odoadila misi amoli baagosegi baumolöie sege nii. ⁸ Amala hamoi amo helësëlahilä, sege amoda Heale Segela sälo, amase, walioge amala säha nea.* ⁹ Amoda Godea bea sälo Yelemaeama

* **27:2:** 27.2 Bailadida Olomo dolö. Olomo ilia, e Yu ilile gamane beaha aligilo gabena namialai. Yu ilia hilidomuda Yesu nufudala baagomolö uli gabugi, Olomo dolö amoliamu nufudala baagomolö dialeala sämolöi dilo. Ameada, Yu ilia Bailadi neebee Yesu sigi asi amo. Yone 18.31 bimalo. *

* **27:8:** 27.8 Ado amea, walioge amala säha neala säi amoda, segeyo walio nili neebeweie made säi. Amoda Madiuea ie beba dëdësebe amo gaalu segeyo dilo amoie säi.

aligila bea sāi amo gausiala digai. Ado amoda gomalä. Iliä muni giwi siliba nabülasi ohodoa amo neala gaui. Bidi amoda Isilaleie malö odoaea dolö goie bidida gomalä sāla negei. ¹⁰ Dafidilo Geloia na hamomalai amo gadola, nagaea sosobene hamolo dolö amoie sege nimolöie, ilia bidi amo ila sāla dädēla negei dialea.

Yesuma dida Yu udia dolöie beaha aligilo ginilela nabi

(Maga 15.2-5, Ulugu 23.3-5, Yone 18.33-38)

¹¹ Yesu Gabenaie siigi nebegi, Gabenaea Yesuma nabahalea, Dida Yu udia dolöie beaha aligilo ginilela nabi. Amala nabasebegi, Yesuea sāla obөгәsalea, Dihī sāse gomelēla sāi. ¹² Gobela ilo busa amoliage, dafidilo asigi gāwi amoliage, ea asiala hamoimelēla sāsebegi, ea ado afädē made sāla obөгәi. ¹³ Amasebegi, Bailadia ema nabahalea, Iliä dima asiala hamoila sāsebego, dia made nabahalela nabi. ¹⁴ Hä, Yesuea ado afädēge made sāla obөгәsebegi, Gabena amo edefademalä fudugi.

Yesu baagomäia nufuöla sāi

(Maga 15.6-15, Ulugu 23.13-25, Yone 18.38 — 19.16)

¹⁵ Segeyo Ede amoie molö nasolo amo galada, Gabenaea galabaia negei afädē fisigāhamu aligilo. Udia dolö gegedoi amolia dolö gowe fisigāmola sāse amo gadola, hilima fisigālasilo. ¹⁶ Segeyo Ede amo gala, dolö afädē, ēi Balabasa galabaia negei dilo. Udia dolö sulubadelaea ie mala dawadigi. ¹⁷ Udia dolö yafie maala gegedoi nebegi, Bailadia ilima nabahalea, Na nowē dihilima fisigāmāiala

hamesebe. Balabasa fisigädule, ma Yesu, ema Afädë Memeleila sälo go fisigädulela nabi. ¹⁸ Amala nabi amoïe mida, ilia Yesuma mudialahilä, ie naabogi gausi gabula helësësalea amai.

¹⁹ Amaimo, e gudisalea filo amodaia sebegi, ie udiaea ado afädë säsisalea, Dolö mogoi goma afädë made hamomalo. Mida, na walio simasia beala, e helësëla nïe asigi edefade yöia idogoimelëla säi. ²⁰ Amai gaso, gobela ilo busa amoliage, dafidilo asigi gäwi amoliage, udia dolö gegedoi amolima Balabasa fisigähalea, Yesu nufuöla sāmāia si nigilasi. ²¹ Amasebegi, hä, Gabenaea ilima nabahalea, Äudä amolegi abodo dihilima fisigāmāiala nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Balabasamelëla säi. ²² Amala säsebegi, Bailadia ilima nabahalea, Amai galëda, Yesu, ema Afädë Memeleila sälo goma, na abilia hamomāiala nabi. Amala nabasebegi, ili sulubadelaea säla obëgësalea, I fügäigi baala negemāiala säi. ²³ Amalebe, ea ilima nabahalea, Mida edogi. Ea edo nafade hamoi gabiola nabi. Amai gaso, ilia gelolafalī uuala sähalea, Eda i fügäigi baala negemāiala sāha nelo. ²⁴ Ea säse amo made nabahalea, ilia gelola üala dodogöla sāmölö hamosebe amo bealahilä, Bailadia udia dolö gegedoi amolile sidaia naabo nigime hësalea sähalea, Dolö goïe heale digaseda, asialada nema maademelë. Dihilima gomelëla säi. ²⁵ Amala säsebegi, udia dolö amoli sulubadelaea säla obëgësalea, Ìe healeda nilīmage, nilīle malōmage

diamiäiala säi.* ²⁶ Amala säsebegi, ea Balabasa hilima fisigäi. Amalahilä, odoaea Yesu fëgämaloi. Fëgälahilä, e i fügäigi baala negemolö sigi mosalai.

*Ami dolö amolia Yesu gadiaboi amo
(Maga 15.16-20, Yone 19.2-3)*

²⁷ Amala hamosebegi, Gabena amoë ami dolö amolia Yesu sigi awäla, Beledoliama mosöa nogila digalahilä, ami dolö odoama gegedomalolahilä, e nogömaloi.* ²⁸ Ami nebegi, ilia ie fagulo gäi amo gila negesilahilä, fagulo bëi sedade bedefala salugasi. ²⁹ Amalahilä, ëfë äyo gägäi neala amalela nasigila, ginië busa gadoi hamola ie busagia salugasilahilä, i dama dagaboige ie naabo dafädimadi gausi. Ili e mia emo gumu sasagala fia idogola salea, e gadiabola sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo Ginie, di go gabiola säha nelo.* ³⁰ Amalahilä, ilia e gofedela gagalaladigi, amase, i dama dagaboi gausi amo fedela neala busagia nufudadigisa nelo. ³¹ Ili ema amala gagadiabosa nelolahilä, fagulo sedade amo holola, hile fagulo-fali amo salugasi. Salugasilahilä, ilia e i fügäigi baala negemolöie sigi asi.

*Yesu e i fügäigi baala negei amo
(Maga 15.21-32, Ulugu 23.26-43, Yone 19.17-27)*

* **27:25:** 27.25 Ie healeda nilimage, nilile malömage diamiäiala säi amoda gomalä helësëla säi. E nufudala heale digasebe amoë sëda, hili molöla sähalea säi. * **27:27:** 27.27 Beledoliama mosöda Gabenaie mosö edefade. Amogida ami dolö amoli aligilo.

* **27:29:** 27.29 Ami dolö ilia Yesu gadiabola dahila neala, beaha aligilo ginia momadolo amo gadola momadolasi. Segeyo amo gaalu, beaha aligilo gini iliada, fagulo bëige, habuga gadoige salugala, i dama dagaboige gaula filo negei.

³² Ili amila doadigila afiaha dibegi, gaamu Sailini ami fii dolö afädë, ie ëida Saimono gau-siala digai. Amalebe, ilia ema Yesuie i fügäi amo gaumalala eegei. ³³ Afialahilä, sege ëi Gologoda beselagalai. Gologoda amoda Busa Giwi Segela sälo. ³⁴ Beselagalalahilä, ilia wani ödäge gamogai ödäge gegoalahilä, egali muäia iasebegi, ea nabibi-lage, molö made helësëi. ³⁵ Amalebe, ilia e hä, i fügäigi baala negelahilä, ie fagulo gii amo nowëa nimabelela, sadu dahila, ie fagulo amo amala mogei. ³⁶ Amalahilä, ili ami fia idogola, e idihe sefolalo. ³⁷ Ili i fügäigi ie busa daia adomoi, ema gudisalea säi amo dëdësalea, Goda Yu udia dolöie beaha aligilo Gini Yesula dëdëla baala negei. ³⁸ Amala hamolahilä, ebalä fa nelo dolö äudä, elö naabo dafädimadi, amase, elö naabo fefeädimadila i fügäigi baala negei. ³⁹ Udia dolö ili amogi baag-ila afu mafusalea, ema busa dugagiladigila gaga-diabola ⁴⁰ sähalea, Diada Godeie mosö hailadigi-lahilä, segeyo ohodoagi ulimolöeai amo, di dihimu damula mosö. Dida dofä Godeie malö galëda, i fügäia adogoila digamola säla baagiladigisa nelo. ⁴¹ Amaimo, mala dawadigi amoliage, dafidilo asigi gäwi amoliage, gobela ilo busa amoliage, amo gadola wäla gadiabola sähalea, ⁴² Eada udia dolö odoa ugila negelo. Amai gaso, hi e ugila negemolöi made gabu. Eda Isilaleie beaha aligilo gini nea. I fügäia adogoila e walio digaseda, nilia ema asigi afädë negemolö. ⁴³ Ea Godema asigi bogia adogola nelo. Godea e hameseda, ea e ugila negemäia. Mida, ea sähaleada, Neda Godeie Malöla sälo ameala säha dilo. ⁴⁴ Fa nelo dolö ebalä i fügäigi baala negei amoleage, amo gadola wäla

ema nemoi.

Yesu baagoi amo

(Maga 15.33-41, Ulugu 23.44-49, Yone 19.28-30)

⁴⁵ Eso mogogila awäla eso bégise gaaluge, sege sulubadela gasilasimu dilo. ⁴⁶ Eso bégise gaalu, Yesuea gelolafalī wela sāia adahalea, Eli, Eli lama sabagadanila sāi. Amoë mida gomalā, Nīe Gode, nīe Gode, dia ne edogi fisigisisala sāi. ⁴⁷ Amo nabalahilā, odoa ami nefolalo amolia sähalea, Goeada Elaia wesebegola sāi. ⁴⁸ Hä, fodolofalī amoligi afädē baluluia awäla, nelebo afädē dahudu gadoi wani ödä gamogai dibeami gelahilā, i bidigi yaala, egali muāia i. ⁴⁹ Amala hamosebegi, odoa amolia sähalea, Aso. Elaia maala, e damula misiabelela beaha aligidila sāi. ⁵⁰ Yesuea bu elö gelola sälahilā, iē namolö amo fisigisila, hame doala asi. ⁵¹ Amasebegi, fagulo edefade Godeie mosöa gosagisi dilo amo, gado-gola gadelala digalahilā, elö eamu eamula negesi. Amase, fogolige maala, igige gäudäladigi. ⁵² Amase, baui amolige dogana negesebegi, Godeie udia dolö baagoi difolalo amoligi, yafie nowelasisi. ⁵³ Yesu baagoi amo nowelasisebegi, nowelasisi amoli baui amo dīgila awäla, Godea hīle nafolai sege gaamu Yalusaleme dibeami nogila digasebegi, udia dolö yafiea ili meli.

⁵⁴ Ami dolö hädali afädē beaha aligilo ameage, amase, ebalā Yesu idihē nefolalo amoliage fogoli misi amogige, nelebo hamoi amogige beala, edefademalā fudugila bedālahilā sähalea, Wae. Goweda dofä Godeie malö gabula sāi.

⁵⁵ Udiafalä yafiea Yesu ugila negemolöie, Galilila e bögëla mofiai amolige, ami holöbö mia madela sida wewela nefolalo. ⁵⁶ Magadala udia Melige, Yemesele Yosebelele eme Melige, amase, Sebediie malö äudä amolele emege, udia amoligi nefolalo.

*Yesuie domalo baii amo
(Maga 15.42-47, Ulugu 23.50-56, Yone 19.38-42)*

⁵⁷ Deadifalä, Alimadia nelegei negelo dolö afädë misi. Dolö amoie ëida Yosebe. Eege Yesuie bögëla aulo nelo. ⁵⁸ E Bailadi nebea maalahilä, Yesuie domalo amo ema imäiala nabi. Nabasebegi, Bailadia ami dolöea ema neala imalai. ⁵⁹ Amasebegi, Yosebea Yesuie domalo amo nealahilä, fagulo nigime baai made, hedabifali amea usulala ⁶⁰ gaula awälahilä, hile igi äbä gähe duwi dilo amogi bausi. Bausilahilä, igi edefade afädë bebugula maala, idi amo dofogasila, e hä asi. ⁶¹ Magadala udia Melige, amase, Meli elö amoge, ele Yesu baii gaalu alömodi sulo.

Ami dolö amolia baii amo idihë nelo amo

⁶² Nelebo daialo segeyo amo baagia, segeyo amogi gobela ilo busa nefolalo amolige, Felesi dolö nefolalo amolige, Bailadi nebea awäla gegedolahilä ⁶³ sähalea, Dafidilo, dahila nelo goea aso, made baagola nea sähalea, Segeyo äudä nelolahilä osodagi, ne nowelasimölömelëla säi amo nilia helësëla obögëimelë. ⁶⁴ Amala säi amea, segeyo ohodoa gogi, odoaea baii amoie idi hedabola galahilä, idihë namialamalo. Bögëla aulo amolia maala, ie domalo amo nealahiläda, udia dolöma hä bauia amila nowelasimölömelëla säloea. Ila amala hamola, dahila neala säsedä, ea dafidi

dahila neala sälo amo baagila moholö gabumelëla säi. ⁶⁵ Amala säsebegi, Bailadia ilima sähalea, Ami dolö odoa idihë aligilo namiäia diligali ïahago. Dilia ili sigi awälahilä, ilia bauia ami idihë namialamalo. Dilia gomalä hamomolöila asigisebe amo gadola hamola, baui hedabola gamalola säi. ⁶⁶ Amala säsebegi, ili awäla baui amo hedabola galahilä, odoaea idi galo igi amo bebugula auloea nofe negela, idihë aligilo amolima hedabola idihë namialai.

28

*Yesu e baagoiala nowela asi amo
(Maga 16.1-10, Ulugu 24.1-12, Yone 20.1-18)*

¹ Segeyo Sabada baagibua, saleleïe mi gäwi segeyogi, eso mi gäwila säsälösebe amo gaalu, Magadala udia Melile, Meli elölea baui amo bea asi.*

² Ami nebegi, fogoli edefade misi. Dafidilo Geloïie selesaia fii afädë Hebenila digahalea amai. Digalahilä, selesaia fii amea igi amo bebugula negesilahilä, e amodaia sulo. ³ Selesaia fii amoïe odagida sege yabagelela yo digalo amo gadoi, amase, ïe fagulo gäige falelafali fisi. ⁴ Amogi, idihë aligilo amoli ebalä bedähalea, ili emo gisisëla, baagoi gadoi hamoi.

⁵ Amaimo, selesaia fiia udia amolema sähalea, Ali bedämabio. Aliada Yesu i fügäigi baala negei hogola misi amo, na dawamelë. ⁶ Eda wi maade. E negei diloa gowe bea misië. Mida, ea säi amo gadola, nowela asimelë. ⁷ Ali hä, aabela awäla,

* **28:1:** 28.1 Saleleïe mi gäwi segeyoda, salele ede. Edolo niliada gifälädalüla sälo.

ie bēgēla aulo amolima gomalā sāmalo. Eda baagoiala nowela asimelē. Dili baagila, edale Galili moholō awāha nea, e ami bimolōmelēla sāmalo. Na hā, alima sāi agui amomelēla sāi. ⁸ Amala sāsebegi, ele bedālage, edefademalā obeāgilage, fodolofalī bauia amila awāla, ie bēgēla aulo amolima sāmoloie baluluia asi. ⁹ Awāha nebegi, Yesuea ele gausiala digala sähalea, Ali go gabiola sāi. Amala sāsebegi, ele e mia ga madela maala, ie emogi gaula digala, elea ie ēi gauia adai. ¹⁰ Amasebegi, Yesuea elema sähalea, Bedāmabio. Aliada, nīe nedoolalima, ili Galili mosalamalo. Awāsedā, ilia ne ami bimolōmelēla sāmolo mosalola sāi.

Idihē aligilo amolia sāi amo

¹¹ Udia āudā amole awāha nebegi, idihē aligilo odoā awāla gaamu isogi digalahilā, ilia gobela ilo busa amolima nelebo sulubadela hamoi amo sāla iāha maadei. ¹² Amala sāsebegi, gobela ilo busala, dafidilo asigi gāwi dolōbalā gege dolahilā, ilia ado afādē daiala negei. Ili muni malei neala, ami dolō amoligali iāhalea ¹³ sähalea, Dilia gomalā sāmalo. Ie bēgēla aulo amolia gasigi maalahilā, nili adidi dibegi, ie domalo amo fa niimelēla sāmalo. ¹⁴ Amasebegi, Gabenaea ado gowe nabaseda, amoda, niliā ebalā ado hahamogimolōmelē. Dilia asiala hamoi made bimāiala sāi. ¹⁵ Amala sāsebegi, ami dolō amolia muni amo nealahilā, ilima sāi amo gadola bēgēi. Amaimo, walioge Yu ilia ado amomu sāla daidosa nea.

Yesuea ie bēgēla auloma hamoi ilia hamomāiaie sāi amo

(Maga 16.14-18, Ulugu 24.36-49, Yone 20.19-23)

¹⁶ Bëgëla aulo gïdälasi amoli Galili afialahilä, segebidaia Yesuea säla negeia ami afiai. ¹⁷ Afialahilä, ilia e beala, ie ëi gauia adai. Amai gaso, odoaeada asigi äudä negei. ¹⁸ Amasebegi, Yesu e ili neebee maala nea, ilima sähalea, Hebeniiege, nagadaiaweiege, geloi sulubadela nema gausisa maadeimelë. ¹⁹ Amala hamoi amea, dili awälahilä, fifi asi sefolalebe amoli sulubadela nïe bëgëla aulo aligimäiaie sãmolö mosalo. Amalahilä, dilia Nadoie ëigige, Malöie ëigige, Gesami Hedabiie ëigige, ili ödägi gelasila, ²⁰ na dilia hamomalai amo sulubadela ilia bëgëla hamomäia olelemalo. Segeyo sulubadelagi ne dilibalä namolömelë. Amalamu awäla, aligila wagamolömelëla säi.

Hä amo.

Edolo Bible
Ruth, Matthew, Mark, Acts, 1 & 2 Timothy, Titus,
and John's Letters in the Edolo Language of Papua
New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Edolo long
Niugini

copyright © 2010-2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Edolo

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 4 Oct 2022

688323a7-0b01-555d-b52f-07c624ea681b